GYÓGYSZERÉSZET

A MAGYAR GYÓGYSZERÉSZTUDOMÁNYI TÁRSASÁG LAPJA

A TARTALOMBÓL

Prof. dr. Erős István az MGYT új elnöke

Beszámoló az MGYT 52. küldöttközgyűléséről

Neves magyar gyógyszerészek évfordulói 2007-ben

A Végh Antal Nívódíj kitüntetettje prof. dr. Szendrei Kálmán

Pillich Lajos 1913–2006

Százéves az EME OGYSZ

2007/1.

LI. ÉVFOLYAM
2007. JANUÁR
ISSN 0017–6036

Magyar Gyógyszerésztudományi Társaság
Budapest, Alapítva: 1924

HUNGAROPHARMA
GYÓGYSZERKERESKEDELMI ZÁRTKÖRŰEN MŰKÖDŐ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
1061 Budapest, Király utca 12. Telefon: 06-1-268-0510
Fax: 06-1-268-1030 www.hungaropharma.hu

A PATIKÁK PATIKÁJA

- TELJES TERMÉKPALETTA
- ORSZÁGOS LEFEDETTSÉG
- MEGBÍZHATÓ LOGISZTIKAI SZOLGÁLTATÁSOK
- VEVŐORIENTÁLT ÉRDEKELTSÉGI RENDSZER
- EGYEDI VEVŐKEZELÉS
- RENDSZERES AKCIÓK
- FOLYAMATOS SZAKMAI TÁJÉKOZTATÁS

KERESKEDŐHÁZAK

Budapest
Zöldszám: 06-80-50-50-50
Tel.: 06-1-429-9100
Rendelésfelvétel gyógyszertárak részére:
Fax: 06-1-429-9191
Rendelésfelvétel kórházak részére:
Fax: 06-1-429-9159

Békéscsaba
Rendelésfelvétel:
Zöldszám: 06-80-922-002
06-80-922-003, 06-80-922-004,
06-80-922-005, 06-80-922-006,
06-80-922-014
Fax: 06-66-547-810

Debrecen
Rendelésfelvétel:
Zöldszám: 06-80-203-838
Zöld faxszám: 06-80-203-842

Miskolc
Zöldszám: 06-80-200-064
Rendelésfelvétel: 06-46-531-137,
06-46-531-147, 06-46-531-157,
06-46-531-177, 06-46-531-187
Rendelésfelvétel faxszám: 06-46-531-190

Kaposvár
Zöldszám: 06-80-313-213
Rendelésfelvétel: 06-82-555-610,
06-82-555-611, 06-82-555-612,
06-82-555-613, 06-82-555-614,
06-82-555-615
Központi faxszám: 06-82-555-601

Veszprém
Rendelésfelvétel:
Zöldszám: 06-80-949-279
Zöld faxszám: 06-80-949-269

TERÜLETI ÉRTÉKESÍTÉSI IRODÁK

Szombathely: 06-94-511-776
06-94-511-774
Fax: 06-94-515-935
Nyíregyháza: 06-42-506-961
Fax: 06-42-506-960

A legjobb hagyományokat folytatjuk!

GYÓGYSZERÉSZET

A MAGYAR GYÓGYSZERÉSZTUDOMÁNYI TÁRSASÁG LAPJA

LI. ÉVFOLYAM
GYOGAI 51. 1–72. (1)
2007. JANUÁR

„**GYÓGYSZERÉSZET**”
a Magyar Gyógyszerésztudományi Társaság lapja.
Kiadja a Magyar Gyógyszerésztudományi Társaság,
1085 Budapest, Gyulai Pál u. 16.

Felelős kiadó:
Dr. Erős István

Szerkesztőség:
1085 Budapest, Gyulai Pál u. 16.
Telefon: 235-0999
E-mail: szerkesztoseg@mgyt.hu;
honlap: http://www.mgyt.hu

Főszerkesztő:
Takácsné dr. Novák Krisztina
Felelős szerkesztő:
Hankó Zoltán
Szerkesztők:
dr. Fekete Pál,
dr. Laszlovszky István,
dr. Pintye János,
dr. Télessy István
A szerkesztők munkatársa:
Ottlik Miklósné
Tördelőszerkesztő:
Erdőhegyi Katalin

Szerkesztőbizottság:
dr. Márkus Sarolta,
dr. Bódis Lászlóné,
Demeterné dr. Tekes Kornélia,
dr. Dévay Attila,
Ferentzi Mónika,
dr. Higyisán Ilona,
dr. Hohmann Judit,
dr. Kiss Gézáné,
dr. Kokovay Katalin,
dr. Perjési Pál,
dr. Simon Kis Gábor

A kéziratok és mellékleteinek őrzését vagy visszaküldését nem vállaljuk.

TARTALOM

Dr. Erős István: Köszöntő 3

Beszámoló a Magyar Gyógyszerésztudományi Társaság 52. küldöttközgyűléséről
Prof. dr. Erős István a Magyar Gyógyszerésztudományi Társaság új elnöke. 5
Dr. Botz Lajos: A Magyar Gyógyszerésztudományi Társaság 2004. december 4. és 2006. november 20. közötti tevékenysége. Főtitkári beszámoló az 52. küldöttközgyűlésre 8
Az MGYT szakmai és területi szervezeteinek beszámolói 17
Az MGYT szakosztályainak beszámolói 25
Az MGYT Bizottságainak beszámolói. 30
Az MGYT kiadványainak szerkesztőségi beszámolói 33

A Végh Antal Nívódíj 2006. évi kitüntetettje *prof. dr. Szendrei Kálmán*. 35

NÖVÉNYI SZEREK HELYE A MAGYAR GYÓGYSZERKINCSBEN
Dr. Szendrei Kálmán, Háznagy-Radnai Erzsébet dr. és dr. Varga Erzsébet: A növényi szterolok szerepe a BPH kezelésében 38

GYÓGYSZERÉSZETTÖRTÉNETI KÖZLEMÉNYEK
Szmodits László: ANNO... Neves magyar gyógyszerészek évfordulói 2007-ben 44

AKTUÁLIS OLDALAK
Jubileumi diplomák átadása Budapesten és Szegeden 48

HÍREK 53
A Magyar Gyógyszerésztudományi Társaság hírei – *Pillich Lajos* 1913–2006 – *Posgayné dr. Kovács Edit* 80 éves – Beszámoló a Magyar Gyógyszerésztudományi Társaság Gyógyszerkutatási Szakosztály „Gyógyszerkutatási Szimpózium–2006” című szakmai és továbbképző rendezvényéről – Az Erdélyi Múzeum-Egyesület Orvos- és Gyógyszerésztudományi Szakosztályának Centenáriumi Emlékülése Marosvásárhelyen – Jubiláns gyógyszerészek köszöntése a Semmelweis Egyetemen – Jubiláns gyógyszerészek köszöntése Szegeden – *Stinner István* vasdiplomás gyógyszerész 90 éves – A Semmelweis Egyetem Gyógyszerésztudományi Kar Kari Tanácsának ülése – Hírek Szegedről – XIII. Román Gyógyszerész Kongresszus Kolozsváron – Nyugdíjba vonult gyógyszerészek találkozója Szombathelyen – A Pharma Pract Szövetség vajdasági (szerbiai) szakmai látogatása – Gyógyszerész kirándulás a Szigetközben

TALLÓZÓ 71
Könyvismertetés

CONTENTS 72

A címlapon: A gyógyszerkészítés eszközei: mérleg a XIX. századból. A mérleg a Semmelweis Orvostörténeti Múzeum tulajdona.

Előfizethető: Gyógyszerészet Szerkesztősége (1085 Budapest, Gyulai Pál u. 16.)
belföldi postautalványon vagy átutalással az MGYT átutalási számlájára:
OTP VIII. kerületi fiók, Budapest, József krt. 33.
MGYT elszámolási számla: 11708001-20530530
Adóigazolási szám: 19000754-2-42
Előfizetési díj: egész évre 19 999 Ft + 5% áfa.; egy példány ára: 1667 Ft + 5% áfa.
Készült 2320 példányban.
Készült a Mackensen Kft. Nyomdában.
Felelős vezető: Cseh Tibor

Olvasóink véleményét várjuk...

Tisztelt Olvasóink!

A *Gyógyszerészet* szerkesztőségének fontos a lap olvasóinak véleménye.
Kérjük írják meg, milyen változtatásokat tartanak szükségesnek,
milyen témákról olvasnának szívesen.
Észrevételeiket, tanácsaikat egy-egy cikkel kapcsolatban illetve a lap egészére vonatkozóan is várjuk.

E-mail: szerkesztoseg@mgyt.hu

Számítunk együttműködésükre.

Tisztelettel:

Takácsné dr. Novák Krisztina
főszerkesztő

Együtt jobbak leszünk! – EGIS

Az EGIS Gyógyszergyár Nyrt. Magyarország egyik vezető gyógyszergyára, gyógyszertechnológiai osztályára

GYÓGYSZERTECHNOLÓGUS

munkatársat keres.

Feladatok:
- a gyógyszerkészítmények gyártásához szükséges technológiai dokumentáció karbantartása, érvényességének, naprakész aktualitásának biztosítása
- a tabletta és injekció üzem gyártástechnológiai feladatainak ellátása
- anyagnormák készítése a fenti üzemek félkésztermékeinek gyártásához
- a készítménygyártással kapcsolatos változtatások, eltérések dokumentációinak kezelése, éves termék jelentések készítése
- Termék Minőségi Felülvizsgálat készítése

Elvárások:
- gyógyszerész végzettség
- középszintű angolnyelv ismeret
- felhasználói szintű számítástechnikai ismeretek
- pontosság, precizitás, elemzőkészség
- jó kapcsolatteremtő, kommunikációs készség
- szívesen vesszük gyógyszerész rezidensek jelentkezését is

A jelentkezéshez várjuk szakmai önéletrajzát a **863**-as referenciaszám feltüntetésével az alábbi elérhetőségek valamelyikére:

EGIS Gyógyszergyár Nyrt.
humánerőforrás igazgatóság
Balázs Honória személyügyi referens
1106 Budapest, Keresztúri út 30–38.
Telefon: 265-5820; Fax: 265-5828
e-mail: balazs.honoria@egis.hu

Gyógyszerészet 51. 3–4. 2007.

Köszöntő

Az újesztendő küszöbén szívből köszöntök minden magyar gyógyszerészt. Tudom, hogy most nem a sablonos jókívánságok, semmitmondó sztereotípiák idejét éljük, a szakmánknak nagyon nehéz, sőt válságos periódusa van.

Amikor a Magyar Gyógyszerésztudományi Társaság rendkívüli küldöttközgyűlése egyhangúan elnökké választott, tisztában voltam azzal, hogy a magyar gyógyszerészet hajóját az egészségügyi „reformok" scyllái és karybdisei között kell kormányozni és ez olyan feladat, amelyet nem lehet sikerrel megoldani.

Első feladatomnak az értékmegőrzést tekintem. A Magyar Gyógyszerésztudományi Társaság 82 éves fennállása alatt megszámlálhatatlan szakmai értéket hozott létre. Ha csak azokra az elnökökre gondolok, akik mellett magam is dolgoztam, mint megyei titkár, elnök, az országos vezetőség tagja vagy a Gyógyszertechnológiai Szakosztály megbízott elnöke, akkor fel kell idéznem Nikolics Károly nagyszerű szervezőkészségét, Szász György okosságát, problémákat kezelő bölcsességét, Vincze Zoltán kiemelkedő diplomáciai készségét, és utolsó elnökünk, a fájdalmasan fiatalon eltávozott Nyiredy Szabolcs lendületességét, célratörését, hihetetlen munkabírását. Az ő szellemükben szeretném a Társaságot vezetni.

Második feladatomnak a szakma egységének és erkölcsi tisztaságának megőrzését tekintem. A rendszerváltás után nagyon találóan jegyezte meg Szabó Sándor, a Kamara akkori elnöke, hogy a gyógyszerészet talán az egyetlen értelmiségi pálya, amelynek képviselői nem korrumpálódtak a pártállami időkben. Természetesen ez nem jelenti azt, hogy ne lettek volna kisebb-nagyobb szakmai, etikai vétségek, de a szakmánk értékrendje és jövőképe homogén volt. Úgy tűnik azonban, hogy ez a homogén értékrend és jövőkép megbomlani látszik napjainkban. Megjelentek – egyelőre névtelenül – „ellenszervezetek", amelyek, érdekes módon, sehol sem voltak akkor, amikor a szakma előtt álló komoly feladatokat – pl. új rendszerű szakképzés megteremtése, a továbbképzés rendszerének és formáinak kimunkálása – kellett megoldani.

Harmadik fontos feladatomnak a hiányok feltárását és ezek megoldásának szorgalmazását tekintem. Mik ezek a hiányok? Egyik nagy adósságunk, hogy nem készült el a gyógyszertári munka minőségbiztosítási rendszere. Úgy tűnik, hogy ez a feladat közel került a megoldáshoz, mivel a Gyógyszerellátási Gyógyszerészeti Szakmai Kollégium elkészítette és rövidesen bemutatja a patikai munka minőségbiztosítási rendszerének tervezetét. További hiányosságnak tartom, hogy nem eléggé változatos a továbbképzésünk palettája. A jogszabály lehetőséget ad munkahelyen belüli továbbképzésre, egyéni továbbképzésre, különböző tanulmányutakra, de ezekkel a lehetőségekkel nem vagy alig éltek a kollégák.

Nagyon kevés figyelmet fordított eddig Társaságunk az utánpótlás bázisára, az egyetemi hallgatókra. Nagyon kívánatos lenne, ha az ifjú gyógyszerészek már hallgató korukban megismernék a Társaság tevékenységét, bekapcsolódnának ennek munkájába. Tisztában vagyok azzal, hogy az utánpótlás felkarolása nem lehet kampányfeladat, permanensen kell az egyetemi hallgatókkal foglalkozni, a Társaság céljait megismertetni, rendezvényeinket népszerűsíteni. Biztos vagyok abban, hogy ez mindkét fél számára kölcsönös haszonnal jár: Társaságunk új lendületet, friss vért, fiatalosabb munkamódszereket kap, az ifjúság pedig érzi, megtapasztalja egy nagy múltú, gazdag hagyományú szervezet védőernyőjét, segítő kezét.

El kell ismernünk azt is, hogy bőven van feladatunk az ifjúság, a hallgatók gyakorlati szakmai nevelésének területén is. Eredményesebbé, hatékonyabbá kell tennünk a nyári szakmai gyakorlatokat és a záróvizsga előtti gyakorlatot. Egyetemi oktatóként gyakran kellett szembesülnöm a gyakorló kollégák szemrehányásával: miért nem küldenek az egyetemek nagyobb számban pályakezdő fiatalokat a közfor-

galmú gyógyszertárakba? Ilyenkor mindig visszakérdezek. És Ti mit tettetek azért, hogy a hallgatók megismerjék a tára melletti munka szépségeit és a gyógyszertári munkát válasszák a gyógyszerismertetés (talán) nagyobb anyagi hasznot kínáló, de minden bizonnyal szimplább és egyhangúbb munkája helyett? A hallgatók 320 órát töltenek gyógyszertárakban a nyári gyakorlatok során és 960 óra a záróvizsga előtti gyakorlat időtartama! Ezt a jelentékeny időt az eddiginél sokkal hatékonyabban kellene/lehetne felhasználni. Az eredményesebbé tétel természetesen az oktató gyógyszerészek és a képző helyek közös feladata.

A gyógyszertárak perspektívája minden bizonnyal az, hogy a kereskedelmi profil helyett/mellett egészségügyi centrumokká váljanak. Ennek filozófiája és egyben gyakorlati megvalósítása a gyógyszerészi gondozás. Ezen a területen sok erőfeszítést tett Társaságunk már eddig is. Utalok itt Soós Gyöngyvér kiváló könyvére és a 2006-ban megrendezett CPhH XIII. nagy tetszést aratott és komoly figyelmet keltett tréningjeire.

Nem akarom bagatellizálni gondjainkat, azokat a veszélyeket, amelyekkel szembe kell nézni. A gyógyszer – a WHO irányelvei szerint – nem pusztán kémiai molekula, hanem hatóanyag + információ. Ezt az információt a beteg sehol máshol nem kapja meg, csak a gyógyszertárakban. Az egészségügyi kormányzat ezt a WHO direktívát nagyvonalúan felülírta. Társaságunk főtitkára, Botz Lajos hívta fel a figyelmemet a következő tényre. 70 évvel ezelőtt jelent meg az akkori kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter 21.000/1936. sz. rendelete „a gyógyszerek és gyógyszerfélék kereskedelmi forgalmáról", amely betiltotta a drogériákban a gyógyszerkülönlegességek árusítását. A rendelet kiadását az indokolta, hogy biztosítani kívánták a gyógyszerek forgalmazása során a gyógyszer minőségét egészen addig, amíg az a beteghez eljut. Ez az intézkedés 70 évre hazánkban minőségi gyógyszerellátást szavatolt a lakosság számára. A minőségi és biztonságos gyógyszerellátás jelentékenyen károsodik a gyógyszer-liberalizációs törekvésekkel. Sajnos, úgy tűnik, hogy nincsenek eszközeink e károsodás kivédéséhez.

A köszöntő hangvétele itt szükségképpen keserűre fordult. Egy azonban biztos: csak szakmaszeretetünk, magas fokú kötelességérzetünk és kötelességteljesítésünk, valamint az eddiginél nagyobb és komolyabb szakmai aktivitásunk segít túlélni a válságot.

Erős István

Gyógyszerészet 51. 5–7. 2007.

Beszámoló a Magyar Gyógyszerésztudományi Társaság 52. küldöttközgyűléséről Budapest, 2006. december 1.

Prof. dr. Erős István a Magyar Gyógyszerésztudományi Társaság új elnöke

A küldöttközgyűlés kezdetén prof. dr. Vincze Zoltán tiszteletbeli elnök, prof. dr. Erős István tudományos és továbbképzési alelnök és dr. Botz Lajos főtitkár

A Magyar Gyógyszerésztudományi Társaság 52. küldöttközgyűlését 2006. december 1-jén Budapesten, a Semmelweis Egyetem, NET „Barna” előadótermében tartotta. A küldöttközgyűlésen a szavazati joggal rendelkező küldöttek közül megjelentek 169-en (61,7%), így a küldöttközgyűlés határozatképes volt.

A Himnusz eléneklése után *prof. dr. Erős István* tudományos és továbbképzési alelnök rövid köszöntőjében üdvözölte a megjelenteket, gratulált a Magyar Gyógyszerész Kamara néhány nappal korábban megválasztott új elnökének, alelnökeinek és elnökségének. A küldöttközgyűlés vendégei között köszöntötte a Magángyógyszerészek Országos Szövetségének elnökét *dr. Mikola Bálintot*, a Gyógyszertári Asszisztensek Szakmai Egyesületének elnökét *dr. Szász Károlynét*, a Társaság korábbi elnökei közül a megjelent *dr. Szász György* és *dr. Vincze Zoltán* professzor urakat, valamint a Társaság jelenlévő szenátorait.

A küldöttközgyűlés ezután a 2006-ban elhunyt kollégák emléke előtt adózott. A jelenlevők néma főhajtással emlékeztek *prof. dr. Petri Gizella, dr. Pápay Tamás, dr. Brantner Antal, prof. dr. Rácz István* és *Pillich Lajos* szenátorokra, *dr. Orbán István* tiszteleti tagra és a Társaság elnökére, *prof. dr. Nyiredy Szabolcsra*.

A küldöttközgyűlés a jegyzőkönyv vezetésére *Konrádné Abay-Nemes Éva* jegyzőt, hitelesítésre *prof. dr. Kéry Ágnes* és *Bánkuti Péter* küldötteket, a Szavazatszámláló Bizottság elnökének *Bognár Andrást*, tagjának *Doró Pétert* egyhangúlag kérte fel. Ezután ünnepélyes díjátadások következtek.

Kitüntetések, díjátadások

A Magyar Gyógyszerésztudományi Társaság Elnöksége 2006. október 30-án elhunyt elnökének, *prof. dr. Nyiredy Szabolcsnak* a főtitkársága és elnöksége ideje alatt a magyar gyógyszerészet és a Társaság érdekében végzett, továbbá a gyógyszerészek továbbképzése, konferenciák, rendezvények szervezése, eredményes külföldi kapcsolatok kiépítése érdekében folytatott fáradhatatlan, eredményes és kimagasló színvonalú tevékenységét „Kazay Endre Emlékérem” (posthumus) kitüntetés átadásával köszönte meg. Az emlékérmet felesége *dr. Nyiredyné dr. Mikita Klára* vette át.

A Társaság Elnöksége „Koritsánszky Ottó Emlékérem” kitüntetésben részesítette *dr. Dörnyei Sándort*, az OGYI nyugalmazott könyvtárosát, a gyógyszerészeti szaksajtó alakításában és a gyógyszerészeti tudomány hazai fejlődése érdekében több évtizeden keresztül folytatott jelentős, meghatározó és eredményes tevékenysége elismeréseként.

Az MGYT egyik nagylelkű tagjának felajánlása alapján, „Anoli-díj”-at alapított olyan fiatal gyógyszerészek és gyógyszerészhallgatók szakmai továbbfejlődésének előmozdítására, akik szerves, szervetlen, nö-

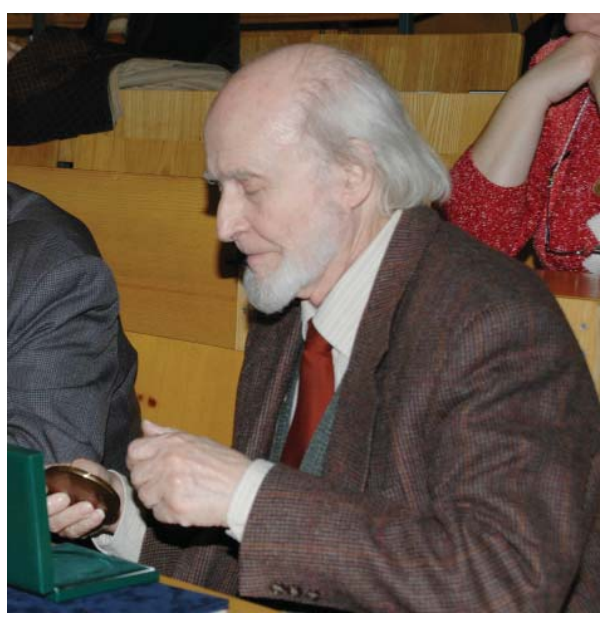

Dr. Dörnyei Sándor a Koritsánszky Emlékéremmel

A Végh Antal nívódíjat Takácsné dr. Novák Krisztina főszerkesztő és dr. Erős István alelnök adja át dr. Szendrei Kálmánnak

vényi gyógyszeranyagok vagy gyógyszerek (és metabolitjaik) kémiai analitikai vizsgálatában fejtenek ki jelentős szakmai munkásságot. A Magyar Gyógyszerésztudományi Társaság Elnöksége és a pályázatokat elbíráló bizottság döntése értelmében az „Anoli-díj" kutatói kategória 2006. évi győztese *Csupor Dezső* az SZTE GYTK Farmakognóziai Intézetének egyetemi gyakornoka lett, „Diterpénalkaloidok izolálása és szerkezetvizsgálata Kárpát-medencében honos Aconitum fajokból" című pályaművével. A hallgatói kategória 2006. évi győztese *Sinkó Bálint* az SE GYTK V. éves gyógyszerészhallgatója lett „Magisztrális gyógyszerkészítmények minőségellenőrzésére alkalmas analitikai előiratok kidolgozása" című pályaművével. A pályázatra pályaművet benyújtó további négy fiatal kolléga, *Alberti Ágnes, Ambrus Rita, Béni Szabolcs* és *Szegvári Dávid* dicséretben részesült.

Ezt követően *dr. Szendrei Kálmán professzor* vette át *prof. dr. Erős István* alelnöktől és *Takácsné dr. Novák Krisztina professzor asszonytól* a Gyógyszerészet főszerkesztőjétől a Végh Antal Nívódíjat, melyet az MGYT Elnöksége támogatásával a Gyógyszerészet Szerkesztősége 2006-ban alapított. A nívódíjat – melynek átadására először a küldöttközgyűlésen került sor – *dr. Szendrei Kálmán professzor* a „Növényi szerek helye a magyar gyógyszerkincsben" című, a Gyógyszerészet célkitűzéseivel harmonizáló, tartalmi és formai vonatkozásban egyaránt kimagasló színvonalú, a bizonyítékokon alapuló gyógynövény-felhasználást elősegítő sorozatáért érdemelte ki.

Beszámolók

Dr. Botz Lajos a küldöttközgyűlésre megjelentetett beszámoló füzetben írásban tette közzé részletes főtitkári beszámolóját, melyet a küldöttek előzetesen megismerhettek, így a szóbeli beszámoló ennek figyelembevételével hangozhatott el. A főtitkár kitért a taglétszám és a szaklapok előfizetéseinek alakulására, a továbbképzéseken, rendezvényeken résztvevő kollégák aktivitására, röviden értékelte a Congressus Pharmaceuticus Hungaricus XIII-at. Tájékoztatott az MGYT honlapjáról, kitért a Társaság jogszabály-előkészítések során kifejtett tevékenységére, az egészségügyi miniszterrel és a miniszterelnökkel folytatott levelezésre, majd a Társaság gazdasági-pénzügyi helyzetét ismertette. Szólt a gyógyszertári asszisztensek társult tagságával kapcsolatban elért eredményekről, az Erdélyi Múzeum-Egyesület Orvos- és Gyógyszerésztudományi Szakosztályával ünnepélyes keretek között aláírt együttműködési megállapodásról és a ténylegesen megindult együttműködésről.

Dr. Botz Lajos a főtitkári beszámoló részeként tájékoztatott arról, hogy a Társaság Elnöksége 2006. november 25-26-án Dobogókőn kétnapos elnökségi ülést tartott, melyen döntött a tagdíjak 2007. évi mértékéről. Az aktív tagok tagdíja 3000 Ft, a szenátorok, tiszteleti tagok és határon túli rendes tagok továbbra is tagdíjmentességet élveznek. Az ifjúsági, társult, nyugdíjas és gyesen lévő tagoknak 300 Ft-os tagdíjat kell fizetniük. Az eddig „Klasszikus gyógyszerészi ismeretek" címmel meghirdetett továbbképzés neve kissé módosul, az új megnevezés: „Klasszikus gyógyszerészi ismeretek újabb eredményei" lesz és a továbbképzés 2007. évi központi témája a véralvadás befolyásolása. A továbbképzés ezután is 15 órás, a hagyományoknak megfelelően szombat-vasárnaponként kerül megrendezésre és tesztvizsgával zárul. Így sikeres tesztvizsgával továbbra is 30 kreditpont szerezhető. A továbbképzés jövőre 8 alkalommal kerül megrendezésre, a részvételi díj: 9000 Ft/fő lesz. A továbbképzések akkor indulnak, ha előzetesen azokra minimum 50 fő jelentkezik. A „Gyógyszerészet" és az „Acta Pharmaceutica Hunga-

Csupor Dezső átveszi az Anoli-díj kutatói kategória győztesének járó díjat

rica” előfizetési díjai 5%-kal emelkednek. A Hírlevél 2007-ben 6 alkalommal jelenik meg.

A főtitkári beszámolót követően a napirend szerint a bizottságok, szervezetek, szakosztályok, szerkesztőségek beszámolói következtek. Mivel ezeket a beszámolókat is előzetesen írásban eljuttatták a küldötteknek, így több szervezet, szakosztály és bizottság elnöke még a szóbeli kiegészítés lehetőségével sem kívánt élni (a kiegészítő hozzászólások többnyire a beszámolók leadását követő időszakban megrendezett szakmai rendezvényekről szóltak). A küldöttközgyűlés a főtitkári beszámolót, a Felügyelő Bizottság beszámolóját, a Társaság szervezeteinek, szakosztályainak, bizottságainak és a szaklapok szerkesztőségeinek a beszámolóit egyhangúlag elfogadta. (A beszámolókat lapunk jelen számában tesszük közzé. – a szerk.)

Elnökválasztás és az MGYT alapszabályának módosítása

Ezután *prof. dr. Vincze Zoltán* tiszteletbeli elnök előterjesztésében beszámolt arról, hogy *prof. dr. Nyiredy Szabolcs* elnök elhunyta óta az elnöki teendőket az Alapszabályban rögzített helyettesítési rendnek megfelelően *prof. dr. Erős István* tudományos és továbbképzési alelnök gyakorolta, azonban a Társaságnak az elnök elhunytát követően két hónapon belül elnököt kell választania, aki egyben a Társaság bejegyzett képviselője is lesz. Az Elnökség azt javasolta, hogy a választási ciklus végéig (2008-ig), az eddigi tudományos és továbbképzési alelnököt válasszák meg a Magyar Gyógyszerésztudományi Társaság elnökének. Mivel más javaslat sem a küldöttközgyűlést megelőzően nem érkezett, sem a küldöttközgyűlésen nem hangzott el, egyedüli jelöltként *prof. dr. Erős István* került előterjesztésre.

Az elnökválasztást megelőzően azonban – az újonnan kialakult helyzethez igazodóan – néhány ponton az MGYT alapszabályának korrekciójára került sor: az elnök, a főtitkár és a tudományos rendezvényi főtitkárhelyettes feladat- és hatáskörét – *dr. Botz Lajos* főtitkár előterjesztésével összhangban – a küldöttközgyűlés néhány ponton módosította. Ezentúl az elnök nem „egyszemélyi pénzügyi felelőse” a Társaság gazdálkodásának, hanem a „Társaság gazdálkodásának pénzügyi felelőse”, továbbá akadályoztatása esetén a főtitkár helyettesíti. Bővült a főtitkár hatásköre, mely szerint ő köti a Társaság működtetéséhez szükséges szerződéseket, ő ellenőrzi a szerződéses kötelezettségvállalások teljesítését, akadályoztatása esetén helyettesíti az elnököt és pénzügyi kötelezettségvállalása erejéig terjed a pénzügyi felelőssége. A rendezvényekkel, konferenciákkal

Prof. dr. Erős István az MGYT újonnan megválasztott elnöke

kapcsolatos szerződések megkötése, az ezekkel kapcsolatos kötelezettségvállalások teljesítésének ellenőrzése azonban a rendezvényi főtitkárhelyettes jogköre lesz, aki az általa megkötött szerződésekben rögzített kötelességvállalás erejéig terjedően vállal pénzügyi felelősséget. (A módosításokkal egybeszerkesztett alapszabály a Társaság honlapján (www.mgyt.hu) elérhető – a szerk.)

Az alapszabály-módosítás után került sor az elnökválasztásra, melynek eredményeként a Magyar Gyógyszerésztudományi Társaság elnöke a küldöttközgyűlés napjától a 2008. év végén esedékes tisztújító küldöttközgyűlésig *prof. dr. Erős István*. Megválasztását követően az új elnök köszönetet mondott a megtisztelő bizalomért és kifejtette, hogy a Társaság munkájában a továbbiakban is szem előtt tartja a *prof. dr. Nyiredy Szabolcs* elnök által megfogalmazott főbb célkitűzéseket, így nagy hangsúlyt helyez a színvonalas és igényes továbbképzések megszervezésére, a gyógyszerészszakma egységének biztosítására és a gyógyszerészet „imázsának” további növelésére. Bejelentette továbbá, hogy az elnökké történő megválasztásával megürült tudományos és továbbképzési alelnöki feladatokat az Elnökség saját hatáskörében fogja elvégezni. Zárszavában köszönetet mondott mindenkinek egész éves munkájáért, boldog karácsonyi ünnepeket és eredményekben gazdag új esztendőt kívánt.

A Társaság 52. küldöttközgyűlése a Szózat eléneklésével fejeződött be.

(–)

Gyógyszerészet 51. 8–16. 2007.

A Magyar Gyógyszerésztudományi Társaság 2004. december 4. és 2006. november 20. közötti tevékenysége Főtitkári beszámoló az 52. küldöttközgyűlésre

Dr. Botz Lajos

Az MGYT 52 küldöttközgyűlésén 2006. december 1-jén tartott főtitkári beszámolóhoz kapcsolódóan az írásos összegzést 10 téma köré csoportosítva foglaltam össze.

1. Szervezeti és szervezési kérdések

A beszámolási időszak során a Társaság Elnöksége 20 alkalommal ülésezett. A Felügyelő Bizottság (FB) elnöke (*dr. Simon Lajos*) többnyire személyesen, vagy a FB egyik tagjával képviseltette magát az elnökségi üléseken. Az FB nyomon követte és felügyelte a Társaság könyvelését és pénzügyeit is, szabálytalanságokat nem állapított meg. Az Elnökség első ülésén döntött a Társaság különböző bizottságainak felállításáról (6/2005. sz. ED). A Társaság Ifjúsági Bizottsága 2005. november 29-én tartotta első (alakuló) ülését. Az Ifjúsági Bizottság munkájáról szóló rövid beszámoló a 2006. évi 7. sz. „Hírlevél"-ben jelent meg.

A 2004. december 4-én Hévizen megválasztott Elnökség első (2005. januári) ülésén döntött arról, hogy a legfontosabb társasági hírek tagsághoz történő gyors eljuttatása érdekében évente 10 alkalommal egy 4 oldal terjedelmű „Hírlevelet" ad ki, melyet minden tagjának megküld. A beszámolási időszakban 20 alkalommal jelent meg a Hírlevél. Az új kiadványt a Titkárság állítja össze, a szerkesztés technikai gondozásáról pedig a Gyógyszerészet felelős szerkesztője gondoskodik. A Hírlevél alapvető célja, hogy a Társaság életének legfontosabb híreit és információit minden tagjához időben eljuttassa, továbbá dokumentáltan átlátható és kiszámítható működésével szolgálja a tagság bizalmát. Az első elnökségi ülésen döntés született arról is, hogy az Elnökség a megtárgyalt kérdések kapcsán hozott „határozatait", úgynevezett elnökségi döntésekbe (ED) foglalja és azokat a Hírlevélben közreadja. A 16/2006. sz. ED. alapján az indításkor megfogalmazott eredeti szándékkal is összhangban, a szervezetek és szakosztályok közleményeinek és híreinek a közlésére is lehetőséget biztosított a Hírlevél.

A beszámolási időszak alatt az Elnökség 260 döntést hozott, melyet az év végéig megjelent 20 Hírlevélben adott közre. A döntéseknél a végrehajtásért felelős elnökségi tag és a határidő is feltüntetésre került.

A megyei szervezetekkel a kapcsolat jónak mondható, amely jórészt *dr. Bozsik Erzsébet* szervezési főtitkárhelyettes munkájának köszönhető. A megyei szervezetek tevékenysége azonban továbbra is rendkívül eltérő, a jövőben javítani kellene egyes megyei szervezetek aktivitásán.

Az MGYT a Semmelweis Egyetemen 2005. február 16–17-én megrendezett Orvos- és Gyógyszerésztudományi Diákköri Konferencián szereplő gyógyszerész-hallgatók közül 3 kiemelkedő szintű előadást bemutató fiatalt részesített egyénenként 20 000 Ft-os különdíjban, ugyanígy az SZTE Gyógyszerésztudományi Karon 2005. február 3–5-én megrendezett TDK Konferencián szereplő gyógyszerészhallgatók közül is hárman kaptak egyénenként 20 000 Ft-os különdíjat. Társaságunk a Szegeden 2005. március 21–24. között megrendezett XXVII. Országos TDK Konferencia Orvostudományi Szekciójának Gyógyszerésztudományi Alszekcióján kimagasló teljesítményt nyújtó gyógyszerészhallgatók jutalmazására 100 000 Ft-ot biztosított. Az MGYT a Semmelweis Egyetem GYTK végzős hallgatóinak diplomaosztó ünnepségét 100 000 Ft-tal támogatta. A 2005. évi Rozsnyay Emlékversenyen az MGYT támogatásával vett részt 4 határontúli magyar kolléga, továbbá két elnökségi, illetve szakzsűri tag, összesen 189 eFt támogatási összeggel.

A Társaság a korábbi évek gyakorlatához hasonlóan 2006-ban is támogatta a Budapesten és Szegeden megrendezett Tudományos Diákköri Konferenciákon kiemelkedő teljesítményt nyújtó gyógyszerészhallgatókat, összesen 120 000 Ft értékben, és 120 000 Ft értékű támogatást biztosított a 2006. augusztusban megrendezett XVIII. Országos Gyógyszertári Asszisztens

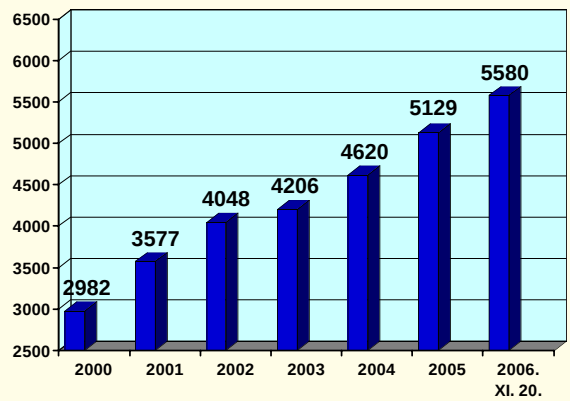

1. ábra: Az MGYT taglétszám változása

Továbbképző Előadói Vándorserleg Verseny számára. A Rozsnyay Mátyás Emlékverseny új Alapszabálya értelmében az MGYT központi költségvetése fedezi az Emlékverseny elnökségének, a zsűri elnökének és állandó tagjainak részvételi költségét, mely 2006-ban 8 fő részére nettó 334 942 Ft volt.

A beszámolási időszakban az egyéni pályázatokkal elnyert MGYT támogatások száma 12 volt, összesen 850 000 Ft és 2100 Euro értékben.

Az Elnökség egy egyetemi hallgatói támogatási kérelemmel kapcsolatban „rendhagyó" döntést hozott 2006-ban (38/2006. sz. ED), mivel a Társaság támogatásáért folyamodó hallgatók közül csak nagyon kevesen léptek be a MGYT ifjúsági tagjai közé.

2. A Társaság taglétszáma

A Titkárság nyilvántartási adatai szerint 2006. november 20-ig 5580 tagdíjfizető kolléga újította meg a tagságát (2006. december 19-én a tagdíjfizető taglétszám 5634 fő. – A szerk.) Így az erre évre tervezett célt (9/2006. sz. ED), a 6000 fős tagság elérését nem sikerült teljesíteni. A célkitűzésben is megfogalmazottaknak megfelelően ez a létszám várhatóan csak akkor érhető el, ha a 2005. december 2-ai 51. rendkívüli küldöttközgyűlésen létrehozott két új tagsági viszonyhoz is megfelelő tartalom és szervezés társul, amely így kellő vonzerőt is jelenthet. A részletesen feldolgozott adatok alapján megállapítható, hogy 2005. évi tagjaink közül 205 fő nem újította meg tagságát, ugyanakkor 665 kolléga az idei évben új belépőként csatlakozott a Társasághoz. A Társaság régóta változatlan tagdíja bizonyosan nem lehet akadálya a belépésnek, így feltétlenül indokolt lesz azzal is foglalkozni, hogy a tavalyról közel 200 „elveszett" tag miért nem újította meg tagságát. 2000-től a taglétszámunk alakulását az ***1. ábrán*** foglaltuk össze.

3. Szakmai kiadványok

A „Gyógyszerészet" előfizetőinek számát ebben a beszámolási időszakban nem sikerült tovább növelni, sőt 2005-ről 2006-ra is visszaesés tapasztalható a számla ellenében történő befizetéseket figyelembe véve (***2. ábra***). Az Elnökség véleménye az volt, hogy a kiváltó okokat teljeskörűen fel kellene tárni. Ennek érdekében az Elnökség 2005. március 4-én tartott ülésén értékelte először a beérkezett kis számú lemondásokat, majd úgy döntött (59/2005. sz. ED), hogy levélben fordul az érintettekhez. A beérkezett válaszok alapján 2005. április 1-jén *prof. dr. Erős István* tudományos és továbbképzési alelnök értékelte a kialakult helyzetet (70/2005. sz. ED). A beérkezett válaszok egy része a lemondás indokaként a gyógyszertár jövedelmezőségének jelentős csökkenését hozta fel. Különösen kis településeken működő patikák (gyógyszerészek) jelezték, hogy a szaklapokon is kénytelenek már takarékoskodni.

Az „Acta Pharmaceutica Hungarica" ezévi előfizetőinek száma gyakorlatilag megegyezik az előző évével, mint az a ***3. ábrán*** látható. Az ábrán az előfizetések éves alakulása is nyomonkövethető, a 2000. évi bázisévhez viszonyítva. A szaklap továbbra is színvonalas szakmai továbbképzést és átfogó tájékoztatást biztosító kiadványa a Társaságnak. A Kórházi Gyógyszе-

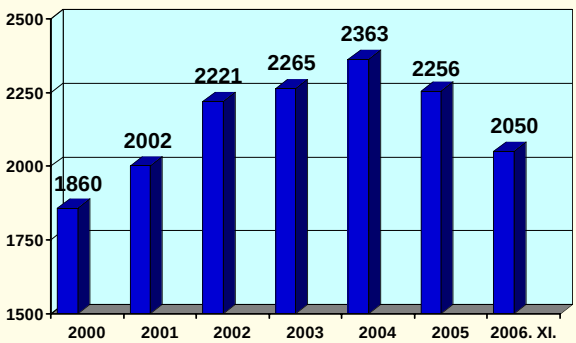

2. ábra: A „Gyógyszerészet" előfizetőinek alakulása

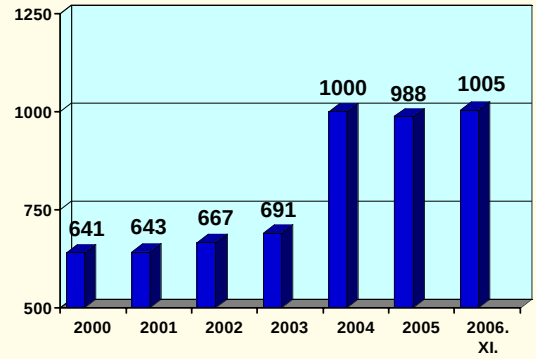

3 ábra: Az „Acta Pharmaceutica Hungarica" előfizetőinek alakulása

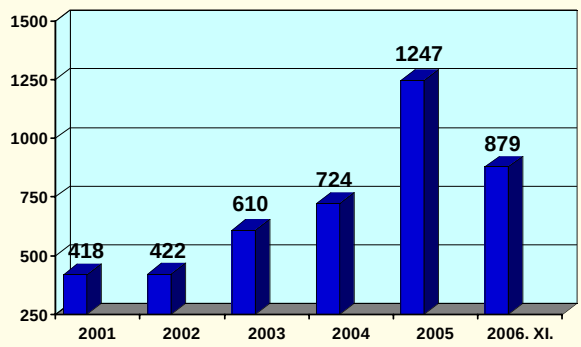

4. ábra: A „Klasszikus gyógyszerészi ismeretek" c. továbbképzésen résztvevők száma

részeti Szervezet példaértékűen 152 előfizetéssel járult hozzá a kórházakban dolgozó kollégák tájékoztatásának biztosításához.

Az Elnökség álláspontja szerint a két szakmai lap a Társaság fontos értékeit testesíti meg; a gyógyszerészetet érintő szakmai anyagok méltó és igényes szakmai megjelenését, reprezentációját képviseli. Mindkét lapot hatékonyabban kell segíteni a jövőben abban, hogy a továbbképzéseket felvállaló, utóbbi időben is tovább bővülő lappiacon eredményesebben tudjanak helytállni.

4. Szakmai továbbképzések

A beszámolási időszak során 19 alkalommal rendezett 15 órás *„Klasszikus gyógyszerészi ismeretek"* c. előadássorozatán a Társaságnak összesen 2126 kolléga vett részt (***4. ábra***). A 2005. évre tervezett 1000 fővel szemben több mint 20%-kal többen vettek ezen a továbbképzésen részt ebben az évben. 2005-ben így számottevően emelkedett az egy továbbképzésen részt vett kollégák száma a 2004. évihez képest (125 fő/továbbképzés), mely az eredményesebb tájékoztatást (pl. Hírlevél), valamint a megyei szervezetek fokozottabb és hatékonyabb szervezőmunkáját igazolta. A színvonalas és sikeres előadásokat 2005-ben *prof. dr. Tekes Kornélia*, *dr. Soós Gyöngyvér*, *dr. Dévay Attila*, *prof. dr. Nyiredy Szabolcs* és *dr. Perjési Pál* biztosította. A Magyar Gyógyszerész Kamarával kialakított együttműködés segítette még elő 2005-ben, hogy az *„A gyógyszertári gyakorlat aktuális kérdései"* című gyakorlatorientált előadássorozaton sok kolléga vehetett részt. Az MGYK ennél a továbbképzésnél az előadássorozat önköltségének a felét vállalta át, míg az MGYT a másik felét, így a kollégáknak ingyenesen sikerült ezt a szakmai programot biztosítani. 2005-ben 31 helyszínen tartott rendezvényen összesen 1885 kolléga vett részt. Az Elnökség döntése alapján az Elnökség tagjai az MGYT által szervezett továbbképzéseken tartott előadásokért járó honoráriumokról lemondtak a Társaság javára (26/2005. sz. ED). 2005-ben a Társaság a tagjai számára 3000 Ft kedvezmény nyújtott, míg a Magyar Gyógyszerész Kamara a 12 500 Ft összegű részvételi díjból szintén 3000 forintot átvállalt a tagjainál. Így a résztvevőknek 6500 Ft-ot kellett fizetniük. Azonban az MGYK 2006. évre megváltoztatta támogatását, amikor is azt erre az évre 2,1 millió Ft összegben állapította meg, amellyel a korábbi évekhez képest számottevően kevesebb kolléga támogatását biztosította (ennél a továbbképzésnél ez 700 kolléga támogatását jelentheti, azaz a 2006. évi első félév során a teljes éves támogatás 81%-a került felhasználásra). Az Elnökség a Magyar Gyógyszerész Kamarával kialakított együttműködést több alkalommal is tárgyalta a félév során (44/2006. sz. ED, 55/2006. sz. ED, 60/2006. sz. ED, 69/2006. sz. ED). Az MGYK Elnök Asszonya 2006. március 3-án az Elnökséget személyesen tájékoztatta, hogy a Magyar Gyógyszerész Kamara sikeres együttműködésnek tartja a 2002. november 22-én az MGYT-vel megkötött megállapodást, melyet az elmúlt továbbképzési ciklusban több mint 17 millió Ft-tal támogatott. A 2006. évi támogatás mértékéről az MGYK Országos Elnöksége 2006. március 2-i ülésén úgy döntött, hogy az erre az évre rendelkezésre álló 5 millió Ft-os keretéből 2,1 millió Ft-ot tud biztosítani az ezen továbbképzésben résztvevő kollégák támogatására. Eszerint az MGYK nem kívánja felmondani az együttműködési szerződést, csak annak átfogó módosítására kíván javaslatot tenni, mindenképpen még az eredeti együttműködési szerződés lejárta előtt. A kiegészítő kezdeményezés alapján a gyógyszerész kollégák továbbképzésének 2006. évi zavartalan biztosítása érdekében a 2006. I. félévére már meghirdetett továbbképzések a 2002. november 22-én megkötött és az életbeléptetést követően 5 évre szóló együttműködési megállapodásnak megfelelően történtek. Szintén a Magyar Gyógyszerész Kamarával kialakított együttműködés segítette elő 2006-ig, hogy az *„A gyógyszertári gyakorlat aktuális kérdései"* című gyakorlatorientált előadás-

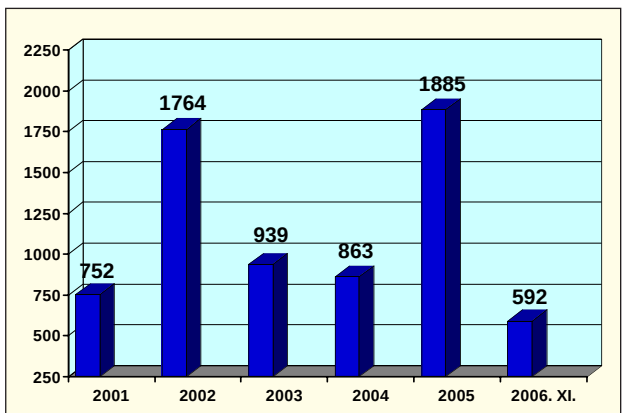

5. ábra: Az „A gyógyszertári gyakorlat aktuális kérdései" c. továbbképzéseken résztvevők száma

sorozaton a Társaságnak minél több tagja vehessen részt. Az MGYK ennél a továbbképzésnél az előadássorozat önköltségének a felét vállalja át, míg az MGYT a másik felét, így a kollégák számára ingyenesen sikerült ezt a szakmai programot biztosítani. Ez azonban az előzőek alapján 2006-ban megváltozott. Így az MGYT vállalta fel, hogy ezt a továbbképzést továbbra is a meghirdetett feltételek mellett biztosítja a gyógyszerész kollégák részére.

A 2006. november 20-ig 12 alkalommal tartott rendezvényen összesen 592 kolléga vett részt, mint azt az ***5. ábra*** adatai mutatják. A Társaság idei kiemelt kongresszusi rendezvényére (CPhH XIII.) tekintettel az első félévben az ilyen továbbképzések száma – érthetően és szándékosan – kevesebb volt. Mivel az MGYK-tól az idei egész évi 2,1 millió Ft-os támogatás 700 kolléga egyénenkénti 3000 Ft-os támogatását teszi lehetővé a „*Klasszikus gyógyszerészi ismeretek*" továbbképzésen résztvevők számára, így az „*A gyógyszertári gyakorlat aktuális kérdései*" továbbképzés előadói számára kifizetendő előadói díjak kifizetéséhez 2006. II. félévétől kezdődően az MGYK nem tud anyagi támogatást biztosítani. Mindezeket figyelembe véve az Elnökség úgy döntött 2006. június 28-án, hogy az erre az évre már előzetesen meghirdetett valamennyi időpontban, helyszínen és a 6500 Ft-os részvételi díjjal megtartja valamennyi „*Klasszikus gyógyszerészi ismeretek*" továbbképzését, magára vállalva a kamarai támogatás kiesésével járó többletköltségeket, az „*A gyógyszertári gyakorlat aktuális kérdései*" továbbképzéseket azonban a második félévben 3 helyszínen tudja „csak" megrendezni, 3 darab 4 órás előadás biztosításával. Ennek megfelelően, az ilyen továbbképzéseken való részvétel 12 kreditpontra módosult.

A továbbképzési előadások sikeres szakmai színvonala és szervezése *dr. Soós Gyöngyvér* továbbképzési főtitkárhelyettes és *Konrádné Abay-Nemes Éva* titkárságvezető áldozatos munkáját dicséri.

5. Kapcsolatok hazai és nemzetközi szakmai szervezetekkel

Az MGYT társszervezője volt az EUFEPS által szervezett 25 tudományos társaság és szervezet közreműködésével rendezett 1st PharmSciFair konferenciának (2005. június 12–17., Nizza). A rendezvényen *prof. dr. Nyiredy Szabolcs* elnök képviselte a Társaságot.

A 65. FIP Kongresszuson (Kairó, 2005. szeptember 3–8.) az MGYT delegáltjaként vett részt *Benkőné dr. Márkus Sarolta*. Az EUFEPS Council and Executive Committee Meetings Siófokon, a 1st BBBB Symposium ideje alatt tartotta ülését (2005. szeptember 25–28). A Társaságot a főtitkár képviselte. *Prof. dr. Nyiredy Szabolcs* 2005. október 24–25-én Marburgban tárgyalt a DPhG 2006. október 4–7. közötti rendezvényének előkészítéséről, melyben az MGYT társszervező volt. *Prof. dr. Nyiredy Szabolcs* elnök 2005. december 15–18. között Mainzban tárgyalt a 2006. március 27–30. között Genfben megrendezett 5th World Meeting on Pharmaceutics, Biopharmaceutics and Pharmaceutical Technology rendezvény előkészületeiről, melyen az MGYT is társszervező volt.

Új kezdeményezésként első alkalommal került megrendezésre a „1st BBBB (Baltic-Balaton-Bled-Bosporus) Conference on Pharmaceutical Sciences" 2005. szeptember 26–28. között Siófokon, 188 résztvevővel. A kongresszus megszervezésében Társaságunk jelentős szerepet vállalt. Az Elnökség a sikeres szervező munkájáért köszönetét és elismerését fejezte ki *prof. dr. Hermecz Istvánnak*, a konferencia elnökének (126/2005. ED).

A Társaság segítette az EUFEPS szervezésében 2005. szeptember 5–9. között Pécsett sorra került *„Research Models in Integrative Pharmacology"* c. posztgraduális kurzust, melynek hazánkba kerülése a PTE ÁOK Farmakológiai és Farmakoterápiás Intézet oktatóinak kiemelkedő érdeme és jelentős szakmai elismerése.

Az MGYT képviselettel folyamatosan résztvesz az EUFEPS, a FIP és az EuroPharm Forum munkájában. Az EUFEPS Executive Committee tagjaként *dr. Kőszeginé dr. Szalai Hilda* képviseli a Társaságot, akit – nagy örömünkre – a 2006. szeptember 24-én Koppenhágában tartott ülésen ismételten az EUFEPS alelnökévé választottak. *Dr. Kőszeginé dr. Szalai Hilda* részletes beszámolója a Gyógyszerészet 2006. novemberi számában jelent meg.

Az EuroPharm Forummal a kapcsolatot *dr. Soós Gyöngyvér* továbbképzési főtitkárhelyettes tartotta, aki 2006. október 6-án a 15. évi közgyűlésen vett részt Koppenhágában. *Dr. Soós Gyöngyvér* részletes beszámolója a Gyógyszerészet 2006. novemberi számában jelent meg.

Az Elnökség döntése értelmében a Német Gyógyszerészeti Társaság kongresszusán – melyet a Cseh és a Magyar Gyógyszerésztudományi Társasággal együtt szerveztek – *dr. Perjési Pál* plenáris előadással képviselte a Társaságot. A Társaság képviseletében a kongresszuson 2006. október 4–7. között Marburgban a Joint Meeting kongresszuson 23 fős küldöttség vett részt. Küldöttségünk vezetőjének, *dr. Erdei Ottiliának* beszámolója a Gyógyszerészet 2006. novemberi számában jelent meg.

Közel fél éves előkészítő egyeztetések után az Erdélyi Múzeum-Egyesület Orvos- és Gyógyszerésztudományi Szakosztályának 2006. április 27–29. között Csíkszeredában tartott XVI. Tudományos ülésszakán ünnepélyes keretek között került aláírásra a Társaságunk és az EME OGYSZ közötti együttműködési megállapodás. Köszönet illeti *prof. dr. Gyéresi Árpádot*, aki áldozatos munkájával segítette a megállapodás létrejöttét. Az

MGYT és az EME OGYSZ közötti írott megállapodás „életszerű”, érdemi és tartalmi kitöltése azonban aligha képzelhető el a szakosztályok és szervezetek segítsége és együttműködése nélkül. Ezért kérek minden szakosztályt és szervezetet arra, hogy a megállapodás biztosította keretek között igyekezzen rendszeres és tartalmas kapcsolatot kialakítani és ápolni az erdélyi kollégákkal.

6. Tudományos és szakmai rendezvények

A 2005. évben Társaságunk szervezetei és szakosztályai 6 konferenciát szerveztek, melyeken összesen 949 kolléga vett részt. 2005-ben önálló szakmai kongresszust (szimpóziumot) rendezett a *Gyógyszeranalitikai,* a *Gyógyszertechnológiai,* a *Gyógyszerkutatási,* a *Gyógyszerésztörténeti* és a *Gyógynövény Szakosztály*, valamint a *Kórházi Gyógyszerészeti Szervezet*. Rendkívül örvendetes, hogy a *Gyógyszerkutatási Szakosztály* nagyon hosszú szünet után ismét önálló szakmai szimpóziumot rendezett. 2005-ben számos egyéb szakmai rendezvény lebonyolítására is sor került, melyen több mint 1000 kolléga vett részt.

Dr. Soós Gyöngyvér továbbképzési főtitkárhelyettes szakmai irányítása mellett 2005-ben is folytatódott az *„Észben tartott egészség”* című egészségügyi információs program, a Richter Gedeon Rt.-vel kialakított együttműködés keretében. A program alapvető célja a lakosság felvilágosítása, továbbá a gyógyszerészi tekintély további javítása. A program keretében 7 szakmai felvilágosító anyag készült el. Sajnálatosnak tartjuk ugyanakkor, hogy a Richter Gedeon Rt. 2006-ban a programot tovább már nem folytatta, az együttműködést felmondás és indoklás nélkül megszüntette.

2006 első félévében Társaságunk 2 konferenciáján [Congressus Pharmaceuticus Hungaricus (CPhH) XIII. és XLI. Rozsnyay Mátyás Emlékverseny] 1418 fő vett részt (***I. táblázat***). A XLI. Rozsnyay Mátyás Emlékversenyen Berekfürdőn 148 kolléga volt jelen. Örvendetes, hogy a fiatal szakemberek seregszemléjén megtartott 24 versenyelőadás igen jó színvonalú szakmai rendezvényt biztosított. 2006-ban számos egyéb szakmai rendezvény lebonyolítására is sor került (pl. Patikusok szabadidőben Tordason stb.), melyeken 609 kolléga vett részt. A Társaság 2006. évi kiemelkedő kongresszusát (CPhH XIII.) május 25. és 27. között tartotta a Budapest Kongresszusi Központban. Mintegy a kongresszus bevezetését jelentette a gyógyszerész végzettségű, a negyvenes évek második felében néhány évig gyakorló gyógyszerészként is dolgozó *Harsányi János* közgazdasági Nobel-díjas tudós emléktáblájának felavatása május 24-én, az MTA-val közösen, a zuglói „Róna Patika” falán. A CPhH XIII. kapcsán több értékelés is megjelent [pl. Gyógyszerészet, *50*, 403–405 (2006)].

A CPhH XIII. a Társaság talán legfontosabb szakmai rendezvénye, amelyre a jövőben az Elnökség döntése alapján (54/2005. sz. ED) háromévente kerül majd sor. Sajnos előzetes egyeztetéseink a gyógyszerészeti szervezetekkel és egyesületekkel nem voltak sikeresek abban a tekintetben, hogy közös rendezésű kongreszszus jöjjön létre. Az Elnökség tudomásul vette azt a jelenlegi hazai gyakorlatot is ezen a téren, hogy szakmai szervezeteink önálló rendezvényeket igyekeznek felmutatni, mintegy ezen keresztül is szándékozva megjeleníteni, kifejezni szervezetüket. Mivel az alapvető rendezőelv ez, így még nem igazán mondható el, hogy ezek a rendezvények önálló profiljukkal egyértelmű „feladatfelosztást” teremtettek volna ezen a területen.

A CPhH a magyar gyógyszerészet tudományos tevékenységének átfogó bemutatásával egy tradíciókkal rendelkező, önálló alapokon nyugvó, egyedi „küldetéssel” rendelkező kongresszus. A 2006. évi rendezvényre közel 1300 szakember jelentkezett. A kongresszus résztvevői közül 42% a közforgalmú gyógyszerellátásból, 18% az iparból, 12% a kórházakból és 28% (!) egyéb területekről (szenátor, nem tag, határon túli kolléga, pártoló tag stb.) érkezett. A kongresszuson 14 plenáris előadást, 90 szekció előadást és 136 posztert mutattak be. Újdonságként szakmai sikert arattak a gyakorlatorientált tréningek.

A kongresszus különös és „egyedi” értéke, hogy gyógyszerészetünk egészéről nyújt áttekintést, csaknem kizárólag saját fejlesztő- és kutatómunka eredményeiről számolnak be az előadók, akiknek többsége gyógyszerész végzettségű. Így a gyakorlati gyógyszerészi munkától a fejlesztő, kutató tevékenységig egyaránt érdeklődésre számot tartó programokat kínál. A homogén, szűkebb szakmai célcsoportok kongresszusai mellett feltétlenül szükség van egy szélesebb szakmai terület részterületeit felvonultató sokszínű seregszemlére.

I. táblázat

Az MGYT tagjainak aktivitása a Társaság rendezvényein

Év	Résztvevők száma			
	továbbképző	szakmai és tudományos	szabadidős	Összesen
	rendezvényeken			
2001	1170	1416	-	2586
2002	2183	1456	-	3639
2003	1677	2080	-	3757
2004	1572	2071	-	3643
2005	2992	2019	153	5164
2006. I.–XI.	**1471**	**2586**	**65**	**4122**

A kongresszus kapcsán a legtöbb negatív jelzés a párhuzamosan futó szekciók „megválasztása”, továbbá a szekció-termek szűkös befogadóképessége kapcsán érte a szervezőket, rendezőket. A kongresszus tartalmi vázának tárgyalásakor (85/2005. sz. ED, 109/2005. sz. ED) az Elnökség rögzítette, hogy összesen négy, átlagosan két órás szekcióülésre kerülhet sor a kongresszuson, és egy-egy szekció legfeljebb négy párhuzamos szekció-blokkot tartalmazhat. Az Elnökség és a Tudományos Bizottság közösen vállalt irányelve volt az is, hogy minden szakosztály és szervezet csak egy önálló szekcióülést, illetve egy további, de már más szakosztállyal/szervezettel közösen szervezett szekciót rendezzen. A CPhH időkorlátai és a célként kijelölt szakterületi összegzések erre biztosítottak lehetőséget. Ki kell azt is mondani, hogy a CPhH nem válhat egy szakosztály/szervezet bemutatkozásának elsődleges helyszínévé. Meg kell őrizni a Társaság rendezvényeinél is azt a hagyományunkat, hogy a CPhH-k közötti időszakokban önálló, szakspecifikus rendezvényeken keresztül is folyik a szakosztályok, szervezetek munkája. A szakmailag szűkebb szakosztályi/szervezeti rendezvények így alkothatnak értékes és harmonikus egységet a szakmai területeket összegző, azokat egymás mellett felvonultató, közöttük hasznos kapcsolatokat is motiváló és kialakító CPhH-kal.

A kongresszus az Elnökség által eltervezetthez képest „kevésbé” tudta közvetíteni gyógyszerészetünk CPhH XIII-on felvonultatott eredményeit a szélesebb közvélemény és a társadalom felé. Jóllehet a „PR”-nak nagyobb szerepet kívántunk adni ezen a kongresszuson, azonban ennek hatásfoka elmaradt a várakozásainktól. A Társaság számára kiemelt és fontos feladatként kell ezt a kérdést a jövőben kezelni. Nem szabad csak kongresszusok alkalmával erre is „odafigyelni” és feltétlenül folyamatos „PR” munkarendet kellene kialakítania a jövőben az Elnökségnek. Társasági „PR”-unk alapvető célja, a társadalom felé közvetítendő üzenet tartalmi lényege az alábbiakban foglalható össze. A gyógyszerészet aktív és nélkülözhetetlen szereplője a gyógyszerkutatásnak, gyógyszergyártásnak, forgalmazásnak, ellátásnak. A gyógyszerész ma is a „gyógyszer szakértője”, ezzel a gyógyszerbiztonság és betegbiztonság egyik fontos garanciája. A hazai gyógyszerészetnek van önálló, nagy hagyományú tudományos társasága, mely aktív, tartalmas szakmai munkát folytat (taglétszáma meghaladja az ötezret, ezzel a szervezettsége – önkéntes alapon – kb. 70%-os). Rendszeresen színvonalas szakmai továbbképzéseket tart. Ezek a tevékenységek, témák a kutatástól a lakossági ellátásig átfogják a hazai gyógyszerügy egészét. Az elmúlt évek paradigmaváltását (a gyógyszerközpontúságból a betegközpontúság felé lépést) a hazai gyógyszerészet is igyekszik követni, ehhez a tudományos alapok megteremtésén az MGYT is aktívan dolgozik.

Bensőséges ünnepség keretében 2006. szeptember 8-án Kőszegen *dr. Küttel Dezső* halálának 15. évfordulóján került sor a szülőháza falán állított emléktáblájának felavatására. Az avatást 90 kolléga tisztelte meg jelenlétével. Az emléktábla elkészítését az MGYT 98 324 Ft értékben támogatta.

Társaságunk egyik legaktívabb szervezete a Kórházi Gyógyszerészeti Szervezet, 2006. szeptember 28–30. között tartotta XV. kongresszusát Egerben. A rendezvényen 350 fő vett részt, akik 42 előadást hallhattak és 12 posztert láthattak. *Dr. Soós Gyöngyvér* és *dr. Szabó Csongor* részletes kongresszusi beszámolójukat a Gyógyszerészet 2006/11. számában adták közre.

A Gyógyszeripari Szervezet mára már nagy hagyományt képviselő „*Gyógyszer az ezredfordulón VI.”* kongresszusát 2006. november 9–11. között tartotta Sopronban, melyen 252 fő vett részt.

A Gyógyszerkutatási Szakosztály 2005-ben ismét útjára indított szimpóziumát 2006. november 24–25. között rendezte Debrecenben. A rendkívül színvonalas programban 21 előadás és 22 poszterbemutatás szerepelt, melyekkel az MGYT életében korábban éveken át – sajnos – hiányt jelentő területen biztosít ismételten hasznos szakmai fórumot a szakosztály. (A szimpóziumról a beszámoló lapunk Hírek rovatában olvasható. – A szerk.)

Gyógynövény Szakosztályunk a Magyar Orvostörténelmi Társaság Népi Orvoslási Szakosztályával közösen 2006. szeptember 15-én Szentendrén tartotta egynapos, rendkívül élénk érdeklődéssel kísért (147 résztvevő) szakmai előadóülését, melynek témája a *„Gyógynövények népi használata – Fitoterápiás értékek”* volt. A szakosztály elnökének, *dr. Hohmann Judit* professzor asszonynak a részletes, fényképekkel is illusztrált beszámolója a Gyógyszerészet 2006. októberi számában jelent meg.

A Gyógyszerésztörténeti Szakosztály 2006. szeptember 22-én Székesfehérváron tartotta szakmai napját, 23 fő jelenlétével, melynek témája a „gyógyszerészettörténet forrásai a helyi sajtóban és levéltárban” volt.

7. Szakmai véleménynyilvánítás

A beszámolási időszakban a Társaság a szaktárcától véleményezésre megkapott anyagokra 17 alkalommal készített szakmai állásfoglalást és küldött meg határidőre a szaktárca számára. A jogszabályok véleményezésének hatásfokát és eredményességét értékelve az Elnökség 2005. április 1-jén tartott ülésén megtárgyalta a Társasághoz véleményezésre érkező anyagok tapasztalatait. Az Elnökség véleménye az volt, hogy jobbára formális egyeztetések történnek, és a helyzet tarthatatlanságára fel kell hívni az illetékesek figyelmét. A Társaság számos alkalommal kinyilvánította azt is, hogy partneri szakmai egyeztetésekben szívesen vesz részt.

Példamutató – de sajnos a későbbiekben folytatás nélkül maradt – kezdeményezésnek ítélte az Elnökség az MGYK, MOSZ, GYTE és MGYT közös javaslata-

ként az Egészségügyi Minisztérium vezetői értekezletén 2005. március 9-én bemutatott előterjesztést a gyógyszerészi gondozás lehetséges hazai kiterjesztéséről. Több alkalommal is tárgyalta az Elnökség a gyógyszerészdoktori képzés lehetőségeit. *Prof. dr Erős István* tudományos és továbbképzési alelnök készített e tárgyban előterjesztést, melyet az Elnökség támogatott (77/2005. sz. ED). Az Elnökség a gyógyszerészdoktori képzés lehetőségeivel folyamatosan és kiemelten foglalkozott a 2006. év során is (1/2006. sz. ED, 15/2006. sz. ED, 28/2006. sz. ED, 46/2006. sz. ED, 56/2006. sz. ED, 67/2006. sz. ED). A Társaság ezt a kérdést a gyógyszerészet sorsdöntő fontosságú ügyének tekinti. Az Elnökség a gyógyszerészet szakmai képviseleteinek a képzőhelyekkel történő összefogását továbbra is nélkülözhetetlennek tartja annak megvalósulása érdekében, hogy maradéktalanul egységes szakmai fellépés történjen ebben a kérdésben.

2006. második felében azonban a szaktárca az anyagok véleményeztetésre történő átadását megszüntette. Ezért a médiából megismert, a magyar egészségügyet és a gyógyszerészetet átalakító „reformok" kapcsán Társaságunk elnöke 2006. augusztus 7-én, szeptember 26-án és október 18-án fordult *dr. Molnár Lajos* egészségügyi miniszterhez. Ezekben a levelekben (melyek a Társaság honlapján is olvashatók) az MGYT alapvetően azt fejezte ki, hogy a szakmai egyeztetések teljes mellőzését szakmai és jogi szempontból sem tartja megfelelő eljárásnak. Mivel a minisztérium a levelek ellenére sem adott lehetőséget az érdemi együttműködésre és az MGYT részéről felajánlott véleményezést, segítséget sem vették igénybe, Társaságunk két alkalommal fordult *Gyurcsány Ferenc* miniszterelnök úrhoz (2006. október 9-én és október 18-án). *Dr. Molnár Lajos* miniszter úr (MEH „felkérésre") 2006. október 10-én kelt levelében tudatta, hogy *„…voltak olyan szervezetek, így az Önök Társasága is, akik kimaradtak…"*. A Miniszterelnöki Titkárság vezetője 2006. október 10-én levélben közölte, hogy *dr. Molnár Lajos* miniszter úrtól kapott tájékoztatás szerint a *„…felvetéseiket a reformok kidolgozása során figyelembe vették"* (?), és *„… semmiféle szándékosság nem volt a szervezetük mellőzésében"*. A Társaság képviseletében *dr. Erős István* alelnök és *dr. Botz Lajos* főtitkár 2006. november 17-én tárgyalt az Egészségügyi Minisztériumban *dr. Kovácsy Zsombor* szakállamtitkárral a kialakult helyzetről. Az államtitkár a maga részéről sajnálkozását fejezte ki az egyeztetés elmaradásáért és ígéretet tett arra, hogy a tárca törekszik a jogszabályok kidolgozása, előkészítése során a szakmai szervezetek véleményét is figyelembe venni a jövőben.

8. Kitüntetések

A Gyógyszerésztörténeti Szakosztály felterjesztésére *dr. Sági Erzsébet* az Ernyey József Emlékérmet vehette át a „IX. Gyógyszerésztörténeti Konferencián". A Gyógynövény Szakosztály felterjesztésére Augustin Béla Emlékérmet kapott *dr. Nagy Jenő* a 2005 őszi „XI. Magyar Gyógynövény Konferencián". *Dr. Pápay Tamás* kollégánk a Kórházi Gyógyszerészeti Szervezet felterjesztésére a Societas Pharmaceutica Hungarica Jutalomérmet, *dr. Dávid M. Ferenc* pedig a Dávid Lajos Emlékérmet vehette át a szervezet *„Az evidenciák az onkológiában"* című szimpóziumán. A Gyógyszertechnológiai Szakosztály felterjesztésére *dr. Fekete Pál* és *dr. Stampf György* a Hintz György Emlékérem kitüntetésben részesült a „XV. Országos Gyógyszertechnológiai és 6th Közép-európai Gyógyszertechnológiai és Biotechnológiai (CES) Konferencián", Siófokon. A Gyógyszeranalitikai Szakosztály felterjesztésére *dr. Török Ilona* a „Schulek Elemér Emlékérmet vehette át a „XXXIII. Gyógyszeranalitikai Továbbképző Kollokviumon".

Az Elnökség támogatta, hogy több évtizedes kimagasló szakmai teljesítményükre és példamutató gyógyszerészi magatartásukra tekintettel a Szenátus tagjai közé kerüljenek be *dr. Dávid M. Ferenc* és *dr. Pápay Tamás* nyugállományú kórházi főgyógyszerészek (138/2005. sz. ED).

A CPhH XIII. megnyitó ünnepségén Társaságunk nevében *prof. dr. Vincze Zoltán* tiszteletbeli elnök két új tiszteleti tagságot adott át: *dr. Péter H. Mária* (Románia) és *prof. dr. Veski Peep* (Észtország) részére. A gyógyszerészeti tudományok területén kifejtett kiemelkedő tevékenységéért Szebellédy László Emlékérmet adományozott az Elnökség *prof. dr. Takács Mihály* számára. A hazai és nemzetközi kapcsolatok építésében, ill. a sajtóban kifejtett kiemelkedő tevékenységéért az MGYT Elnöksége *prof. dr. Paál Tamás* és *dr. Pintye János* számára a Koritsánszky Ottó Emlékérmet adományozta. Nemzetközileg is kiemelkedő, alkalmazott gyógyszerészeti kutatási tevékenységéért az Elnökség Nikolics Károly Emlékéremmel ismerte el *prof. dr. Szolcsányi János* szakmai munkáját. A gyógyszerészet gyakorlati területein kifejtett kiemelkedő tevékenységéért az Elnökség Küttel Dezső Emlékérmet adott át a CPhH XIII-on *Mühl Nándorné* és *dr. Pávics László* részére. A Gyógyszertechnológiai Szakosztály Hintz György Emlékéremmel ismerte el *prof. dr. Erős István* munkáját. A Gyógyszeranalitikai Szakosztály Schulek Elemér Emlékérmet adott át *dr. Gazdag Mária* számára. A Gyógyszerésztörténeti Szakosztály Ernyey József Emlékéremmel tisztelte meg *prof. dr. Minker Emilt* (a kitüntetés ősszel, Szegeden került átadásra).

A Társaság június 28-i országos vezetőségi ülésén jóváhagyta *dr. Nyitray Lászlónak* (Kaposvár) a Szenátus tagjai közé választását.

Dr. Tóth László 2006. szeptember 14-én a Gyógynövény Szakosztály szentendrei rendezvényén Augustin Béla Emlékérmet vehetett át, sok évtizedes kimagasló tudományos tevékenységének elismeréseként. A Kórházi Gyógyszerészeti Szervezet XV. Kongresszusán

Egerben 2006. szeptember 28-án *Hargitai János* és *Póka Gábor* szakmai munkáját Dávid Lajos Emlékéremmel, *dr. Golub Iván* és *prof. dr. Stájer Géza* tevékenységét pedig Kórházi Gyógyszerészetért Jutaloméremmel ismerte el a Kórházi Gyógyszerészeti Szervezet. A soproni „Gyógyszer az ezredfordulón VI." kongresszuson *dr. Márkus Sarolta* munkáját Spergely Béla Emlékéremmel ismerte el a Gyógyszeripari Szervezet.

A szenátusi tagsággal kapcsolatban az Elnökség június 28-án tartott ülésén úgy foglalt állást (76/2006. sz. ED), hogy a Társaság szenátusi tagságának kibővítéséről a mindenkor hivatalban lévő szenátori kar együttes „befogadási-javaslatának" figyelembe vételével fog dönteni. Az Elnökség a szenátori kar létszámát 55 főben határozta meg (jelenleg a szenátorok száma: 48 fő). A február 1-ig beküldött előterjesztések alapján évente egy alkalommal, április 30-ig a szenátorok ítélik meg (a kiküldött előterjesztések alapján), hogy kikkel javasolják a szenátori kar kibővítését. A szenátori kar véleménye és az Alapszabály 14.4 pontja alapján az Elnökség választja meg az új szenátorokat június 30-ig.

9. A Társaság pénzügyi helyzete

A Társaság 2005. évi költségvetését a március 4-én tartott ülésén fogadta el, 124 MFt bevételi, 120,3 MFt kiadási összeggel (58/2005. sz. ED). Az Elnökség a Társaság 2004. évi mérlegét április 1-jén tartott ülésén fogadta el, 108 549 eFt összes bevétellel, 92 969 eFt kiadással, valamint 9307 eFt tárgyévi eredménnyel (77/2005. sz. ED). A Társaság 2005. november 11-i ülésén meghallgatta a Társaság pénzügyi könyveléséért 4 éve felelős PRE-TAX Kft. ügyvezető igazgatójának beszámolóját. A beszámoló megállapította, hogy a Társaság pénzügyi helyzete a diverzifikált szakosztályi és szervezeti működés mellett is kiemelkedően stabil, gazdálkodása kiegyensúlyozott és biztonságos. A Társaság lekötött pénzeszközei meghaladták az 50 millió forintot, lekötött betéteinek összege 55 MFt. A decentralizált szervezetek és szakosztályok pénzkészlete június 29-én 21 691 eFt volt. A PRE-TAX Kft. illetékes szakembereinek a kapcsolata a Felügyelő Bizottsággal rendezett.

A nem önálló gazdálkodást folytató szervezeteknek, valamint a szakosztályoknak a Titkárság félévente ad részletes összegző kimutatást (természetesen az aktuális adatok folyamatos elérése is biztosított a szakosztályok és szervezetek számára).

A Társaság 2006. évi költségvetését 2006. május 8-án tartott ülésén fogadta el, 134 MFt bevételi, 133 MFt kiadási összeggel (57/2006. sz. ED), azzal a kiegészítéssel, hogy a 2006. év adatai a májusi CPhH XIII. rendezése miatt módosulhatnak, ugyanis a kongresszus költségei pontosan nem kalkulálhatók (pl. szponzori támogatások stb.).

Az Elnökség a Társaság 2005. évi mérlegét április 7-én és június 28-án tartott ülésein tárgyalta. A mérleget 128 254 eFt összes bevétellel -131 eFt adózás előtti eredménnyel és -415 eFt tárgyévi eredmény adózás után összeggel fogadta el (68/2006. sz. ED). Az Elnökség megállapította, hogy a jövőben – lehetőség szerint – el kellene kerülni a Társaság gazdálkodásáról megjelenő adatok módosítását, még akkor is, ha ezek előzetesen, azaz évközben közreadott adatokkal fordultak is elő.

A Társaság 2006. június 28-i elnökségi ülésén áttekintette a Társaság pénzügyi könyveléséért közel öt éve felelős PRE-TAX Kft. ügyvezető igazgatójának írásbeli beszámolóját. A beszámoló megállapította, hogy a Társaság pénzügyi helyzete továbbra is stabil, gazdálkodása kiegyensúlyozott és biztonságos. A Társaság lekötött pénzeszközei meghaladták a 60 millió forintot. A decentralizált szervezetek és szakosztályok pénzkészlete június 28-án meghaladta a 20 millió forintot. Az Elnökség megállapította, hogy a PRE-TAX Kft. illetékes szakembereinek a kapcsolata a Felügyelő Bizottsággal továbbra is rendezett.

10. A 2005. évi alapszabály-módosítások tartalmi lényege

A Társaság 2005. évi alapszabály-módosításainak célja az aktuálissá vált technikai korrekciókon túlmenően alapvetően két fontos célt szolgált. A társult és ifjúsági tagsági viszony alapszabályban történő deklarálásával megteremtődött annak lehetősége, hogy a gyógyszertári asszisztensek szervezetének régi kérését megfelelő szakmai keretek között rendezze a Társaság. A társult tagság biztosíthatja, hogy a gyógyszerellátás területén értékes munkát végző asszisztensek is bekapcsolódhassanak a Társaság szakmai programjaiba és munkájába. Az ifjúsági tagság lehetővé teszi, hogy a gyógyszerészhallgatók időben és remélhetően eredményesebben ismerhessék meg az MGYT tevékenységét. A két új tagsági forma tartalmi kitöltése eddig elmaradt, ezen a területen jelentős előrelépésre van szükség a jövőben.

Összefoglaló értékelés

A Társaság elnökének, *prof. dr. Nyiredy Szabolcs* akadémikusnak év eleji megbetegedése, majd 2006. október 30-i fájdalmas elvesztése rányomta az Elnökség idei munkájára a bélyegét. Elnökünk halála nagy veszteség az egész magyar gyógyszerészet számára. November 13-án a Zugligeti Szent Család Plébániatemplomban egykori barátként és az MGYT nevében így búcsúztam tőle: *„…sokan emlékezünk arra a két évvel ezelőtti hévízi küldöttközgyűlésre, amikor az MGYT elnökévé választottuk, és láthattuk azt az elhiva-*

Dr. Botz Lajos főtitkár köszönti Nyiredyné dr. Mikita Klárát, prof. dr. Nyiredy Szabolcs özvegyét, aki egyben átvette a Kazay Emlékérmet, amellyel az MGYT volt elnökének posthumus köszönte meg a magyar gyógyszerészetért és a Társaságért végzett áldozatos tevékenységét.

tottságot, precizitást és tettvágyat, amivel készült erre a feladatra. Akkor azt mondta: „…a tisztség kötelez. Kötelez, hogy legjobb tudásommal, minden igyekezetemmel, a hazai, valamint nemzetközi tudományos és szakmai kapcsolataimmal a Társaság és ezen keresztül a magyar gyógyszerészet ügyét szolgáljam.” Addigra már tudtuk azt is, hiszen ezt megelőzően négy éven keresztül volt Társaságunk főtitkára, hogy nemcsak óhajtja a munkával teli mindennapokat és az újabb és újabb kihívásokat, hanem az ígéreteit valóra is váltja.”

Elnökünk betegsége ellenére igyekezett folyamatos kapcsolatot tartani a Társasággal, próbálta szokott kiszámíthatóságát, precizitását továbbra is megőrizni. Betegsége azonban több alkalommal is megakadályozta abban, hogy az elnökségi üléseken résztvegyen. Utoljára azonban még a szeptember 13-i elnökségi ülésen is résztvett, betegsége ellenére is igyekezett feladatait ellátni, vállalásait teljesíteni. Tevékenysége, tettei és kitartása ekkor is példamutató volt. Az Elnökség a beszámolási időszakban a maga elé tűzött célokat – a nehézségek ellenére – elfogadható mértékben teljesítette.

A Társaság továbbképzései továbbra is eredményesen működtek, a kollégák előtt – többnyire – ismertek és népszerűek. A két új tagsági viszony tartalmi feltöltése továbbra is a jövő év fontos feladatát jelenti az Elnökség számára. Nagyon fontos feladat és egyúttal kihívás a Társaság előtt, hogy a gyógyszerészdoktori fokozat bevezetésének „bonyolítása” gyógyszerészetünk egésze számára vállalhatóan történjen.

A *„Felmérés a gyógyszerészi gondozás hazai bevezetésével kapcsolatban”* című kérdőív következtetéseinek 2006. évi közreadása (Hírlevél II. évf. 2. szám 2. oldal) jelentős mértékben járult hozzá ahhoz, hogy a témakörrel kapcsolatban az Elnökség – reményeink szerint – helyes döntéseket hozhasson. Ezen a területen szerzett tapasztalataink alapján indokolt az ilyen típusú véleménygyűjtés, mivel segíti a tagság „tényleges” véleményének a megismerését.

A CPhH XIII-at Társaságunk sikeres rendezvényének tekintjük, ugyanis a Társaság önálló szervezése mellett is sikerült elérni, hogy 1270 regisztrált szakember vett azon részt, továbbá méltó és színvonalas áttekintést adott hazai gyógyszerészetünk tudományos tevékenységéről. A kongresszus gyakorlatorientált tréningjei megfelelő alapot és mintát adtak az interaktív szakmai továbbképzések jövőbeni kialakításához.

További erőfeszítésekre van szükség a különböző gyógyszerészeti szervezetek közötti sikeresebb és tartalmasabb együttműködés érdekében. A gyógyszerészetet érintő jogszabályokra adott állásfoglalásaink eredményessége közel sem éri el a kívánatos mértéket. A 2006 őszén beterjesztett, egészségügyet és ezen belül a gyógyszerellátást is gyökeresen átalakító „reformok” kapcsán tapasztalt szakmai egyeztetések teljes mellőzését Társaságunk visszautasítja, ezt a kormányzati gyakorlatot európai, jogállami demokrácia keretei között elfogadhatatlannak tartja. Társaságunk 2006. október 18-án *Gyurcsány Ferenc* miniszterelnökhöz írt levelében leszögezte: *„Tisztelettel kérjük a Miniszterelnök urat, szíveskedjen támogatólag közbenjárni abban, hogy ne az Egészségügyi Minisztérium egyeztetéseket mellőző, megítélésünk szerint rendkívül aggasztó színvonalú tevékenysége alapján születhessen meg egy olyan törvény, mely gyökeresen át kívánja alakítani a hazai gyógyszerellátást.”*

A Társaság működéséhez szükséges belső szabályozások, nyilvántartások naprakészek, szabálytalanságokat a Felügyelő Bizottság nem állapított meg.

Az újabb és újabb helyzetek, problémák, tapasztalatok alapján érthetően ismét felmerül a Társaság alapszabályának módosítása, az új helyzetnek megfelelő átdolgozása, az MGYT pozicionálása a változó környezetben. Ennek érdekében 2007-ben alaposan át kell gondolni a Társaság működését, majd gondos előkészítést, széleskörű egyeztetést követően kezdeményezni a szükséges változtatásokat.

Az MGYT Titkársága egy központi szolgáltató „intézményként” működött az elmúlt két évben, melyhez a Társaság tagjai bármikor fordulhattak.

Budapest, 2006. december 1.

Gyógyszerészet 51. 17–24. 2007.

Az MGYT szakmai és területi szervezeteinek beszámolói

A Gyógyszeripari Szervezet beszámolója

Az alábbiakban rövid összefoglalót kívánunk adni a *2004. december 2-i tisztújító közgyűlés* óta eltelt időszak elvégzett munkáiról, a kitűzött célok megvalósulásáról, valamint az MGYT Ipari Szervezetének működéséről.

Az MGYT Ipari Szervezete 2005-ben 372 tagot számlált, 2006-ban a taglétszám 407-re emelkedett. Célunk nyugdíjas tagjaink további érdeklődésének fenntartása és fiatal kollégák bevonása.

Az Ipari Szervezet negyedévente szakmai napot szervez önállóan, illetve néhány esetben az MGYT szakosztályaival (pl. Analitikai, Kutatási, Technológiai Szakosztály stb.) vagy más szakmai szervezetekkel pl. EOQ-MNB Gyógyszeripari Szakbizottsága, Kémikusok Egyesülete stb. A szakmai napok témája rendkívül változatos, néhányat emelnék ki a programok közül.

2005-ben

– a Gyógyszerkutatási Szakosztállyal „Stabilitási vizsgálatok a gyógyszerfejlesztésben; Laboratóriumok minőségbiztosítása a gyógyszeriparban; Lakossági gyógyszerhulladék kezelése; Gyógyszeripar a tőkepiacon” címmel,

– az Európai Minőségügyi Szervezet Magyar Nemzeti Bizottsága (EOQ-MNB) Gyógyszeripari Szakbizottságával „Metrológiai feladatok a gyógyszeriparban; Útmutató a mérési bizonytalanság kifejezéséhez; Mérési-vizsgálati kérdések a sterilizálási eljárások validálásánál” címmel,

– a Gyógyszeranalitikai Szakosztállyal a Bacsa György Emlékülés keretében „Minőségbiztosítás: filozófia és gyakorlat” címmel

rendeztünk eredményes programot. Ez utóbbi rendezvényen a résztvevők nagy száma, a *Bacsa* doktor iránti tisztelet és szeretet, az előadások magas színvonala indokolta a tradíciót teremtő, szakmailag is értékeset adó sorozat folytatását.

2006-ban a Congressus Pharmaceuticus Hungaricus XIII. tudományos programjában egy szekciót önállóan, egyet pedig más szakosztállyal közösen állítottunk össze. „Új irányelvek érvényesülése a gyógyszeriparban” címmel 6 előadást szervezett az ipari szekció, a Gyógyszertechnológiai Szakosztállyal közösen pedig a „Készítményfejlesztés és innováció lehetőségei” összefoglaló címmel hangzottak el előadások.

2006 áprilisában az Országos Gyógyszerészeti Intézet tanácstermében tartottuk idei tudományos szakmai napunkat, melynek témája a „Filmbevonás” volt. Meghívott előadóink: *prof. dr. Hódi Kára* (Szegedi Tudományegyetem Gyógyszertechnológiai Intézet), *dr. Bajdik János* (Szegedi Tudományegyetem Gyógyszertechnológiai Intézet), *Mark McCart* (ISP), valamint *Kiss Dorottya* (Semmelweis Egyetem Egyetemi Gyógyszertár, Gyógyszerügyi Szervezési Intézet) voltak.

Május 24-én az Ipari Szervezet elnöke és titkára részt vett a *Harsányi János* gyógyszerész, közgazdasági Nobel-díjas tiszteletére állított emléktábla avatásán Budapesten, a Róna utcában.

2006. november 9–11. között immár hatodik alkalommal került megrendezésre Sopronban, a „Gyógyszer az ezredfordulón” c. továbbképző konferencia. A gyógyszerészet neves előadói a „Két évvel az európai csatlakozás után” témakörben beszámoltak a szakterületükhöz kapcsolódó, gyógyszer-engedélyezési, -kutatási, -biztonsági, -forgalmazási és minőségbiztosítási tapasztalataikról, az elért eredményekről és a megoldásra váró feladatokról. A kongresszus regisztrált résztvevőinek száma 250 volt.

Mind szakmai napjainkról, mind pedig rendezvényeinkről a Gyógyszerészetben rendszeresen részletes beszámolót közlünk.

Az Ipari Szervezet anyagi helyzete stabil, tagdíjfizetési morálja jó. Ennek az örvendetes ténynek köszönhetően szervezetünk anyagi támogatást tudott nyújtani a 6. Közép-Európai Gyógyszertechnológiai és Biotechnológiai Szimpózium rendezéséhez, a *dr. Brantner Antal* által alapított múzeumhoz, a Harsányi emléktábla készítéséhez. Támogattuk egy kollégánk külföldi szakmai továbbképzését és három nyugdíjas vezetőségi tagunk, valamint 8 fiatal kollégánk CPhH-n való részvételét, akik előadást ill. posztert készítettek a konferenciára.

Dr. Márkus Sarolta
delegált gyógyszeripari alelnök

A Kórházi Gyógyszerészeti Szervezet beszámolója

Szervezetünknek (MGYT-KGYSZ) bben az évben több kiemelt célja volt. Ezek között szerepelt, hogy támogatja a citosztatikus keverékinfúzió készítés – OGYI módszertani levélben és európai irányelvben foglalt – feltételrendszerének kialakítását, továbbá az onkológiai betegek gyógyszerészi gondozásának mindennapi gyakorlattá válását. Célul tűztük ki a hazai és a nemzetközi szervezetekkel az intenzívebb szakmai kapcsolat kialakítását, pályamunkák kiírását, továbbá a fiatal kollegák bevonását a szakmai és érdekképviseleti munkákba. A fenti célok megvalósításában fontos állomásokhoz is elérkeztünk 2006-ban.

Január 26–28. között Hamburgban volt az Európai Onkológus Gyógyszerészek Szövetségének – ESOP – delegátus találkozója, közgyűlése és kongresszusa.

Február 8-án megalakítottuk szervezetünk Onkológiai Munkacsoportját és csatlakoztunk az ESOP-hoz.

Február 23–24-én Budapesten rendezte 1. Szemináriumát az Európai Kórházi Gyógyszerészi Szövetség – EAHP – Alapítványa. A szeminárium mottója: „Betegbiztonság – Citotoxikus keverékinfúziók készítése" volt.

Március 22–24. között Genfben került megrendezésre az EAHP 11. Kongresszusa, melynek fő témája a gyógyszerelés biztonsága volt. A rendezvényen Magyarországot közel 60 regisztrált kolléga képviselte. Az EAHP-vel igen intenzív a szakmai és tudományos kapcsolatunk, rendszeresek a megkeresések és a véleménycserék. Ezt a munkát *dr. Soós Gyöngyvér* jelenlegi delegátus-vezető végzi, kinek irányításával és területi titkáraink aktív közreműködésével ez évben is részt vettünk az EAHP szokásos éves felmérésében. Az átfogó európai helyzetfelmérés célja meghatározni, hol tartunk a struktúra, a személyi és tárgyi feltételek vonatkozásában, illetve a feladatvállalásban és ellátásban.

Április 20–22. között Vasszécsenyben szakmapolitikai fórumot tartottunk a Magyar Gyógyszerész Kamara Kórházi Tagozatával (MGYK-KT), valamint a Kórházi-Klinikai Gyógyszerészeti Szakmai Kollégiummal (KKGY-SZK) közös rendezésben. A fórum aktuális szakmapolitikai kérdései között szerepelt a kórházi gyógyszer-gazdálkodási mutatók kialakításának lehetőségei és az onkológia területén jelentkező fejlesztési tervek. Fontos programpont volt a szakmánkat érintő jogszabályi változtatások, javaslatok megbeszélése is, továbbá a KKGY-SZK minimumfeltételekre vonatkozó országos felmérése eredményeinek a bemutatása, illetve az orvosi minták és adományok számviteli szabályaival kapcsolatos kötelezettségek megvitatása. A fenti témákat a Kórházszövetség és az Egészségügyi Gazdasági Vezetők elnökeivel együttesen tárgyaltuk meg.

Május 25–27. között került megrendezésre a Congressus Pharmaceuticus Hungaricus (CPhH) XIII., melyben a Kórházi Gyógyszerészeti Szekció témája a „Gyógyszerészi gondozás az onkológiai betegek körében" volt. A szekció nyitóelőadását *Klaus Meier*, az ESOP elnöke tartotta, melyet az onkológia területén dolgozó hazai kórházi gyógyszerészek előadásai követtek. Részt vettünk a CPhH konzultációs tréningeinek lebonyolításában. Aktivitásunkat jelzi, hogy a hat szakmai tréning 12 moderátora között 7 kórházi gyógyszerész volt.

Június 1-jén régi vágyunk, az egymás közötti kapcsolattartás javítása, a szakmai információk gyors, naprakész átadása a kórházi területen, továbbá a kórházi gyógyszerészekért tevékenykedő három szervezet – MGYT-KGYSZ, KKGY-SZK, MGYK-KT – munkájának bemutatása teljesült. Ezt a célt is szolgálja megújult honlapunk (www.mgyt-kgysz.hu).

Június 15–17. között, a Rozsnyay Mátyás Emlékversenyen szervezetünket három versenyző képviselte, és a Rozsnyay Emlékplakettet ebben az évben *Fittler András* kollégánk nyerte el. Büszkék vagyunk fiataljainkra, és lehetőségeinkhez képest támogatjuk további munkájukat.

Szeptember 28–30. között Egerben került megrendezésre a Kórházi Gyógyszerészek XV. Jubileumi kongresszusa. A kongresszus mottója: „Beteg – gyógyszer – biztonság". A kongresszus igen sikeres volt, programjáról, eredményeiről a Gyógyszerészet hasábjain beszámoltunk.

Két pályázatot írtunk ki, melyet a Hírlevélben is közzétettünk:

1. A mindennapi terápiában alkalmazott injekciós keverékek kompatibilitási problémái (irodalmi és gyakorlati);
2. A kórházi gyógyszerelosztás mint a betegbiztonság egyik kulcseleme – Betegre szóló gyógyszerelő rendszerek.

A második témában a beérkezett pályázatok eredményhirdetése az egri kongresszuson megtörtént.

December 7-én tartjuk beszámoló közgyűlésünket, amelyen a választásunk óta eltelt két év munkáját és az előkészített Alapszabályunk mellett a szervezet pénzügyi beszámolóját is szeretnénk ismertetni.

Dr. Higyisán Ilona
a szervezet elnöke

Beszámoló a megyei szervezetek és a Budapesti Szervezet tevékenységéről

Baranya megye

Taglétszám 2004. decemberben: 188.
Taglétszám 2006. november 20.: 223.

Továbbképzések: A két év alatt 3 alkalommal került sor a „Klasszikus gyógyszerészi ismeretek" előadássorozat megtartására (130 fő részvétel!) és két alkalommal rendeztek 4 pontos továbbképző délutánt. A továbbképzések népszerűsítésére minden alkalommal megkeresték a környező régiók tagságát is. A megye gyógyszerészei közül sokan vettek részt a CPhH XIII.-on is.

Rozsnyay Emlékverseny: Támogatják a fiatalok részvételét a rendezvényen, 2006-ban *Fittler András* első díjat és *Kutas Jenő* harmadik díjat hozott a megyének.

Vezetőségi ülések: Évente 2–3 alkalommal tartanak.

Rendezvények: Jelen voltak az 1848–49-es forradalom és szabadságharc tiszteletére rendezett 2005 és 2006. évi megemlékezésen Budapesten, az emléktábla megkoszorúzásánál.

Bács-Kiskun megye

Taglétszám 2004. decemberben: 226.
Taglétszám 2006. november 20.: 286.

Továbbképzések: 2005 áprilisában 2 alkalommal

(2 pontos) továbbképző előadást, 2005. júniusban és 2006. májusban „Klasszikus gyógyszerészi ismeretek” továbbképzést tartottak, minden esetben nagy számú részvétellel.

A CPhH XIII.-on mind a részvétel biztosításában, mind előadások tartásában, mind pedig a továbbképző tréning megszervezésében tekintélyes munkát vállaltak.

Rozsnyay Emlékverseny: A megye képviseltette magát a rendezvényeken, valamint elnyerte a 2007. évi Emlékverseny megrendezésének jogát is, amelynek előkészítése már folyamatban van.

Vezetőségi ülések: Kéthavonként rendszeresen vezetőségi üléseket tartanak, amelyekre a megbeszélni kívánt témák figyelembe vételével a megyei kamara képviselőit is meghívják. Jogszabály-értelmezési segédanyagokat állítanak össze rendszeresen, melyekkel segítik a gyógyszerészek napi munkáját a patikákban.

Rendezvények: A „Patikusok szabadidőben” program keretében 2005. októberben kirándulást szerveztek a „csipke fővárosába” Kiskunhalasra, ahol a kultúra mellett a sport is szerepet kapott asztalitenisz verseny formájában.

Egyéb: A Halasi Múzeum Alapítvány megkeresésére támogatást adtak a „Halasi Patikák” című könyv megjelentetéséhez.

Békés megye

Taglétszám 2004. decemberben: 131.

Taglétszám 2006. november 20.: 144.

Továbbképzések: Mindkét évben egy-egy 4 pontos továbbképző rendezvény tette lehetővé a kollégák ismereteinek gyarapodását. A megye gyógyszerészei közül 5 fő vett részt a CPhH XIII.-on.

Rozsnyay Emlékverseny: A 2005. évi jubileumi Emlékverseny rendezésének jogát a Békés megyei szervezet nyerte el, és egy igen magas színvonalú, igényes, szakmai értékekben sokat adó rendezvényt sikerült megszervezni. Ezt bizonyítja a közel 200 regisztrált résztvevői szám is, amely kiemelkedően magas a korábbi évek tapasztalatait figyelembe véve. A megye képviseletében szereplő versenyző 2. helyezést ért el. A 2006. évi Emlékversenyen szintén volt a megyének versenyzője, ahol ismét 2. helyezést ért el a fiatal kolléga.

Rendezvények: 2005. szeptemberben az MGYK, az MGYT és a MOSZ megyei szervezete közös rendezésben „Patikanap”-ot tartott, ahol szakmai és szakmapolitikai előadásokra került sor, melyeket élénk diszkusszió követett.

2006. májusban a Vinculum Közhasznú Egyesület keretében szerveződő Orosházi Szabadegyetem tudományos előadásain vehettek részt a gyógyszerészek (vendégelőadó *prof. dr. Czeizel Endre* volt, aki legújabb könyvét is dedikálta a hallgatóság körében).

Borsod-Abaúj-Zemplén megye

Taglétszám 2004. decemberben: 247.

Taglétszám 2006. november 20.: 271.

Továbbképzések: 2005. áprilisban és 2006. márciusban 4 pontos továbbképzéseket tartottak, 2005. októberben a „Klasszikus gyógyszerészi ismeretek” sorozatban 90 fő részvételével hallgattak a megye gyógyszerészei továbbképző előadásokat. Sok kolléga vett részt a CPhH XIII.-on is.

Rozsnyay Emlékverseny: Mindkét évben mind résztvevőkkel, mind pedig versenyzőket indítva képviselték a megye gyógyszerészeit.

Vezetőségi ülések: Több alkalommal tartottak vezetőségi ülést, ahol az aktuális szakmai és szakmapolitikai problémák kerültek szóba.

Rendezvények: 2005. júniusban „Farmakobotanikai terepgyakorlat”-ot szerveztek a Bükk-hegységben, amelyre az ország minden részéből érkeztek kollégák. 2006. áprilisban klubjellegű összejövetelt szerveztek a Rákbetegek Országos Szövetségével közösen, ahol Kazincbarcika és környéke gyógyszerészei vettek részt.

Egyéb: Felmérték a megyében dolgozó fiatal kollégák létszámát és folyamatosan bevonják őket a megyei szervezet munkájába.

Budapest

Taglétszám 2004. decemberben: 818.

Taglétszám 2006. november 20.: 1271.

Továbbképzések: 2005-ben hat alkalommal rendeztek 4 pontos, 2006-ban két alkalommal rendeztek 4 pontos továbbképző délutánt. 2006-ban egy 10 pontos továbbképzés is megrendezésre került. A „Klasszikus gyógyszerészi ismeretek” sorozat évente két alkalommal kerül megrendezésre (áprilisban és decemberben) igen jelentős részvétellel (150–200 fő). A CPhH XIII.-on a szervezet tagsága nagy számban vett részt. Három fiatal befizetését a szervezet magára vállalta, a szervezet elnöke *Bognár András* előadást tartott az egyetemi oktatás fejlesztésének lehetőségeiről.

Rozsnyay Emlékverseny: 2005-ben kettő, 2006-ban 5 fiatal gyógyszerészt delegált a szervezet a versenyre. A versenyzők díjazásban részesültek.

Rendezvények: Nagy létszámmal vettek részt a „Patikusok szabadidőben” rendezvénysorozaton a szervezet tagjai. A Tisza-tóhoz saját buszt béreltek, ami meg is telt, több résztvevő jelentkezett a tordasi kirándulásra is. Önálló szervezésben igen jól sikerült kirándulást szerveztek a Szigetközbe, amely csapatépítésként is szolgált a kerületi összekötőknek. Folyamatos kapcsolatot tartanak fenn az MGYK Budapesti Szervezetének nyugdíjas klubjával, ahol rendszeresen előadásokat tartanak.

Egyéb: Országos felmérés indult a fejfájással és a napozással kapcsolatos gyógyszerészi gondozási feladatok kidolgozására, amely munkába a budapesti patikák is bekapcsolódtak.

Dr. Bozsik Erzsébet szervezési főtitkárhelyettes küldöttközgyűlési beszámolójához szóbeli kiegészítést fűz

A Budapesti Szervezet 2005-ben és 2006-ban is pályázatot írt ki fiatal gyógyszerészek számára, amire 10 illetve 6 pályamunka érkezett. A díjazottak konferenciákon való részvételt nyertek. Remélik, hogy a résztvevők között vannak a következő évek Rozsnyay versenyzői is.

Csongrád megye

Taglétszám 2004. decemberben: 215.

Taglétszám 2006. november 20.: 258.

Továbbképzések: Nagy létszámmal vettek részt a CPhH XIII.-on és tájékoztatták a kollégákat a közeli megyékben rendezett továbbképző előadásokról.

Rozsnyay Emlékverseny: Mindkét évben versenyzők és résztvevők képviselték a megye gyógyszerészeit.

Rendezvények: A megyei szervezet kapcsolódott a társszervezetek rendezvényeihez, mint pl. az MTA Szegedi Akadémiai Bizottsága Gyógyszerészi Szakbizottsága rendezésében tartott „Szeged Tudománya” és az „Új professzoraink bemutatkozása” programokhoz.

Egyéb: Anyagi támogatást nyújtottak a Szegedi Tudományegyetem Tudományos Diákköri Konferenciájának megrendezéséhez. Felhívásokat tettek közzé a Szent-Györgyi Napok rendezvényeinek népszerűsítésére.

Fejér megye

Taglétszám 2004. decemberben: 174.

Taglétszám 2006. november 20.: 182.

Továbbképzések: 2005. áprilisban egy (4 pontos) továbbképző előadást biztosítottak a kollégáknak a megyében. A CPhH XIII.-on a megye képviselői is jelen voltak.

Rozsnyay Emlékverseny: A 2005 évi Emlékversenyen 2 fővel megfigyelőként vettek részt, 2006-ban már versenyző is képviselte a megye gyógyszerészeit.

Rendezvények: 2005. novemberben szakmai fórumot szerveztek aktuális témákban.

2006. szeptemberben gyógyszerésztörténeti szakmai nap került megrendezésre Székesfehérváron a Gyógyszerésztörténeti Szakosztállyal közösen, melynek befejező mozzanata volt a Kazay Emlékünnep keretében koszorú elhelyezése a sírnál.

Győr-Moson-Sopron megye

Taglétszám 2004. decemberben: 146.

Taglétszám 2006. november 20.: 161.

Továbbképzések: 2005. évben áprilisban és szeptemberben rendeztek 4 pontos továbbképző délutánt, októberben pedig a „Klasszikus gyógyszerészi ismeretek” program került megrendezésre 76 fő részvételével. 2006. évben egy 4 pontos továbbképző délutánt és egy „Klasszikus gyógyszerészi ismeretek” programot kínáltak a szervezők a megye gyógyszerészeinek.

Rozsnyay Emlékverseny: 2005-ben két fiatal vett részt versenyzőként a megyéből és jó helyezést értek el (*Kövér Beáta* és *Kovács Rita*). 2006-ban egy versenyzőt indítottak, aki az MGYK különdíját kapta előadásáért.

Rendezvények: „Gyógyszerész klub” működik rendszeresen Sopronban, a 2005. év folyamán 4 alkalommal, a 2006. évben pedig havonta értékes programokkal töltik ki a szervezők a rendelkezésre álló időt. Ezek között van szakmai, szakmapolitikai megbeszélés, munkavédelmi téma, jogszabályi értelmezések, de ugyanilyen fontosságú idős kollégák köszöntése is az arany-, rubin-, gyémánt- és vasdiploma átvétele után.

2005. szeptember 16-án Sopronban került megrendezésre a *Dr. Nikolics Károly Emlékülés* a neves gyógyszerész halálának 5. évfordulója tiszteletére. Az ülés után a családtagok, a volt tanítványok és a résztvevők megkoszorúzták a „Patikamúzeum” falán lévő Emléktáblát. A megye tagságából 10 fő vett részt a „Dr. Küttel Dezső Emléktábla” avatásán 2006. szeptemberben Kőszegen.

2006. novemberben Megyei Orvos-Gyógyszerész Napokon vettek részt a kollégák, itt az MGYT megyei szervezete a társrendező szerepét töltötte be.

Hajdú-Bihar megye

Taglétszám 2004. decemberben: 236.

Taglétszám 2006. november 20.: 287.

Továbbképzések: 2005. novemberben és 2006. szeptemberben a „Klasszikus gyógyszerészi ismeretek” programból kínált a megyei szervezet továbbképző előadásokat, ahol a részvétel mindkét esetben kb. 100 fő

volt. 2005. májusban és novemberben két alkalommal rendeztek 4 pontos továbbképző előadást is. A CPhH XIII.-on több kolléga képviselte a megyei szervezetet.

Rozsnyay Emlékverseny: A 2006-os Emlékversenyen fiatal kolléga részvételét támogatta a megyei vezetőség, bízva abban, hogy a következő években mint versenyző jelentkezik majd. Résztvevőként néhány tapasztaltabb kolléga is jelen volt a rendezvényen.

Rendezvények: Két kolléga vett részt előadás megtartásával a 2005. évi Gyógyszerésztörténeti Konferencián. Jelen voltak a szervezet képviselői az 1848–49-es forradalom és szabadságharc tiszteletére rendezett megemlékezésen Budapesten, az emléktábla megkoszorúzásánál. A megyei szervezet elnöke részt vett a 2006. októberben lezajlott „Joint Meeting 2006" konferencián Marburgban.

Egyéb: Támogatást nyújtanak a „Hajdú-Bihari Gyógyszerész" című lap megjelenéséhez. A „Gyógyszerészetben" megemlékező sorokat jelentettek meg egy elhunyt kollégáról, *Szabó Imre* igazgató főgyógyszerészről. A megyei szervezet elnöke 1 órában a debreceni egyetem hallgatóinak igyekezett bemutatni az MGYT tevékenységét, kedvet teremtve a fiataloknak ahhoz, hogy Társaságunk tagjai közé lépjenek.

Heves megye

Taglétszám 2004. decemberben: 118.

Taglétszám 2006. november 20.: 132.

Továbbképzések: 2005. áprilisban és 2006. márciusban két (4 pontos) továbbképzést tartottak, 2006. márciusban pedig a „Klasszikus gyógyszerészi ismeretek" sorozatból hangoztak el előadások a megye gyógyszerészei számára. A CPhH XIII.-on is részt vettek a kollégák.

Rozsnyay Emlékverseny: A megye gyógyszerészeinek képviseletét biztosították.

Rendezvények: 2005. áprilisban a továbbképzési program a Heves Megyei Orvos – Gyógyszerész Napok keretében is folytatódott, ahol két előadás hangzott el gyógyszerészetet érintő témákban.

Jász-Nagykun-Szolnok megye

Taglétszám 2004. decemberben: 84.

Taglétszám 2006. november 20.: 96.

Továbbképzések: Három alkalommal tartottak 4 pontos továbbképzést 2005-ben, és egy alkalommal 2006-ban. Szép számmal vettek részt kollégák a CPhH XIII.-on is.

Rozsnyay Emlékverseny: 2005-ben csak résztvevőként képviseltették magukat, 2006-ban azonban rendezőként vállaltak nehéz szerepet a Berekfürdőn tartott Emlékversenyen. A rendezvényen igen jelentős részvételi arány mellett magas színvonalú előadások hangzottak el és gondos, figyelmes ellátásban részesültek a résztvevők.

Vezetőségi ülések: Az ülések témáját az aktualitások adják, megbeszélésük általában az MGYK képviselőivel közösen történik

Rendezvények: A „Patikusok szabadidőben" program keretén belül kirándulást szerveztek a Tisza-tóhoz, ahol igen nagy számmal vettek részt kollégáink. Mind a tartalmas program, mind pedig a gondos vendéglátás felejthetetlenné tette az ott töltött napot.

Komárom-Esztergom megye

Taglétszám 2004. decemberben: 88.

Taglétszám 2006. november 20.: 106.

Továbbképzések: A megyében dolgozó kollégák a közeli megyék által szervezett továbbképzéseken vettek részt.

Rozsnyay Emlékverseny: A megye versenyzőt indított a 2005. évi emlékversenyen, és ennek anyagi terheit a szervezet magára vállalta. A szervezet 2006-ban szintén támogatta egy fiatal gyógyszerész részvételét a Berekfürdőn tartott rendezvényen.

Egyéb: Szakmai és anyagi támogatást nyújtottak a megyében dolgozó egyik szakasszisztens kollégának, aki Tatabánya gyógyszerészeti történetét gyűjtötte öszsze egy kiadványban.

Nógrád megye

Taglétszám 2004. decemberben: 38.

Taglétszám 2006. november 20.: 56.

Továbbképzések: A megyének nem sikerült még önálló szervezésben továbbképzést tartani, de az itt dolgozó kollégák bekapcsolódtak más, közeli megyék rendezvényeinek programjába.

Rozsnyay Emlékverseny: 2006-ban versenyzőt indított a megye a Berekfürdőn tartott Emlékversenyen.

Rendezvények: Mivel kis megyéről van szó, kevés gyógyszerésszel, így önálló rendezvényt nem szerveztek. A szakmapolitikai kérdések megvitatása szélesebb körben a megyei kamarával rendre közös szervezésben történt.

Pest megye

Taglétszám 2004. decemberben: 377.

Taglétszám 2006. november 20.: 493.

Továbbképzések: 2005-ben két alkalommal tartottak 4 pontos továbbképző délutánt, valamint bekapcsolódtak a Budapesti Szervezet rendezvényeibe is. Saját szervezésben lehetőséget adtak a tagoknak a MOSZ akkreditált tanfolyamán való részvételre is. A CPhH XIII.-ra 4 fiatal részvételi költségét vállalták át és delegálták őket a rendezvényre, támogatva ezzel a tudomány iránti érdeklődésüket.

Rozsnyay Emlékverseny: 2005-ben egy versenyző képviselte a megyét (*Sári László Balázs*), aki kiemelkedő eredményt ért el. 2006-ban már 5 fiatal kolléga indult a versenyen.

Vezetőségi ülések: Negyedévenként, rendszeresen tartják az üléseket, valamint állandó meghívottként részt vesznek az MGYK megyei szervezetének vezetőségi ülésén is. A harmonikus együttműködést mi sem mutatja jobban, minthogy a vezetőségi ülések után két alkalommal is „kis-

térségi összejövetelt" szerveztek, amire országgyűlési képviselőt is meghívtak beszélgetni szakmánk jövőjéről.

Rendezvények: Minden év januárjában megrendezik a „gyógyszerészbált" a megyei kamarával közösen, ahol az ünneplés előtt továbbképző előadásokat is hallgatnak a résztvevők.

Egyéb: Erdélyi gyógyszerész kollégákkal testvérkapcsolat kialakításában vettek részt, melynek keretén belül mindkét országban közös rendezvényeket szerveznek. 2006. augusztusban egyhetes akkreditált szakmai továbbképzést szerveztek Csíksomlyón, ahol neves professzorok előadásai hangoztak el. A határon kívül élő magyarokkal kiépített testvéri kapcsolat révén 9 erdélyi kolléga lett tagja a megyei szervezetnek.

A megyei szervezet pályázatot írt ki fiatal gyógyszerészek számára „gyógyszerészi gondozás" témában, a pályázók konferencián való részvételt nyertek.

Az MGYT megyei vezetése részt vett az MGYK által szervezett „Országos Gyógyszerész Napok" rendezvényén is, ahol a biztonságos és kiszámítható gyógyszerellátásért érveltek.

Somogy megye

Taglétszám 2004. decemberben: 130.

Taglétszám 2006. november 20.: 144.

Továbbképzések: Több kolléga vett részt 2005-ben a „Gyógyszeranalitikai Kollokvium"-on és a „Gyógyszerkutatási Szimpózium"-on. 2005. májusban 4 pontos továbbképzést tartottak. Sok kolléga képviselte a megyét a CPhH XIII.-on is. A „Klasszikus gyógyszerészi ismeretek" továbbképző előadásokon a tagság egy része más megyei szervezésben vesz részt.

Rozsnyay Emlékverseny: Résztvevőként voltak jelen a megye gyógyszerészei mindkét évben a rendezvényen.

Vezetőségi ülések: Aktualitások és tervek megbeszélésére hívják össze adott időpontokban.

Rendezvények: Jelen voltak mindkét évben az 1848–49-es forradalom és szabadságharc tiszteletére rendezett megemlékezésen Budapesten, az emléktábla megkoszorúzásánál.

Egyéb: Lépéseket tettek annak érdekében, hogy az MGYT kiadványai („Gyógyszerészet" és „Acta Pharmaceutica Hungarica") minden gyógyszertárban elérhető legyen a megyében. Figyelemmel kísérik azokat az idős kollégákat, akik díszoklevélre jogosultak. *Dr. Nyitray Lászlót* a vezetőség javaslatára beválasztották az MGYT Szenátusának tagjai közé.

A megyei szervezet már a második ciklusban delegál tagot a Magyarországi Református Egyház Mosdósi Tüdő- és Szívkórház, valamint a Kaposi Mór Megyei Kórház Felügyelő Tanácsába.

Szabolcs-Szatmár-Bereg megye

Taglétszám 2004. decemberben: 229.

Taglétszám 2006. november 20.: 251.

Továbbképzések: Mindkét évben tartottak egy-egy előadás-sorozatot a „Klasszikus gyógyszerészi ismeretek" programból, ahol 140 fő volt a résztvevők száma. A CPhH XIII.-on a megyéből több mint húsz fő vett részt.

Rozsnyay Emlékverseny: Mindkét évben mind versenyzővel, mind pedig résztvevőkkel képviseltették a megyét. A versenyzők kiváló szereplésükkel helyezéseket vihettek haza.

Rendezvények: Minden hónapban találkozik a Gyógyszerész Klub keretén belül kb. 15–40 kolléga, ahol több esetben a MOSZ és az MGYK helyi szervezetének képviselői is jelen vannak. Szakmapolitikai, szakmai témák kerülnek terítékre a baráti beszélgetések mellett.

Egyéb: Évente két alkalommal jelenik meg a „Híradó", sürgősebb esetekben pedig a gyors tájékoztatást a tagság felé a helyi kamara havonta megjelenő „Szagyóka" c. kiadványában teszik közzé.

A Rathiopharm Hungaria Kft. pályázatán két megyei kolléga ért el helyezést. A megyei szervezet által kiírt szakmai pályázatra is érkeztek dolgozatok, ahol a nyertes egy konferencián való részvételt kapott. Egy fiatal kolléganő a MOSZ Ifjúsági Fórumának első helyezettje lett, így a következő évben mint zsűritag szerepel majd.

Tolna megye

Taglétszám 2004. decemberben: 108.

Taglétszám 2006. november 20.: 117.

Továbbképzések: A CPhH XIII.-on szinte kizárólag megyei támogatással 15 fő vett részt, részben teljes időtartammal, részben egy napos részvétellel.

Rozsnyay Emlékverseny: Résztvevő kollégák képviselték a megyét.

Rendezvények: Két fő részvételi díját fedezte a szervezet a 2005. októberben megrendezett Magyar Gyógynövény Konferencián. 2005. novemberben és 2006. márciusban az MGYT és az ÁNTSZ Tolna megyei központjában közös értekezletet tartottak aktuális gyógyszerellátási kérdésekről.

Egyéb: A vezetőség tagjai folyamatosan részt vesznek a törvények és rendeletek véleményezésében, észrevételeiket megküldik az MGYT titkárságára. Részt vettek a Gyógyszerkutatási Szakosztály elnöke által összehívott megbeszélésen, ahol megvitatták a jövő elképzeléseit a szakosztály munkájával kapcsolatban. A tagszervezés kapcsán 3 fő határon túl dolgozó gyógyszerészt is beléptettek tagjaik sorába. Folyamatosan szorgalmazzák a szakmai folyóiratok előfizetését a gyógyszertárakban.

Vas megye

Taglétszám 2004. decemberben: 110.

Taglétszám 2006. november 20.: 133.

Továbbképzések: 2005. áprilisban és októberben két, 2006. áprilisban egy 4 pontos, továbbképző délutánt szerveztek. Sokan részt vettek a soproni tovább-

képző délutánon is. A CPhH XIII.-on való részvételi arány a megyéből jónak mondható.

Rozsnyay Emlékverseny: A 2005. évi rendezvényen a megye színeiben induló kolléganő első helyezést ért el. Megfigyelőként másik fiatal gyógyszerész részvételét is támogatta a megyei szervezet.

Vezetőségi ülés: Rendszeresen tartanak vezetőségi üléseket aktualitásokhoz kapcsolva.

Rendezvények: A megye fiatal gyógyszerészeinek ismerkedési délutánt szerveztek. 2005. áprilisban kirándulás keretében megtekintették a Kőszegi Patikamúzeumot. 2005. júliusban Oktató gyógyszerészi fórumot szerveztek, melyen a szegedi egyetem oktatói tartottak előadásokat. A meghívók a környező megyékhez is eljutottak. 2005. szeptemberben részt vettek a Nikolics Emlékülésen Sopronban. 2005. novemberben nyugdíjas találkozót szerveztek, előadással, kis ajándékokkal kedveskedve a hivatásukat már nem gyakorló gyógyszerészeknek. A 2006. év legjelentősebb önálló rendezvénye a Dr. Küttel Dezső Emléktábla avatási ünnepsége volt, ahol igen nagy számú résztvevő vett részt a jól megszervezett és gondosan előkészített programon.

Egyéb: Megszervezték a Veszprémi Akadémiai Bizottság kihelyezett ülését Szombathelyen a megye gyógyszerészeinek. 2005. szeptemberben megkoszorúzták *dr. Küttel Dezső* sírját, munkásságáról rövid ismertetést tartva. Egy PhD hallgató Nemzetközi Illóolaj Konferencián való részvételét, egy másik kolléga Tudomány Napja rendezvényen való részvételét támogatták anyagi erőforrással. 2006. májusban ifjúsági kirándulást szerveztek a jeli arborétumba, ahol a különleges növényeket tanulmányozták.

Veszprém megye

Taglétszám 2004. decemberben: 92.

Taglétszám 2006. november 20.: 114.

Továbbképzések: A „Klasszikus gyógyszerészi ismeretek" sorozatból 2005. márciusban és 2006. februárban rendeztek egy-egy továbbképzést a megye gyógyszerészeinek. A CPhH XIII.-on is részt vettek a kollégák, a megye gyógyszerészeit előadással is képviselte egyik tagunk.

Rozsnyay Emlékverseny: Mindkét évben indult a megyéből versenyző, valamint a rendezvényeken részt vevők is képviselték a megye tagságát.

Vezetőségi ülések: A két év alatt 4 vezetőségi ülést tartottak.

Rendezvények: 2005. júniusban az MTA Veszprémi Területi Bizottsága és az MGYT Veszprém Megyei Szervezete közös rendezésében tudományos ülést tartottak, ahol egyetemi professzorok előadásait hallgathatták meg.

Zala megye

Taglétszám 2004. decemberben: 89.

Taglétszám 2006. november 20.: 96.

Továbbképzések: Az MGYK Zala Megyei Szervezetével közösen szakmai előadást szerveztek több alkalommal, melynek célja a gyógyszerészek tájékoztatása az új rendeletekkel kapcsolatban.

Rozsnyay Emlékverseny: Résztvevő kollégák képviselték a megye gyógyszerészeit.

Rendezvények: Zalakaroson az „Új évezred Gyógyszertára" konferencián a megyei szervezet tagsága is képviseltette magát, ahol a Kamara képviselőivel közösen fórumot tartottak.

Dr. Bozsik Erzsébet
szervezési főtitkárhelyettes

Az Oktatási és Közigazgatási Szervezet beszámolója

Az Oktatási és Közigazgatási Szervezet különleges helyzetű az MGYT szervezeti keretei között több szempontból is. Egyrészt tagjaink más szakosztályok munkájában is jelentős tevékenységet folytatnak, másrészt feladataink megjelölésében fontos szempontként fogalmaztuk meg, hogy szorosan együtt szeretnénk munkálkodni a szakmai közigazgatásban dolgozó kollégákkal. Sajnálatos módon a tagnyilvántartás eddigi rendszere nem tette lehetővé, hogy pontos adatokat kapjunk szervezetünk tagságáról, így ennek hiányában első lépésként elkezdtük és jelenleg is folytatjuk a tagság újraszervezését, különösen a fiatal gyógyszerészek körében.

Ennek a bizonytalanságnak az is a velejárója, hogy a szervezet az MGYT-n belül elkülönített anyagi forrásokkal nem rendelkezik, így önálló rendezvény megtartását csak a jövő esztendőre tervezzük. Ennek témája az oktató gyógyszerészek és a záróvizsgás gyakorlatot végző gyógyszerészhallgatók közös fóruma lenne annak érdekében, hogy a záróvizsgás gyakorlat egységes tematikájának kialakításában lehetőségeinket felmérjük, mind az oktató gyógyszerészek, mind a hallgatók részéről megfogalmazódó igényeket összegezzük. A közös fórum sikere érdekében felvettük a kapcsolatot egyrészt a graduális gyógyszerészképzést folytató egyetemi karok megfelelő intézeteivel, másrészt néhány nagy szakmai tekintélyű és eredményes oktató gyógyszerészi tapasztalattal rendelkező gyógyszerésszel. A munkához az országos tiszti főgyógyszerész és a megyei tiszti főgyógyszerészek szakmai támogatását is megkaptuk.

Az Oktatási és Közigazgatási Szervezet 2006. I. félévi aktivitásának csúcspontja természetesen a CPhH XIII. tudományos programjának, ezen belül a Szervezet önálló szimpóziumának megszervezése volt. Azt hiszem dicsekvés nélkül mondhatom, hogy sikerült vonzó programot összeállítani és a résztvevők számából, aktivitásából ítélve eredményes tanácskozást foly-

A küldöttközgyűlés résztvevőinek egy csoportja: a kép előterében dr. Simon Lajos FB elnök, a 2. sorban dr. Pintye János a Gyógyszerészet szerkesztőségének tagja, prof. dr. Hódi Klára és Kissné dr. Csikós Emőke. A 3. sorban dr. Higyisán Ilona MGYT-KGYSZ elnök emelkedik szólásra.

tatni. Ezúton is köszönöm minden kollégának, az előadóknak, üléselnököknek, szervezőknek és résztvevőknek, hogy a szimpózium sikerében aktív szerepet vállaltak. Külön köszönettel tartozunk a CPhH XIII. Tudományos Bizottsága elnökének, *dr. Erős István* professzor úrnak a példásan jó együttműködésért, a szakmai és a szervezési feladatok megoldásában. Úgy érzem, hogy a kongresszus remek alkalmat biztosított arra is, hogy az Oktatási és Közigazgatási Szervezet kitűzött céljainak megvalósításához a kollégákkal hatékony megbeszéléseket is folytathassunk.

Az Oktatási és Közigazgatási Szervezet önálló szimpóziumán túl a Szervezet tagjai az MGYT más szakosztályainak (pl. Gyógyszerkutatási Szakosztály) programjában is aktívan közreműködtek részben mint előadók, részben mint üléselnökök, ill. a kongresszus Poszterbizottságának munkájában vettünk részt.

Az Oktatási és Közigazgatási Szervezet tagjai folyamatosan és rendszeresen tartanak előadásokat országszerte mind a „*Klasszikus gyógyszerészi ismeretek*” mind az „*A gyógyszertári gyakorlat aktuális kérdései*” továbbképző program keretei között.

Kiemelten fontosnak tartjuk a „*Gyógyszerészet*” folyóiratban olyan összefoglaló jellegű, továbbképző tanulmányok megjelentetését, melyek a mindennapi gyógyszerészi gyakorlatban felvetődő kérdések megoldásában segítenek. Tagjaink rendszeresen végeznek szerkesztőbizottsági felkérésre szakmai lektorálást a folyóirat részére.

Igen fontosnak tartjuk a Rozsnyay Emlékversenyre készülő kollégák felkészítésében végzett munkát.

A II. félévi programunk egyik fontos rendezvénye keretében a továbbképzési tevékenységünket a határon túlra is kiterjesztettük: augusztus utolsó hetében igen magas színvonalú és sikeres közös továbbképző szimpóziumot szerveztünk a Magyar Gyógyszerész Kamara Pest Megyei Szervezetével és a Marosvásárhelyi Orvosi és Gyógyszerészeti Egyetemmel.

Kiemelkedő jelentőségű nemzetközi rendezvényként kell megemlíteni az október 19–20-án Budapesten tartott „*International Regulatory Workshop on Bioequivalence and Dissolution*” konferenciát, melynek szervezésében és szakmai programjában szintén számos tagunk vett részt.

Az MGYT Gyógyszerkutatási Szakosztályával együttműködve november 24–25-én Debrecenben rendeztük meg a soron következő Gyógyszerkutatási Szimpóziumot, ahol tagjaink közül többen aktív szerepet vállaltak.

Örömmel értesültünk arról, hogy az MGYT a jövőben fokozottan kíván élni az Alapszabályban is rögzített azon lehetőséggel, hogy tudományos és szakmai pályázatok kiírásával kívánja támogatni a szakmai elhivatottsággal bíró kollégák önképzését, a szakmai kérdésekben való elmélyülést. Az Oktatási és Közigazgatási Szervezet nevében készséggel vállaljuk a pályázatok témáinak megfogalmazásában a segítséget.

Dr. Tekes Kornélia
a szervezet elnöke

Gyógyszerészet 51. 25–29. 2007.

Az MGYT szakosztályainak beszámolói

A Gyógynövény Szakosztály beszámolója

Az MGYT Gyógynövény Szakosztályának tevékenysége a beszámolási periódusban a korábbi hagyományoknak megfelelően szerveződött. A szakosztály feladatának tekintette a farmakognózia és kapcsolódó tudományterületek új hazai kutatási eredményeinek megismertetését, a gyógyszerészek szakmai ismereteinek gyarapítását, továbbképzését, és szakmai programok szervezésével törekedett a gyógynövényekkel foglalkozó kutatók, gyógynövények iránt érdeklődő szakemberek összefogására.

A szakosztály 24 tagú vezetősége évente egy-egy alkalommal ülésezett, ezeken az üléseken határozott az éves rendezvényekről és megtárgyalta az aktuális kérdéseket.

A Gyógynövény Szakosztály 2005. október 13–15-én Dobogókőn rendezte meg a XI. Magyar Gyógynövény Konferenciát *„Gyógynövények napjaink gyógyszerészetében – tradíciók és újdonságok”* címmel. A rendezvényen összesen 124 regisztrált résztvevő vett részt, köztük a gyógynövénykutatás jeles képviselői, fiatal kutatók, gyógynövényekkel foglalkozó szakemberek – termékfejlesztők, gyártók, forgalmazók, a hatóságok képviselői –, valamint a szakterület iránt érdeklődő gyógyszerész kollégák. A konferencián az új kutatási eredményeket, a gyógynövény szakterület aktuális kérdéseit 7 plenáris és 13 rövid előadás, valamint 26 poszter prezentáció mutatta be. Szerepelt a programban egy szakmai fórum is *„Gyógynövények és gyógynövény alapú készítmények* a *gyógyszertárban”* címmel, amelyen a gyógynövény alapú termékekkel kapcsolatos forgalmazási, minőségi kérdések, terápiás problémák kerültek megvitatásra. Nem maradt el a gyógynövény konferenciákon hagyományos botanikai kirándulás sem: *dr. Dános Béla* és *dr. László-Bencsik Ábel* vezetésével a Visegrádi hegységben tettünk túrát.

2005. június 17-én a szakosztály pécsi regionális csoportja *prof. dr. Rácz-Kotilla Erzsébet* születésnapjáról emlékezett meg egy előadóülés keretében.

2006. évben a Gyógynövény Szakosztály az MGYT főrendezvényére, a *Congressus Pharmaceuticus Hungaricus XIII.-ra* helyezte a hangsúlyt. A CPhH-n két szekció szervezésével vettünk részt arra törekedve, hogy a hazai gyógynövénykutatásról átfogó képet adjunk, érintsük a farmakognózia legfontosabb területeit – fitokémia, fitoterápia, fitoanalitika –, bemutatva a jelentősebb hazai kutatóhelyek munkásságát. Előadások hangzottak el az *„Új kihívások* a *farmakognóziában”* című önálló szakosztályi szekcióban, és a *„Biológiailag aktív természetes vegyületek és szintetikumok* a *gyógyszerkutatásban”* című, a Gyógyszerkutatási Szakosztállyal közösen szervezett szekcióban, ezen kívül 27 poszter prezentáció mutatta be a hazai gyógynövénykutatás legfrissebb eredményeit.

2006. szeptember 15-én *„Gyógynövények népi használata – fitoterápiás értékek”* címmel tudományos előadóülést szerveztünk a Szentendrei Szabadtéri Néprajzi Múzeumban a Magyar Orvostörténelmi Társaság Népi Orvoslási Szakosztályával közösen. A tudományos program középpontjában az etnofarmakológia állt, az elhangzott előadások a mai népies gyógynövény-felhasználást, a ma is élő hagyományokat mutatták be. Az előadók az ország különböző vidékein, valamint Erdélyben, Moldvában és a Csángó vidékeken végzett néprajzi gyűjtések eredményeiről számoltak be. Az előadóüléshez *dr. Babulka Péter „Hagyományos orvoslás évszázadai”* című millenniumi kiállítása kapcsolódott. A tudományos programot népzenei köszöntő és *Berecz András* népi mesemondó műsora színesítette. A rendezvény sikerét magas részvétel (150 résztvevő) és további, hasonló rendezvények iránt megfogalmazódó igény jelzik.

Az MGYT Gyógynövény Szakosztálya *„A gyógynövényügy szolgálatáért”* Augustin Béla Emlékérmet adományozott *dr. Nagy Jenő* veszprém megyei nyugalmazott főgyógyszerésznek 2005-ben, és *dr. Tóth László*nak, az SZTE Farmakognóziai Intézete egyetemi docensének 2006-ban.

Dr. Hohmann Judit
szakosztályelnök

A Gyógyszeranalitikai Szakosztály beszámolója

A 2004. évi tisztújítást követően felállt új szakosztályvezetés célkitűzései között fogalmazta meg, hogy az elődök nyomdokain haladva, megőrzi a szakosztály nemes hagyományait és színvonalas, a gyógyszerészek szélesebb körének érdeklődésére is számottartó rendezvényeken keresztül eredményesen működteti a szakosztályt. Az eddigieknél szorosabb kapcsolatot alakít ki a társszakosztályokkal és fontos feladatának tekinti a fiatal gyógyszeranalitikusok munkájának támogatását, valamint a gyógyszeranalitika oktatásának helyzetével való foglalkozást is.

A szakosztályt 17 tagú vezetőség, tiszteletbeli vezetőségi tagokból és állandó meghívottakból álló, összességében 34 tagú grémium irányítja, mely összetételében képviseli a magyar gyógyszeranalitika teljes vertikumát, így a gyógyszergyárakat, kutató intézeteket, egyetemeket, nagykereskedelmi hálózatot, ÁNTSZ-t és a gyakorló gyógyszerészeket. Félévente rendszeresen tartott vezetőségi üléseken a következő

félév programjának kialakítása mellett foglalkozunk a szakma aktuális kérdéseivel is.

Évente két szakmai rendezvényt szerveztünk. Tavasszal a két és félnapos továbbképző kollokviumot, amely lehetőséget nyújt a gyógyszeranalitika új tudományos eredményeinek, irányzatainak, új metodikáknak és technikáknak a megismerésére, és egyben fórumot biztosít a hálózatban dolgozó kollégák számára a gyógyszerellenőrzéssel, analitikával kapcsolatos problémáik felvetésére és megoldására. A CPhH évében viszont ilyen rendezvényt nem tartottunk, e helyett a szakosztály szekcióprogramjának sikeres lebonyolítására koncentráltunk. Ősszel, félnapos tudományos előadóüléseken, valamely aktuális kérdés megvitatására került sor.

A beszámolási időszakban tartott szakmai programjaink:

2005:

1. XXXIII. Gyógyszeranalitikai Továbbképző Kollokvium, Siófok. 2005. április 20–22. (150 résztvevő). Témák: 1. nap: *Doppingszerek és analitikájuk*; 2. nap: *NMR technika a gyógyszeranalitikában*; 3. nap: *Magisztrális gyógyszerek és ellenőrzésük hazánkban az EU csatlakozás után, a hálózatban dolgozó gyógyszerészek és a tiszti gyógyszerészi hálózat szemszögéből*.

2. *„Minőségbiztosítás: filozófia és gyakorlat”*. 2005. november 29., Budapest (120 résztvevő). Közös előadóülés az MGYT Ipari Szervezetével, *Bacsa György* kollégánk emlékére.

2006:

1. A CPhH XIII. 2006. május 25–27., Budapest. Gyógyszeranalitikai szekció: *„Analitika a gyógyszerminőség szolgálatában”;* A Gyógyszerészettörténeti Szakosztállyal közös szekció: *„Kazay Endre és Kabay János – a magyar gyógyszerészet nagyjai”*.

2. *„Hatályba lépett a VIII. Magyar Gyógyszerkönyv”*. 2006. november 27., Budapest. Közös előadóülés a Gyógyszertechnológiai Szakosztállyal.

A fenti rendezvényekről részletesen beszámoltunk a Gyógyszerészet hasábjain, így jelen összefoglalóban ettől eltekintünk.

A beszámolási időszakban Schulek Emlékérmet kapott dr. Török Ilona (2005) és dr. Gazdag Mária (2006).

A szakosztály jó kapcsolatot ápol a társszervezetekkel, így 2005 novemberében részt vett az MKE Szervesanalitikai Szakcsoportja által szervezett Fiatal Kémikusok Előadóülésének lebonyolításában, képviseltette magát a Gyógyszerészettörténeti Szakosztály Dobogókőn (2005), a Gyógynövény Szakosztály Szentendrén (2006), ill. a Gyógyszerkutatási Szakosztály Debrecenben (2006) tartott rendezvényein.

Takácsné dr. Novák Krisztina szakosztályelnök,
Dr. Kőszeginé dr. Szalai Hilda szakosztályalelnök,
Kovács Zsuzsa titkár

A Gyógyszerészi Gondozási Szakosztály beszámolója

A szakosztály megalakulása óta eltelt 1 évben kétféle tényleges tevékenységet mutathat fel:

1. A CPhH-hoz kapcsolódva, amint az a tagság előtt már ismeretes, részben szekcióülések, részben konzultációs tréningek szervezése adott lehetőséget bemutatkozásunkra. A résztvevők száma és aktivitása a „vállalkozás” sikerét igazolta.

2. A június végén megtartott szakosztályi megbeszélés után kezdték meg tagjaink a dokumentált tanácsadást „fejfájás” és „napégés” problémakörben. A tervezetthez (álmodotthoz) képest eddig kisebb számú eset gyűlt össze; ezek feldolgozása, értékelése folyamatban van. Év vége előtt, esetleg a jövő év első napjaiban újabb szakosztályi ülés keretében közösen beszéljük meg a tapasztalatokat és a lehetséges további lépéseket.

A szakosztály életéhez szorosan kapcsolódó esemény volt még a szakosztály elnökének részvétele az EuroPharm Forum 2006. évi közgyűlésén, Koppenhágában. Erről az eseményről a Gyógyszerészet októberi számában részletes beszámoló jelent meg.

Dr. Soós Gyöngyvér
mb. szakosztályelnök

Dr. Soós Gyöngyvér továbbképzési főtitkárhelyettes a Gyógyszerészi Gondozási Szakosztály mb. elnöke a küldöttközgyűlésen

A Gyógyszerésztörténeti Szakosztály beszámolója

2005. március 17.: Szakosztályülés, témái: a IX. Gyógyszerésztörténeti Konferencia előkészítése, a szakosztály 2005. évi munkaterve, a Kőszegi Patikamúzeumok helyzete, a szakosztály emblémája.

2005. április 23.: Továbbképző előadóülés, Kecskemét; két előadás hangzott el.

2005. május 14.: A XL. Rozsnyay Mátyás Emlékverseny keretében az elnök emlékbeszédet mondott Aradon, Rozsnyay Mátyás sírjánál.

2005. június 9–11.: Eger, a VII. Magyar Gyógyszerésznapok keretében az elnök meglátogatta a Telekessy Patikamúzeumot és az irgalmasrendi kórház gyógyszertárának 1875-ből származó átmentett falképeit a Markhot Ferenc Kórház tárgyalótermében.

2005 során folyamatosan tárgyalások folytak a Kőszegi Patikamúzeumok önálló tematikus múzeummá szervezése érdekében; a tárgyalások augusztusban eredménytelenül záródtak.

2005. október 20–21.: Dobogókő, IX. Gyógyszerésztörténeti Konferencia. A nemzetközi részvétellel megtartott rendezvényen 16 előadás hangzott el; az Ernyey József Emlékérem kitüntetettje *dr. Sági Erzsébet* volt. A konferencia fővédnöke *Vizi E. Szilveszter* akadémikus, az MTA és a Magyar Orvostörténelmi Társaság elnöke. Az esemény vendége volt *dr. Klaus Meyer*, a Német Gyógyszerésztörténeti Társaság tiszteletbeli elnöke.

A 2005. decemberi szakosztályülésen újra a szakosztály alelnökévé választottuk *dr. Sági Erzsébetet* és értékeltük a konferenciát.

2006. január: A szakosztály kezdeményezésére és az MGYT elnöksége kérésére a Nemzetközi Gyógyszerésztörténeti Társaság (IGGP) megújította a szakosztály 1969 óta tartó IGGP-tagságát (www. histpharm.org).

2006. március: Budapest, szakosztályülés, témák: a CPhH szekciók végleges programja és a szeptember 22-én megtartandó szakmai nap.

2006. április 28 – május 1.: A Német Gyógyszerésztörténeti Társaság (DGGP) meghívására az elnök és *Bittera Miklós* szakosztálytag részt vett a társaság Biennale-ján Weimarban. A poszter-szekcióban kiállításra került az első magyar okleveles gyógyszerésznő, *Thinagl Szerafin* (1880–1956) életéről készített poszter (szerzőtársak: *Ferentzi Mónika, dr. Péter H. Mária, dr. Barabás András* és *dr. Barabás György*), amely élénk érdeklődést váltott ki.

2006. május 4.: Budapest, Semmelweis Egyetem főépület, *Thinagl Szerafin* dombormű-avatás. A szakosztályt az elnök képviselte és ünnepi beszédet mondott.

2006. május 24.: Budapest Zugló, XIV. Bosnyák u. 1/a, Róna gyógyszertár: az MGYT és az MTA összefogásával *Harsányi János* gyógyszerész, Nobel-díjas tudós emléktábláját avatták fel volt gyógyszertára falán.

2006. május 25–27.: CPhH XIII.: a szakosztály egy önálló szekcióval (*A gyógyszerészettörténet újabb eredményeiből*) és az Analitikai Szakosztállyal közösen rendezett (*Kabay János és Kazay Endre – A magyar gyógyszerészet nagyjai*) szekcióval vett részt.

2006. június 10.: Visegrád, az MGYK által rendezett VIII. Gyógyszerész Napok keretén belül megrendezésre kerülő családi napon Gyógyszerészi Örökségünk bemutatót tartottunk.

2006. június 15–17.: Berekfürdő, XLI. Rozsnyay Mátyás Emlékverseny. II. *Molnár Zsuzsa*, III. *Kutas Jenő* és *X. Garda Réka* gyógyszerészettörténeti munkával.

2006. szeptember 16.: Isaszeg, *Thinagl Szerafin* (1880–1956) az első magyar okleveles gyógyszerésznő emlékkiállítása halálának 50. évfordulója alkalmából (december 31-ig tart).

2006. szeptember 22.: Székesfehérvár, Extractum – Szakmai Nap: Hogyan kutassunk a levéltárban? A helyi újságok és a levéltárak mint a gyógyszerészettörténet forrásai. Négy előadás hangzott el. Ugyanakkor koszorúzás volt *Kazay Endre* sírjánál Vértesacsán.

Ferentzi Mónika
szakosztályelnök

A Gyógyszerkutatási Szakosztály beszámolója

A szakosztály 2005. évi munkatervét a szakosztály elnökségének 2005. január 11-i ülésén tárgyalta meg és fogadta el. A szakosztály vezetősége a már meglevő kapcsolatokon alapuló közös rendezvények mellett fontosnak érezte egy önálló, a szakosztály nevével fémjelzett rendezvény megszervezését. A szakosztály 2005. november 4–5-én Pécsett rendezte meg a „Gyógyszerkutatási Szimpózium – 2005" című szakmai és továbbképző rendezvényét „*Kihívások és eredmények*" címmel. A rendezvénynek 77 regisztrált résztvevője volt, köztük a gyógyszerkutatás jeles képviselői, fiatal kutatók, gyógyszerkutatási szakemberek, valamint a szakterület iránt érdeklődő gyógyszerész kollégák. A szimpózium a szakosztály tizenöt évvel korábban, Debrecenben megrendezésre került „VII. Gyógyszerkutatási Konferencia" című konferenciáját követő első önálló rendezvénye volt.

A gyógyszerkutatás interdiszciplináris jellegének figyelembevételével a szakosztály vezetősége a korábbi gyakorlat folytatásaként továbbra is kiemelt jelentőségűnek tekinti az MGYT társszervezeteivel és szakosztályaival, valamint további, a gyógyszerkutatásban érdekelt szervezetekkel és szakosztályokkal történő fo-

lyamatos kapcsolattartást. E közös munka keretében a szakosztály társrendezői feladatot vállalt az MGYT Ipari Szervezet által koordinált szakmai napok rendezvénysorozat szervezésében. 2005 év folyamán egy közös rendezvény megszervezésére került sor.

A Gyógyszerkutatási Szakosztály 2006. évi kiemelt feladata a Congressus Pharmaceuticus Hungaricus XIII. keretében megrendezett önálló szakosztályi szekció, valamint a Gyógynövény Szakosztállyal közösen megrendezésre került szekció sikeres megszervezése és lebonyolítása volt. A két szekció témái („*A felfedezéstől a gyógyszerkészítményig*”, illetve az „*A biológiailag aktív természetes vegyületek és szintetikumok a gyógyszerkutatásban*”) átölelték a gyógyszerkutatás legszélesebben értelmezett területeit. A szekciók témái, valamint a felkérést elfogadó előadók szakmai kompetenciája képezte azt a szakmai tőkét, ami alapját képezte a szakosztály részvételével megrendezett szekciók programjainak.

A szakosztály másik, a CPhH XIII. konferenciát követő, de a szakosztály életében szintén igen nagy jelentőséggel bíró rendezvénye a 2006. november 24–25-én Debrecenben megrendezésre került „Gyógyszerkutatási Szimpózium 2006” című továbbképzési konferencia. A 2006. évi rendezvény – a 2005. évihez hasonlóan – elsősorban a gyógyszerkutatás farmakológiai, immunológiai, mikrobiológiai és – a debreceni gyógyszerészképzés megindulásának 10. évfordulójára való tekintettel – a gyógyszertechnológiai, biofarmáciai területein elért legfrissebb eredmények bemutatását tűzte ki célul. A szakosztályi rendezvény – a 2005. évben megrendezett rendezvényhez hasonlóan – ez évben is részét képezi a gyógyszerésztovábbképzés rendezvényeinek. A rendezvényről beszámoló jelenik meg a Gyógyszerészet 2007. januári számában.

Dr. Perjési Pál
szakosztályelnök

A Gyógyszertechnológiai Szakosztály beszámolója

A Gyógyszertechnológiai Szakosztály tevékenységének alapvető célkitűzéseit követve fogalmazta meg munkaprogramját, amelynek legfontosabb eleme volt, hogy *egyrészt a hazai illetve nemzetközi gyógyszertechnológiai kutatás és fejlesztés helyzetének áttekintésével, másrészt a nemzetközi irányzatok kihívásaira adott lehetséges válaszok megfogalmazásával segítse a szakterület fejlődését*. Ennek érdekében *fórumot kívántunk biztosítani* a gyógyszertechnológiával foglalkozó szakemberek, illetve a terület iránt érdeklődő minden gyógyszerész kolléga számára.

Feladatunknak tekintettük a gyógyszertechnológia szerepének és új lehetőségeinek megismertetését a

Dr. Dévay Attila szakosztályelnök a küldöttközgyűlésen

gyógyszerkészítés minden területén, szorosabbra fogva a kapcsolatot a gyógyszergyártás, gyógyszertári gyógyszerkészítés, oktatás, kutatás, termékfejlesztés, valamint a gyógyszerfelügyelet területein dolgozó kollégáinkkal. A múlt évben *kerekasztal-megbeszélést* szerveztünk annak érdekében, hogy szorosabbra fonjuk a hazai egyetemi kutatóhelyek és a gyógyszeripar kapcsolatát. Ennek révén lehetőséget biztosítottunk a gyógyszeripar képviselői részére a gyógyszertechnológiai oktatási és kutatás-fejlesztési igények meghatározására, illetve az egyetemi kutatóhelyek lehetőségeinek a bemutatására. Reményeink szerint ez segít az egyetemi képzőhelyek oktatásának korszerűsítésében és összehangolásában.

Az elmúlt időszakban külön figyelmet fordítottunk *a gyógyszertechnológia oktatásának változó körülményeire* illetve követelményeire. Kihelyezett vezetőségi ülést tartottunk Szegeden, az SZTE Gyógyszerésztudományi Karán, ahol *prof. dr. Révész Piroska* mutatta be tanszékvezetői elképzeléseit. A képzőhelyek képviselői egyetértettek abban, hogy alapvető feladat a gyógyszertechnológia oktatásának összehangolása, és szükséges egy új, összehangolt tankönyv megírása. A követelmények meghatározásában fontos szerepet tölthet be a Gyógyszertechnológiai Szakosztály.

Szakosztályunk ösztönözte illetve *elősegítette hazai szakemberek részvételét a 2006. március 27–30. között Genfben megrendezett 5th World Meeting on Pharmaceutics, Biopharmaceutics, and Pharmaceutical Technology* tudományos fórumon.

A 2006-ban megrendezett *Congressus Pharmaceuticus Hungaricus XIII.* előkészítésében, szervezésében és lebonyolításában vezetőségünk több tagja is je-

lentős munkát végzett, a Tudományos Bizottság elnöki tisztét *dr. Erős István* professzor úr látta el. A kongresszus programjában nagyszámú gyógyszertechnológiai előadás szerepelt, a szakosztály önálló szekciója „*A gyógyszertechnológiai kutatás elméletben és gyakorlatban*" címmel *6 előadásnak* adott helyet. Az Ipari Szervezettel közösen szervezett *„Készítményfejlesztés és innováció lehetőségei"* című szekció 6 előadásában is közreműködtek tagjaink. A kongresszus tudományos programjának sikerében nélkülözhetetlen szerepet töltött be az igen nagyszámú *(34) gyógyszertechnológiai témájú poszterelőadás*.

2006. október 27-én kihelyezett és kibővített szakosztály-vezetőségi ülést tartottunk Pécsett, melynek keretében került sor a PTE Gyógyszertechnológiai Intézet Küttel Dezső Laboratóriumának felavatására, valamint az Intézet oktatási és kutatási tevékenységének bemutatására. Ezt követően a Gyógyszertechnológiai Szakosztály vezetőségi ülésén a vezetőség egyhangúlag elfogadta az elnök beszámolóját a szakosztály elmúlt éves tevékenységéről. Az aktuális szakmai, oktatási és kutatási kérdések vitáján alakult ki a vezetőség azon véleménye, hogy *állásfoglalásban mutassunk rá a gyógyszertechnológus szakképzés alapvető fontosságára a gyógyszertári gyógyszerkészítés és ipari gyógyszergyártás területén egyaránt.*

Javaslat született egy 2007-ben Szegeden megrendezésre kerülő egynapos szakmai rendezvény (Gyógyszertechnológiai Kollokvium) szervezéséről.

A gyógyszertechnológia szűkebb tudományterületének megismertetésében elvárt feladatát továbbképző tanfolyamokon előadások tartásával, valamint az új eredményeket áttekintő közlemények megjelentetésével is segítettük. *Vezetőségi tagjaink szerepet vállalnak a gyógyszertechnológiai területeket is érintő szakmai versenyek szakzsűri feladataiban. Tagjaink közreműködnek a hazai gyógyszerészeti szakfolyóiratok ill. kiadványok szerkesztőségi munkájában és rendszeresen vesznek részt továbbképző tanfolyamok előadóiként a meghirdetett rendezvényeken.* A szakosztály tagjai a Magyar Gyógyszerésztudományi Társaság Ipari Szervezete és Gyógyszeranalitikai Szakosztálya szakmai programjainak, valamint a Magyar Tudományos Akadémia Gyógyszerésztudományi Komplex Bizottság munkájának is tevékeny résztvevői.

A Gyógyszertechnológiai Szakosztály az elmúlt időszakban végzett munkájával megkísérelt szempontokat adni a gyógyszertechnológia műveléséhez a gyógyszergyártás illetve gyógyszerkészítés területein. Célunk volt hozzájárulni az oktatás korszerűsítéséhez, valamint az új tudományos eredmények bemutatásához egyaránt.

Dr. Dévay Attila
szakosztályelnök

A Gyógyszerügyi Szervezési Szakosztály beszámolója

A Gyógyszerügyi Szervezési Szakosztály munkája – eltérően az MGYT legtöbb szakosztályáétól – elsősorban a közforgalmú gyógyszerellátásban dolgozó kollégák mindennapi munkájához kapcsolódik, legyen szó menedzselésről, gazdasági, statisztikai elemzésről vagy orvos-beteg-gyógyszerész kapcsolatokról, illetve jogszabály értelmezésekről, magyarázatokról.

A választás – 2004. október – óta eltelt időszakban is lényegében ezeken a területeken fejtette ki tevékenységét a szakosztály. Eredményesen, de nem túl látványosan, mivel ezeknek a munkáknak egy jelentős hányada ún. háttértevékenység volt, azaz több-kevesebb rendszerességgel bedolgoztunk különböző hatóságoknak, minisztériumnak, valamint az MGYT elnökségének. Ugyanakkor a Szervezési Szakosztály tevékenysége iránti nagyfokú érdeklődést eklatánsan mutatta a CPhH-n való részvétel mértéke.

A jövőt illetően tovább kell fokoznunk a graduális és posztgraduális képzés megreformálása érdekében végzett munkánkat, hogy a gyógyszerész társadalom zömét kitevő közforgalmú gyógyszerellátás meg tudjon felelni a XXI. századi – globalizációval megnehezített – kihívásoknak.

Dr. Simon Kis Gábor
szakosztályelnök

Gyógyszerészet 51. 30–32. 2007.

Az MGYT Bizottságainak beszámolói

Az Etikai Bizottság beszámolója

A tisztújítás óta eltelt időszakban az Etikai Bizottsághoz nem érkezett bejelentés, így nem volt szükség a bizottság összehívására.

A bizottság tagjai az ország különböző részein (Miskolc, Makó, Budapest, Pécs, Dunaújváros) különböző beosztásokban dolgozó gyógyszerész kollégák. A kapcsolatot telefonon tartjuk egymással. Az elmúlt héten lebonyolított körtelefon is megerősítette, hogy etikai ügyben – a fenti időszakban – senkihez sem érkezett megkeresés.

Dr. Török Ilona
a bizottság elnöke

A Felügyelő Bizottság beszámolója

A Magyar Gyógyszerésztudományi Társaság az elmúlt két évben mind a taglétszám, mind a szervezettség és a tervezett tartalmi munkák színvonala tekintetében jelentősen fejlődött. Kedvező hatású volt a gyógyszertári asszisztensek társult tagokként történő befogadása, valamint szakmai fejlődésük és továbbképzésük felkarolása. A rendezvények közül sikeresnek tartjuk mind szakmai, mind pénzügyi szempontból a XIII. CPhH-t. A résztvevők száma és az előadások látogatottsága a jó szervezésnek, a színvonalnak, és talán nem utolsó sorban a mérsékelt részvételi díjnak volt köszönhető. Sikeresek voltak a szakosztályok és szervezetek önálló rendezvényei is. Folyamatosak és látogatottak voltak a meghirdetett továbbképzési pontszerző programok, és bár finanszírozásuk, az előzetes egyeztetések ellenére, a Kamara részéről megváltozott, a célkitűzések megvalósultak. Bár az MGYT nem profitorientált szervezet, ennek ellenére a költség-hatékonysági szempontok minden rendezvénynél elvárandók. Ezirányban haladva jó módszer lenne a potenciális résztvevők számának előzetes számbavétele, továbbképzéseknél pedig a könnyebb elérhetőség miatt az interneten elérhető továbbképzési formák bevezetése.

A Felügyelő Bizottság örömmel nyugtázza: a gyógyszerészi gondozás, az „Észben tartott egészség” programok elindítását és folyamatos szervezését. Ismerve a gyógyszerészdoktori cím bevezetése érdekében kifejtett munkát abban bízunk, hogy az erőfeszítések eredménnyel járnak, s az egyetemről kikerülő fiatal gyógyszerészek hamarosan megkapják a foglalkozási doktori címet, és lehetővé válik e cím elnyerése a korábban végzettek számára is.

A Felügyelő Bizottság fontosnak tartja a tagság folyamatos tájékoztatását. Az MGYT időről-időre megújuló honlapja, a rendszeresen megjelenő hírlevelek és szaksajtó folyamatos lehetőséget biztosít a tagság tájékoztatására és tájékozódásra. E lehetőséget célszerűen egészíti ki az e-mail-en fenntartott kapcsolat. Elérendő, hogy az MGYT tevékenységének minden területén jól működjenek az információs csatornák és jól hasznosuljanak az információk, ugyanakkor elkerüljük a felesleges kiadásokat.

Kisebb mérvű javulás tapasztalható a megyei szervezetek elmúlt évi munkájában, noha az előző évben megfogalmazott kritikai megjegyzéseink több megyei szervezettel szemben változatlanul fennállnak. Jó gyakorlat, hogy a megyei szervezetek rendszeresen megkapják pénzügyi egyenlegeikről a tájékoztatást. A Titkárság ezirányú munkájával elégedettek és értékelik a tájékoztatást és a precíz ügyintézést.

Több esetben nem mondható kielégítőnek és kölcsönösnek a társ gyógyszerész szervezetekkel kialakult kapcsolat. A gyógyszerészetet, a gyógyszerészi munkát, a gyógyszerellátás alapjait érintő kérdésekben nem volt kielégítő, de főleg sikeres az együttműködés, annak ellenére, hogy az erre való készség minden fél részéről fennállt és fennáll. Ugyanakkor a gyakorlatban, – mint a továbbképzések finanszírozása esetében is – ez mégsem valósul meg. Sajnálatos, hogy az Egészségügyi Minisztérium az egészségügyi reform kidolgozása során, a Társaság elnökének a miniszterhez és kormányfőhöz írt többszöri reklamáló levelei ellenére sem kérte ki eddig a Magyar Gyógyszerésztudományi Társaság véleményét. Mindössze egy ígéret érkezett egy eléggé elkésett meghallgatásra.

Az Elnökség a teljesített költségvetés zárását minden év elején értékeli, majd indítja a következő évit. A továbbképzések finanszírozásával kapcsolatos forráselmaradás ellenére a 2005-ös költségvetés – fő számait tekintve – teljesült, s a 2006-os év is teljesülni fog azokkal a kisebb eltérésekkel, amelyek a 2006 szeptemberétől megváltozott jogszabályok következményeiből adódnak. Megállapítható, hogy a Magyar Gyógyszerésztudományi Társaság pénzügyi helyzete stabil, a gazdálkodás a jogszabályi előírásoknak s az Elnökség határozatainak megfelelően történik. A szeptembertől érvénybe lépett intézkedések az ezévi gazdálkodást csak kismértékben érintették. A jövő év tervezése során viszont számításba kell venni a pénzügyi feltételek megváltozását.

Javaslatok:

1. A takarékos és racionális gazdálkodás valamennyi szervezet és szakosztály fegyelmezett (előzetes költségvetés-készítés, egyeztetés, határidők betartása stb.) együttműködését igényli.

2. A gyógyszerészi gondozás szélesítése és a gyógyszerészi kompetencia bővítésének vizsgálata és növelése stratégiai fontosságú.

3. Megoldandó a szakképzés kérdése.

4. A családorvosi rendelések tehermentesítése érdekében megvizsgálandó a receptíró joggal rendelkező gyógyszerészek képzése és rendszerbe állítása.

5. A graduális gyógyszerészképzést a terápiás ismeretek bővítése irányában kell fejleszteni. Így válhatnak a gyógyszerészek a gyógyszerelés (terápia) hatékonyabb elősegítőivé.

6. A gyógyszerészet jelenlegi helyzetét alapul véve az összes szakmai szervezettel együttműködve világos és következetes stratégiát kell kialakítani és képviselni.

Dr. Simon Lajos
a bizottság elnöke

Az Ifjúsági Bizottság beszámolója

Az Ifjúsági Bizottság alakuló ülését 2005. november 29-én tartotta Budapesten, *prof. dr. Nyiredy Szabolcs*, az MGYT elnökének megtisztelő részvételével. Az MGYT Alapszabálya (26.3) értelmében az Ifjúsági Bizottság a Társaság országos bizottsága, melynek feladata a *gyógyszerész-hallgatók és a pályakezdő gyógyszerészek* szakmai, szakképzési és tudományos működésének figyelemmel kísérése, támogatása.

Fentiek értelmében az Ifjúsági Bizottság tömöríti az ifjúsági tagokat (hallgatókat), valamint a pályakezdő gyógyszerészek érdekeit is támogatnia kell.

A bizottság 11 tagból áll. A gyógyszerellátási szervezetek 7, az ipari, kórházi, az oktatási és a közigazgatási szervezet 1–1 főt, továbbá a szakosztályok együttesen 1 főt delegálhatnak. Ennek alapján az Ifjúsági Bizottság tagjainak a névsora a következő:

1. *Dr. Kovácsné dr. Bácskay Ildikó* (Oktatási-közigazgatási szervezet) elnök,
2. *Kovács Tímea* (Dél-Dunántúl),
3. *Bajdik János* (Ipari Szervezet),
4. *Fekete Ildikó* (Közép-Dunántúl),
5. *Kovácsné Nagy Mária* (Észak-Magyarország),
6. *Bartha Éva* (Dél-Alföld),
7. *Dr. Soósné Szajkó Veronika* (Észak-Alföld),
8. *Hank Hajnalka* (Szakosztályok),
9. *Kiss Dorottya* (Kórházi Szervezet),
10. *Sári László Balázs* (Közép-Magyarország),
11. *Tomcsányi Levente* (Nyugat-Dunántúl).

Az *alakuló ülésen* megbeszéltük, hogy fontos feladatunk az egyetemi hallgatóság (minél nagyobb létszámban) ifjúsági tagként való beléptetése az MGYT-be, valamint megismertetni velük a Társaság felépítését, tisztségviselőit, tevékenységét. Ennek érdekében külön előadást is szervezünk(tünk) a négy képzőhelyen a hallgatóknak. Terveink között szerepel a gyógyszerészkarok ifjúsági tagjainak közös szakmai-szabadidős program szervezése. Fontosnak tartottuk, hogy a CPhH-n valamilyen formában ifjúsági találkozót is tartsunk, ezért propagáltuk, hogy minél több fiatal vegyen részt a rendezvényen. Sajnos ez a találkozó az ifjúsági tagokkal a rendezvényen elmaradt.

Második ülésünket 2006. április 29-én tartottuk. Javaslat érkezett azzal kapcsolatban, hogy az Ifjúsági Bizottságnak segítséget kellene nyújtani a csak pályakezdő ifjú gyógyszerészek számára szóló továbbképzések megszervezésében. Jelenleg a továbbképzés témáiról adatgyűjtés folyik. Ezen az ülésen elnökhelyettest is választottunk *Sári László* személyében. Megegyeztünk abban, hogy az Ifjúsági Bizottság rendszeresen félévente tart összejöveteleket.

A *következő értekezletet* 2006. november közepére terveztük, amelynek témája a tagbeléptetéssel kapcsolatos problémák megbeszélése, valamint a továbbképzések témáinak egyeztetése és kapcsolatfelvétel az MGYT továbbképzési főtitkárhelyettesével *dr. Soós Gyöngyvérrel*.

Az Ifjúsági Bizottság tagjai nevében kérem az MGYT megyei elnökeit és vezetőit, hogy lelkes bizottsági tagjaink tevékenységét támogatni szíveskedjenek.

Dr. Bácskay Ildikó
a bizottság elnöke

A Tudományos Bizottság beszámolója

Az MGYT Tudományos Bizottság (TB) tevékenysége a tárgyidőszakban szakma- és tudománypolitikai, pályázatbírálati és konferencia-, ülés- ill. rendezvényszervezési szinteken folyt.

A szakma- és tudománypolitikai tevékenység részben együttműködésben folyt a gyógyszerészképzésben résztvevő hazai egyetemi karokkal, a Magángyógyszerészek Országos Szövetségével, a Magyar Gyógyszerész Kamarával és más gyógyszerész szervezetekkel. E munka középpontjában a gyógyszerészdoktori (Pharm.D.) cím magyarországi létesítésének és bevezetésének előkészületei voltak, melyben kiemelkedő szerepet játszott az MGYT vezetése, a Debreceni Tudományegyetem GYTK dékánja, a Pécsi Tudományegyetem ÁOK gyógyszerész szakvezetője és egyöntetű támogatás mutatkozott meg az MGYK és a MOSZ részéről is. Megszereztük a Magyar Tudományos Akadémia Orvosi Osztályának és Kémiai Osztályának támogatását, valamint a 2006 nyarán kialakított koncepciót támogatásáról biztosította a Felsőoktatási és Tudományos Tanács elnöke. Bár ebben – a magyar gyógyszerész-társadalom számára igen fontos erkölcsi elismeréssel ke-

csegtető kérdésben – jelentős előrelépés történt, le kell szögezni, hogy számos további akadályt kell még elhárítani.

Az MGYT TB számos esetben végzett bírálói és javaslattevői tevékenységet, elsősorban az MGYT elnökség által kiírt, fiatalok konferencia-részvételi támogatását lehetővé tevő pályázatokban.

Az MGYT TB akadémiai doktori és PhD szintű elővédéseknek, valamint kiemelkedő kutatók előadásainak több esetben volt gesztora, esetenként az MTA Gyógyszerésztudományi Komplex Bizottságával és az MTA Szerves és Gyógyszeranalitikai Munkabizottságával közösen. Ezek példái 2006. őszéről:

Dr. Szökő Éva (Semmelweis Egyetem Gyógyszerhatástani Intézet): A deprenil metabolizmusának királis vizsgálata és biomarker kismolekulák meghatározása kapilláris elektroforézissel (akadémiai doktori értekezés előzetes vitája). 2006. szeptember 15., Budapest.

Dr. Prókai László (Department of Molecular Biology & Immunology, University of North Texas Health Science Center at Fort Worth): Prodrug stratégiák alkalmazása vegyületek központi idegrendszeri hatásának és/vagy szelektivitásának növelésére szisztémás bejuttatást követően. 2006. október 13., Budapest.

Dr. Prókai László (Department of Molecular Biology & Immunology, University of North Texas Health Science Center at Fort Worth): Mesterséges membránok alkalmazása vegyületek vér-agy gáton keresztül történő transzportjának előrejelzésére a gyógyszerfelfedezés szakaszában.

Dr. Zelkó Romána (Semmelweis Egyetem, Egyetemi Gyógyszertár Gyógyszerügyi Szervezési Intézet): Amorf polimer segédanyagok fizikai öregedésének hatása a gyógyszerforma stabilitására (akadémiai doktori értekezés előzetes vitája). 2006. november 21., Budapest.

Kovács Zsuzsanna (Semmelweis Egyetem, Gyógyszerészi Kémiai Intézet): Morfin származékok részecske-specifikus jellemzése analitikai és egyensúlyi módszerekkel (Ph.D. értekezés előzetes vitája). 2006. november 21., Budapest.

Dr. Noszál Béla
a bizottság elnöke

A Szakmai Bíráló Bizottság beszámolója

A Bizottság rendszeresen végzett feladatai közé tartozik a Rozsnyay Mátyás Emlékversenyek zsűrizése, az elhangzott előadások szakmai bírálatainak kialakítása. Ezen felül igyekszünk a fiatalok figyelmét felhívni a Rozsnyay versenyek nyújtotta lehetőségekre, sőt alkalmasint segítjük a versenyzők felkészülését.

Dr. Stampf György a Szakmai Bíráló Bizottság elnöke

Az MGYT Budapesti Gyógyszerellátási Szervezete a beszámolási időszakban két ízben írt ki pályázatot, 2005. június 30-án és 2006 júliusában.

Az előző pályázatra a közforgalmú gyógyszertárban dolgozó fiatalok jelentkezését várták a napi munkájukat érintő dolgozatokkal, így a gyógyszerészi gondozás, az egészségnevelés, valamint a farmakoökonómia témakörökben. Erre tíz pályamű érkezett be, ezek kivétel nélkül érdekesek és színvonalasak voltak. A pályázókat jutalmul egy-egy gyógyszerészi rendezvényre delegálta a budapesti vezetőség.

Az idei kiírás „Innováció a gyógyszertárban” témakörben született, amire új eszközökkel, gépekkel, szolgáltatásokkal, termékekkel, szervezési ötletekkel kapcsolatosan vártak dolgozatokat. A kiírásra hat pályamű érkezett be. A pályázaton való részvétel feltételei: munkahely közforgalmú gyógyszertárban, MGYT tagság (a Budapesti Szervezetnél), valamint 34 év alatti életkor.

A pályázók a megadott témákból választva, színvonalas dolgozatokat készítettek el.

Az MGYT Kórházi Gyógyszerészeti Szervezete részéről „*A kórházi gyógyszereloszlás, mint a betegbiztosítás egyik kulcseleme. Betegre szóló gyógyszerelő rendszerek*” speciális témakörre két pályázó készített dolgozatot, amelyek igen jó színvonalon dolgozták fel e roppant fontos kérdést.

Megítélésünk szerint a jövőben a pályázatokkal kapcsolatban nagyobb aktivitásra kellene ösztönözni szervezeteink és szakosztályaink vezetőségeit, valamint fiatal kollégáinkat.

Dr. Stampf György
a bizottság elnöke

Gyógyszerészet 51. 33–34. 2007.

Az MGYT kiadványainak szerkesztőségi beszámolói

A Gyógyszerészet szerkesztőségi beszámolója

A *Gyógyszerészet* a Társaság nagy múltú, nagy hagyományokkal bíró szaklapja. Az alapító-főszerkesztő, *dr. Végh Antal* által megfogalmazott célok mentén, immár közel 50 éve tölti be funkcióját. Az eredeti célkitűzés – miszerint a lap legyen a gyógyszerész-továbbképzés eszköze, járuljon hozzá a gyógyszerészek szakmai tudásának szintentartásához, szolgáljon hírekkel a szakma és a Társaság életéről és nem utolsósorban ápolja, fejlessze a magyar szaknyelvet – ma is aktuális. A megváltozott szakmai és társadalmi környezetben azonban e feladatokat ma csak megújult szerkesztési elvekkel és formai eszközökkel lehet megvalósítani.

Bizonyára ez a felismerés vezette a 2004-es tisztújítást követően a Társaság Elnökségét, hogy szakítva a korábbi gyakorlattal már nem a mindenkori főtitkár látja el a főszerkesztői feladatokat, hanem erre önálló személyt bíz meg és új, a gyógyszerészet széles területét képviselő szerkesztőket kér fel. Ez a grémium 2005. július 1-vel vette át a lap irányítását és az azóta eltelt másfél évben korrekt, hatékony és eredményes együttműködést alakított ki a személyében változatlan, a folytonosságot képviselő felelős szerkesztővel.

A szerkesztőség a lap hagyományainak megőrzése mellett a fokozatos megújítás taktikáját választotta. Megfogalmazta az új szerkesztési elveket, amelynek lényege, hogy rövidebb, olvashatóbb, a tájékozódást a gyakorló gyógyszerész számára megkönnyítő továbbképző közleményeket jelentet meg, a hagyományos rovatok megőrzése mellett, új vagy megújított tartalmú rovatokat vezet be. Törekszik arra, hogy témaválasztásában változatos legyen a lap és lehetőleg a gyógyszerészet különböző területein dolgozó kollégák találjanak legalább egy, számukra érdekes, hasznosítható cikket minden számban. Továbbra is érvényes az a korábbi megállapodás, hogy a *Gyógyszerészet* kísérleti munkát tartalmazó közleményt nem közöl, arra a Társaság másik szaklapja az *Acta* hivatott. Az ugyancsak új összetételű szerkesztőbizottságon keresztül igyekszünk személyes kontaktust fenntartani a lap készítői és olvasótábora között, figyelve minden lényeges észrevételre és javaslatra.

A szerkesztőség kiemelten törekszik arra, hogy egyenletes színvonalú lapot jelentessen meg, időben pontosan, minden hónap első napjaiban. Megpróbáltuk elkerülni azt a csapdát, hogy a kezdeti nagyobb lelkesedésből eredő látványos színvonalemelkedés néhány szám után kifulladjon. A tartalmi megújítás egyik lényeges eleme a *Tallózó* rovat, új szerkesztési gyakorlata. Mint arról már korábban többször beszámoltunk, ezt a rovatot 7 fiatal gyógyszerész kolléga, doktoranduszok ill. frissen doktoráltak készítik. Így lehetővé vált, hogy a referátumokon keresztül a gyógyszerészek naprakész információhoz jussanak a világban újonnan publikált tudományos eredményekről, új gyógyszerekről, érdekes szakmapolitikai történésekről stb. Az eltelt idő visszaigazolta, hogy az egységes szemlélettel és szerkesztési elvekkel készülő *Tallózó* nagyon sokak számára bizonyul hasznosnak. A „*Növényi szerek helye a magyar gyógyszerkincsben*” sorozat, már volumenét tekintve is szinte egyedülálló a lap történetében. A több mint egy éve indult rovatban *dr. Szendrei Kálmán* professzor munkatársaival arra vállalkozott, hogy egy egészen új szemléletű feldolgozásban tekintse át a Ph. Hg. VIII.-ba bekerült új drogok alkalmazásának farmakológiai hátterét, ezzel is segítve a gyakorló gyógyszerészek tájékozódását. Az *Aktuális oldalak* ill. *A hónap kérdése* rovatokban számolunk be a Társaság rendezvényeiről, jelentős eseményeiről és itt tudja megvalósítani a lap a vállalt egyéb közszolgálati feladatait. A *Hírek*-ben kiegyensúlyozott tájékoztatásra törekszünk többek között a négy gyógyszerészképzőhely fontosabb történéseiről és a határon túli magyar gyógyszerészet jelentősebb eseményeiről.

A tartalmi változások mellett a lap 2006 januárjától formailag is megújult, aminek leglátványosabb eleme az új külső borító. A 2006. évben a múzeális értékű, csodálatos szépségű patikabelsők bemutatásával hangsúlyozni kívántuk a gyógyszerészet tradícióit és szakmai méltóságát. A jövőben is tematikailag egységes és az olvasóhoz üzenetet közvetítő borítót tervezünk.

Végül szólnunk kell a lap legnagyobb szellemi értékét képviselő szerzői gárdáról, amelynek folytonos kiszélesítésén dolgozunk. Ismeretes, hogy a laphoz spontán beküldött cikkek száma csökkent az elmúlt időszakban és megváltozott a honoráriumok fizetésének elve is. Mindez nem könnyíti a lap szerkesztését. Szerzőink iránti erkölcsi megbecsülésünk kifejezésére Nívódíj alapítását kezdeményeztük, amelyet a lap elindítójáról *Végh Antal* professzorról neveztünk el. A 2006. december 1-jei küldöttközgyűlésen került sor először a díj átadására.

A *Gyógyszerészet*-nek a jövőben fel kell tudnia venni a versenyt a megváltozott szakmai környezetben, ahol a gyógyszerészhez számos szakmai kiadvány jut el, több közülük ingyenesen, professzionális kiadó szerkesztésében, a miénkkel összehasonlíthatatlan anyagi háttér mellett. Mégis bízunk abban, hogy az 50 éves múlt, szerzőink magas színvonalú közleményei és a szerkesztőség összehangolt munkája eredményeképp a lap továbbra is be tudja tölteni feladatát. Ehhez kérjük és várjuk a gyógyszerészek támogatását.

Takácsné dr. Novák Krisztina
főszerkesztő,
Hankó Zoltán
felelős szerkesztő

Az Acta Pharmaceutica Hungarica szerkesztőségi beszámolója

A korábban kitűzött céloknak megfelelően, a fenti beszámolási időszak alatt is az Acta Pharmaceutica Hungarica fő törekvése a gyógyszerészeti tudományoknak megfelelő profil teljes mértékű megtartása volt. Természetesen továbbra sem elvárás, sőt, nem is lenne kívánatos, hogy a hazai gyógyszerésztudományi kutatóhelyeken születő legújabb eredmények ne impakt faktoros, angol nyelvű, nemzetközi folyóiratokban kapjanak nyilvánosságot. Az angol nyelvű, világszerte olvasott folyóiratokban való publikációs tevékenység szakmánk nemzetközi elismertsége céljából messzemenően támogatandó. Az Acta Pharmaceutica Hungarica-ban való közlésre tehát nem ezek helyett, hanem ezek mellett van szükség. A gyógyszerészetben és társtudományaiban való rendszeres tájékoztatás mellett, fontos és szép küldetése a folyóiratnak szakmai anyanyelvünk ápolása, fejlesztése, a tudomány eredményeivel lépést tartó gyógyszerésztudományi nyelv életben tartása és újítása is.

A tudomány barátibb, emberibb, színesebb arcának a bemutatása továbbra is kiemelt szempont, a diplomás szakember számára közérthető formába hozva a világ gyógyszerészi, biomedicinális, kémiai kutatási újdonságait és aktuális kérdéseit. Ezért örvendetes, hogy a folyóirat előfizetőinek száma továbbra is emelkedő tendenciát mutatott: 2005-ben 989, míg 2006-ban 998 előfizető volt. Természetesen, az előfizetői létszám emelkedése nem csupán szerzői-szerkesztői, hanem terjesztői tevékenységet is dicsér. Megjegyezzük ugyanakkor, hogy természetesnek éreznénk, hogy az Acta Pharmaceutica Hungarica – a Gyógyszerészettel, a Gyógyszereinkkel és az OGYI Közleményekkel együtt – valamennyi magyar gyógyszertár előfizetett periodikája legyen. Ezen véleményünket számtalanszor hangsúlyoztuk abban az időszakban, amikor a gyógyszerészet ellen hangulatot kelteni, a gyógyszertár intézményét tendenciózusan lejáratni próbáló, azt „üzletnek”, „csak kereskedelmi tevékenységet végző” egységnek beállító kampányok még nem folytak.

Számadatokkal jellemezve az Acta Pharmaceutica Hungarica fenti periódusát, összesen 42 közlemény jelent meg 7 kötetben. A közlemények 33,33%-a kémiai-gyógyszerészi kémiai, 14,29%-a farmakológiai, 40,48%-a gyógyszertechnológiai, 4,76%-a orvos-biológiai, 2,38%-a farmakognóziai, 4,76%-a klinikai gyógyszerészeti tárgykörű. A százalékos arányokból jól látszik, hogy bizonyos fontos gyógyszerészi szakterületek alulreprezentáltak, annak ellenére, hogy a klinikai gyógyszerészet, a gyógyszerészi gondozás és néhány további terület reprezentánsait többször bátorítottuk a folyóiratunkban való közlésre. Megjegyzendő ugyanakkor, hogy a közlemények témakör szerinti besorolása sok esetben a dolgozat több tudományterületet átfogó jellege miatt nem egyértelmű, melyben tükröződik a gyógyszerészet multi- és interdiszciplinaritása. E széles palettát szeretnénk bővíteni azzal, hogy a jövőben a társadalomgyógyszerészet területéről is ösztönözzük a publikációs aktivitást.

Ebben a periódusban is szerkesztettünk tematikus számot a Gyógyszerkémiai és Gyógyszertechnológiai Munkabizottság, valamint az MGYT Gyógyszerkutatási Szakosztály rendezvényein elhangzott előadásokból. Vendégszerkesztői munkájáért ezúton is köszönetet mondunk *Takácsné dr. Novák Krisztinának* és *dr. Perjési Pálnak*.

A 2005–2006. időszakban megjelent számok tartalma a honlapon megtalálható.

Dr. Noszál Béla,
főszerkesztő,
Dr. Zelkó Romána
felelős szerkesztő

A Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Hetényi Géza Kórház-Rendelőintézet főigazgató főorvosa felvételt hirdet

1 fő **gyógyszerészi állás** betöltésére.

Bérezés és lakásmegoldás megállapodás szerint.

Személyes érdeklődés mellett az írásos jelentkezést *dr. Baksai István* főigazgató főorvos részére kérjük elküldeni (Szolnok, Tószegi út 21., tel.: 56-503-710).

Dr. Baksai István
főigazgató főorvos

Gyógyszerészet 51. 35. 2007.

A Végh Antal Nívódíj 2006. évi kitüntetettje prof. dr. Szendrei Kálmán

A Végh Antal Nívódíj 2006. évi kitüntetettje *prof. dr. Szendrei Kálmán*, aki a nívódíjat a Gyógyszerészet célkitűzéseivel harmonizáló, tartalmi és formai vonatkozásban egyaránt kimagasló színvonalú, a bizonyítékokon alapuló gyógynövény-felhasználást elősegítő „A növényi szerek helye a mai gyógyszerkincsben" címmel megjelenő sorozatáért érdemelte ki.

A nívódíj átadására az MGYT 2006. december 1-jei küldöttközgyűlésén ünnepélyes keretek között került sor. A nívódíjat *prof. dr. Erős István* tudományos és továbbképzési alelnök és *Takácsné dr. Novák Krisztina professzor asszony*, a Gyógyszerészet főszerkesztője adta át a kitüntetettnek.

***

A Gyógyszerészet szerkesztősége a korábbi kezdeményezések figyelembe vételével, a szerzők iránti megbecsülésének jeleként és a lap színvonalának további emelése reményében az MGYT elnökségének támogatásával 2006 márciusában nívódíj alapítását kezdeményezte, melynek névadója *dr. Végh Antal professzor*, a Magyar Gyógyszerészeti Társaság volt elnöke, a Gyógyszerészet alapító főszerkesztője. A Szerkesztőség ezzel is szeretné erkölcsi elismerésben részesíteni arra érdemes szerzőit, akik egy-egy kiemelkedő színvonalú cikkel vagy cikksorozattal hozzájárulnak, hogy a lap betölthesse küldetését a gyógyszerészek szakmai továbbképzése területén.

A nívódíj évenként maximum három közlemény szerzőjének ítélhető oda. Ugyanabban az évben ugyanannak a szerzőnek egy (első szerzős) közleménye díjazható. A nívódíjról a Gyógyszerészet szerkesztőinek javaslatára a szerkesztőbizottság évente dönt.

A nívódíjas közlemény szerzője oklevelet kap és tárgyjutalomban részesül. Az oklevelet – melyben rögzítésre kerül a díjazott neve, dolgozatának címe és a kitüntetés rövid indoklása – a Magyar Gyógyszerésztudományi Társaság elnöke és a Gyógyszerészet főszerkesztője szignálja. A nívódíj alapító okirata szerint a nívódíj átadására ünnepélyes körülmények között – lehetőség szerint – a Magyar Gyógyszerésztudományi Társaság országos rendezvényén kerül sor. A nívódíjat a Társaság elnöke és a Gyógyszerészet főszerkesztője adja át.

Dr. Kálmán Szendrei, the laureate of Végh Antal niveau prize in 2006

A 2006-ban megjelent dolgozatok

1. *Dr. Szendrei Kálmán és dr. Rédei Dóra:* Új gyógyszerek a természetből. 2. Antidiabetikus hatású peptidek egy óriásgyíkból és a lombikból. Gyógyszerészet, *50*, 29–32 (2006). – 2. *Dr. Szendrei Kálmán és Háznagy-Radnai Erzsébet dr.:* A csalánról – gyógyszerészeknek I. rész. Gyógyszerészet, *50*, 89–94 (2006). – 3. *Háznagy-Radnai Erzsébet dr . és dr. Szendrei Kálmán:* A csalánról – gyógyszerészeknek II. rész. Gyógyszerészet, *50*, 169–173., 179–181 (2006). – 4. *Dr. Szendrei Kálmán, dr. Csedő Károly és Hunyadi Attila:* Gyógynövény-alkalmazások a Kárpát-medencében: Mit ér az eperfalevél? I. rész. Gyógyszerészet, *50*, 243–248 (2006). – 5. *Dr. Szendrei Kálmán és dr. Telek Erika:* A Plantago magról és maghéjról – gyógyszerészeknek. Gyógyszerészet, *50*, 298–306 (2006). – 6. *Dr. Szendrei Kálmán, Csedő Károly és Hunyadi Attila:* Gyógynövény-alkalmazások a Kárpát-medencében: Mit ér az eperfalevél? II. rész. Gyógyszerészet, *50*, 422–427 (2006). – 7. *Dr. Babulka Péter és dr. Szendrei Kálmán:* Az áfonyák hasznáról – gyógyszerészeknek 1. rész. Gyógyszerészet, *50*, 498–503 (2006). – 8. *Dr. Babulka Péter és dr. Szendrei Kálmán:* Az áfonyák hasznáról – gyógyszerészeknek 2. rész. Gyógyszerészet, *50*, 559–566 (2006). – 9. *Dr. Szendrei Kálmán és dr. Rédei Dóra:* A lepkeszegmagról, a guárbabról és a szentjánoskenyérfa magjáról – gyógyszerészeknek. I. rész. Gyógyszerészet, *50*, 626–631 (2006). – 10. *Dr. Szendrei Kálmán és dr. Rédei Dóra:* A lepkeszegmagról, a guárbabról és a szentjánoskenyérfa magjáról – gyógyszerészeknek. II. rész. Gyógyszerészet, *50*, 683–689 (2006). – 11. *Dr. Szendrei Kálmán, Háznagy-Radnai Erzsébet dr. és dr. Varga Erzsébet:* A növényi szerek jelentősége a BPH kezelésében. Gyógyszerészet, *50*, 753–759 (2006).

Klasszikus gyógyszerészi ismeretek újabb eredményei 2007.

A Magyar Gyógyszerésztudományi Társaság kreditpontos továbbképző sorozata

Központi téma: véralvadásra ható szerek

1. Gyógyszerészi kémia

Dr. Lázár László CSc, egyetemi docens:

a) Véralvadásra ható szerek kémiája.
b) Új analitikai reakciók a VIII. Magyar Gyógyszerkönyvben.
c) Újabb eredmények a vírusellenes szerek gyógyszerkémiájában.

2. Gyógynövényismeret és fitoterápia

Dr. Szendrei Kálmán professzor emeritus:

a) A véralvadásra ható gyógynövények értékelése: tradíció, bizonyítékok,korszerű alkalmazás. Feltételezett és bizonyított gyógynövény interakciók véralvadásgátló gyógyszerekkel.
b) Gyógynövények az étrendkiegészítőkben: helyes és szabálytalan alkalmazások.
c) Fitoterápiás készítmények az urológiában.

3. Gyógyszertechnológia

Dr. Antal István CSc, egyetemi docens:

A gyógyszerforma tulajdonságai és a készítmények hatásosságának és tolerálhatóságának összefüggései, különös tekintettel a véralvadási zavarok kezelésénél alkalmazott formákra.

4. Gyógyszertan

Dr. Szökő Éva CSc, egyetemi docens:

a) A véralvadási kaszkád és a lehetséges beavatkozási pontok; alkalmazható gyógyszerek.
b) A csontanyagcserére ható gyógyszerek.

5. Farmakoepidemiológia és gyógyszerügyi menedzsment

Dr. Blaskó György CSc, egyetemi tanár:

a) Az antikoagulálás biztonságossága; a gyógyszerek használata során előforduló nem kívánatos hatások.
b) Gyógyszerészi feladatok a gyógyszermellékhatás bejelentésekkel kapcsolatban.
c) Gyógyszermarketing aktuális kérdései.

5 x 3 órás előadás-sorozat, 8 alkalommal (Budapest 2x, Veszprém, Nyíregyháza, Sopron, Szeged, Debrecen, Pécs) szombat-vasárnap, tesztvizsgával zárva. Sikeres tesztvizsgával 30 kreditpont szerezhető.

Időpontok:

2007. február 24–25.	Veszprém
2007. március 24–25.	Budapest I.
2007. április 14–15.	Nyíregyháza
2007. május 19–20.	Sopron
2007. szeptember 15–16.	Szeged
2007. október 13–14.	Debrecen
2007. november 10–11.	Pécs
2007. december 1–2.	Budapest II.

A MAGYAR GYÓGYSZERÉSZTUDOMÁNYI TÁRSASÁG 2007. ÉVI RENDEZVÉNYEI

VIII. Clauder Ottó Emlékverseny
Az MGYT Gyógyszeripari Szervezetének rendezvénye
április 12–14., Budapest (Hotel Benczúr)

XXXIV. Gyógyszeranalitikai Továbbképző Kollokvium
Az MGYT Gyógyszeranalitikai Szakosztályának rendezvénye
április 26–28., Szeged (Hotel Forrás)

XLII. Rozsnyay Mátyás Emlékverseny
május 10–12., Kecskemét (Három Gúnár Rendezvényház)

2. BBBB Gyógyszerésztudományi Konferencia
Az Észt Akadémiai Gyógyszerészeti Társaság, a Tartui Egyetem, az EUFEPS, a Magyar és a Török Gyógyszerésztudományi, a Szlovén és a Finn Gyógyszerészeti Társaság közös rendezvénye
szeptember 13–15., Tallinn-Tartu (Észtország)

Gyógynövény Szimpózium
Az MGYT Gyógynövény Szakosztályának rendezvénye
október 11–12., Szeged (Akadémiai Bizottság Székháza)

Gyógyszerkutatási Szimpózium – 2007
Az MGYT Gyógyszerkutatási Szakosztályának rendezvénye
november 9–10., Szeged (Hotel Forrás)

XLII. ROZSNYAY MÁTYÁS EMLÉKVERSENY
Kecskemét, 2007. május 10–12.

A verseny színhelye a Hotel Három Gúnár rendezvényháza.

Szállások:

– Hotel Három Gúnár (parkolási lehetőség van): Batthyány u. 1/7., tel.: 76-483-611
– Hotel Central (parkolás a mélygarázsban): Kisfaludy u. 10., tel.: 76-502-710/711/712
– Hotel Udvarház (parkolás a mélygarázsban): Csányi u. 1–3., tel.: 76-413-912
– Aranyhomok Szálloda: Kossuth tér 3., tel.: 76-503-730

A rendezvény ideje alatt az ifjú gyógyszerészek előadásai mellett lehetőséget biztosítunk az idősebb gyógyszerészek kreativitásának és alkotó készségének a bemutatására is .

Szeretettel várunk minden versenyző és alkotó kollégát kecskeméti rendezvényünkre.

A társadalmi programokról később adunk tájékoztatást.

MGYT Bács-Kiskun Megyei Vezetősége

NÖVÉNYI SZEREK HELYE A MAI GYÓGYSZERKINCSBEN

Gyógyszerészet 50. 38–43. 2006.

A növényi szterolok szerepe a BPH kezelésében

Dr. Szendrei Kálmán, Háznagy-Radnai Erzsébet dr. és dr. Varga Erzsébet

Közismert, hogy a szteroid gyógyszerek jelentős hányadát közvetlenül, vagy közvetve ma is a növényvilág szolgáltatja. A digitaloidokat tartalmazó gyógynövények és szteránvázas hatóanyagaik (digitoxin, lanatozidok, sztrofantin) mintegy kétszáz évig a legfontosabb, gyakran életmentő növényi gyógyszerek közé tartoztak. A fizikai tulajdonságok alapján szaponinok közé sorolt szteroidok szintén több drog (*Tribuli terrestris rhizoma, Trigonellae foenugraeci semen*) hatóanyagai, a szintetikus szteroid gyógyszerek pedig a terápia több területén nélkülözhetetlenek. Ennél még jelentősebb a szteránvázas növényi anyagok (pl. dioszgenin) szerepe kiindulási nyersanyagként a szteroid gyógyszerek ipari előállításában.

A szteroid hormonok, az ugyancsak szteránvázas D-vitamin és az epesavak sok magasabbrendű állatfaj normális életfolyamataihoz nélkülözhetetlenek. Ezzel szemben a magasabbrendű élőlényekben általánosan előforduló egyszerű szterolok fiziológiai szerepéről hosszú ideig nagyon keveset tudtunk. A legfontosabb humán szterol, a koleszterin szerepe a normális életfolyamatokban, illetve egyes kórképekhez vezető anyagcserezavarokban ma sem egyértelműen tisztázott. Kórokozó szerepének felismerése az arterioszklerózis kialakulásában alapvető változást hozott. Ennek jelentőségével, a folyamatban szerepet játszó tényezőkkel és a táplálkozási vonatkozásokkal az utóbbi évtizedekben nagyon sokat foglalkoztak. Arról azonban még ma is kevés pontos ismeretünk van, hogy a növényi táplálékokkal és gyógyhatású növényekkel az emberi szervezetbe kerülő tetemes mennyiségű, sokféle növényi szterolnak, amelyeket gyakran nevez az irodalom összefoglaló néven fitoszteroloknak, van-e, és ha igen, milyen szerepe van az emberi szervezetben. Az első fontos felismerés az volt, hogy a rendszeres zöldség- és gyümölcsfogyasztás segít a normális koleszterinszint fenntartásában, sőt az emelkedett koleszterin- és lipoproteinszint csökkentésében. Kiderült, hogy ebben a növényi zsírok, szénhidrát polimerek, vitaminok mellett a növényi szterolok is fontos szerepet játszanak [1]. Nem hagyható figyelmen kívül két tény. Az egyik az, hogy a ma egészségesnek tartott rostgazdag, sok zöldséget és gyümölcsöt tartalmazó vegyes táplálékkal a szervezetbe kerülő szterolok összmennyisége a humán vérben egészséges állapotban jelenlévő koleszterin összmennyiségéhez (150–200 mg/100 ml vér) mérten is jelentős lehet [2]. Az sem mel-

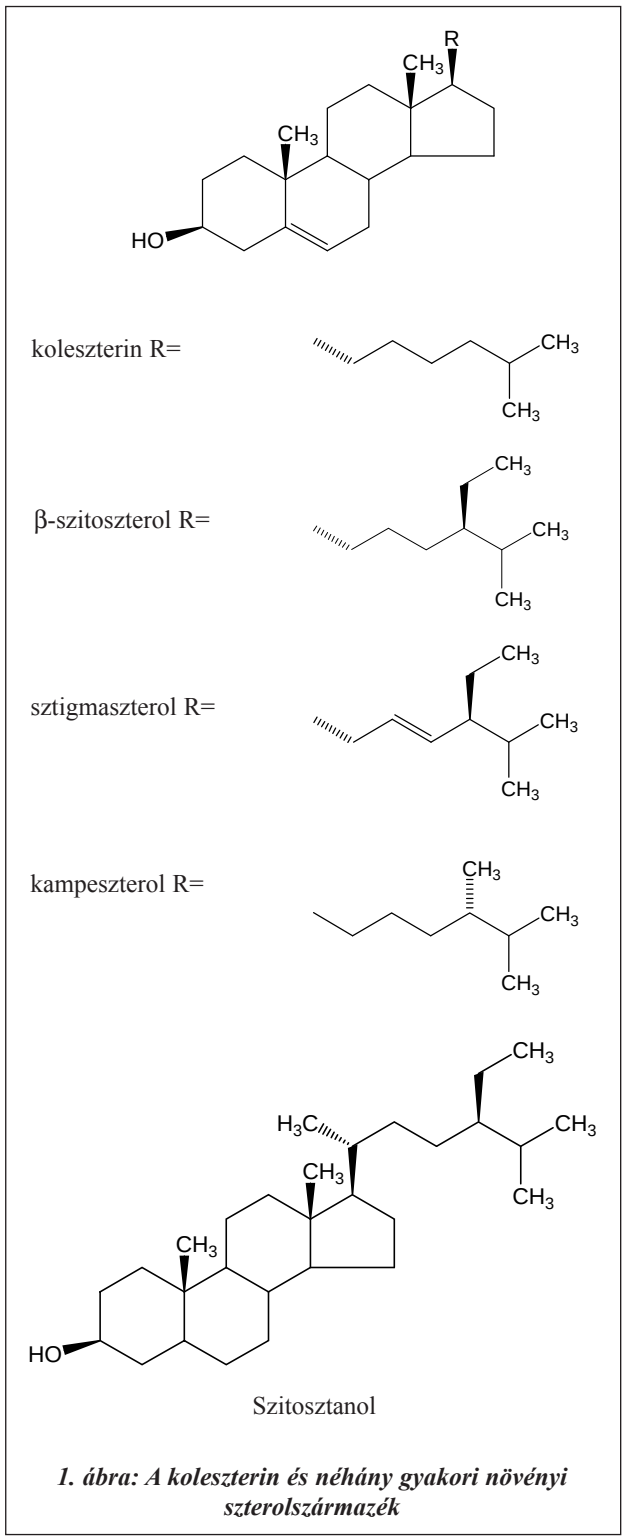

1. ábra: A koleszterin és néhány gyakori növényi szterolszármazék

I. táblázat

A BPH-ban aktív, jellemző növényi hatóanyagcsoportok

Hatóanyag típus	Konkrét anyag	Hatás jellege	Növény
Lipidjellegű anyagok			
Szabad és észterezett zsírsavak	Laurinsav, mirisztinsav, olajsav, linolsav	Membránvédelem, Antioxidáns hatás, Prosztaglandin szintézisgátlás (gyulladásgátlás)	Cucurbitae semen, Sabalis serr. fructus, Pygei africani radix, Urticae radix
Zsíros olaj	Kül. zsírsav észterek	”	Cucurbitae semen
Alifás alkoholok, észterek	Dokozanol, dokozil-ferulát stb.	Antiandrogén hatás 5α-reduktáz gátlás Aromatáz gátlás Gyulladásgátlás	Pygei africani cortex
Szterolok	**Szitoszterol, sztigma-szterol, kampeszterol, peposzterol, Δ7-hidroxi-szterolok**	**Prosztaglandin szintézisgátlás (gyulladásgátlás), Növekedési faktorok gátlása (apoptózis)**	**Cucurbitae semen, Urticae radix, Sabalis serr. fructus, Pygei africani cortex, Hypoxis rooperi, Pollen kivonat**
Hidrofil/Vízoldékony anyagok			
Poliszacharidok	Komplex szerkezetű poliszacharid	Gyulladásgátlás, Immunválasz fokozás	Sabalis serr. fructus, Urticae radix
Lektinek	UDA (=Urtica dioica agglutinin)	Immunválasz fokozás	Urticae radix
Fenolok	Oenotein A és B, Flavonoidok	Gyulladásgátlás, 5α-reduktáz gátlás, Aromatáz gátlás, Antiproliferatív hatás	Epilobii herba

lékes, hogy a növényi szterolok leggyakoribb, mennyiségileg is domináló komponenseinek (β-szitoszterol, sztigmaszterol, kampeszterol) (***1. ábra***) a kémiai felépítése és fizikai tulajdonságai (oldékonyság) alig térnek el a koleszterinétől. Ennek alapján kézenfekvőnek tűnik az, hogy amint az állati eredetű táplálékkal a szervezetbe kerülő nagy mennyiségű koleszterin, úgy a növényi táplálékkal felvett növényi szterolok is befolyásolhatják a koleszterin-háztartás egyensúlyát, esetleg a koleszterinnel azonos, vagy más alapvető biológiai folyamatokban vehetnek részt. Egyes növények változatos szerkezetű (pl. hidroxilezett) szterolokat is szintetizálnak. Az ekdiszteroidok példája jelzi, hogy a koleszterinen kívül ilyen hidroxilezett szterol-származékok is részt vehetnek az emberi szervezet fontos sejt- és szövetszintű folyamataiban (pl.: az izomzat erősítése) [3]. Közleményünk a növényi szterolok, elsősorban a β-szitoszterol ma már ismert szerepével foglalkozik a felnőtt férfiakat érintő egyik leggyakoribb krónikus megbetegedésben, a benignus prosztata hiperpláziában (BPH).

A BPH kezelésben alkalmazott növényi szterolok és szteroltartalmú növények

A BPH terápiában használt drogok és növényi nyersanyagok előnyös, rendszerint összetett hatását kiváltó hatóanyagok fitokémiai kutatása évtizedek óta folyik [4]. Összességében azt lehet mondani, hogy ezek a kutatások nagyon kevés olyan hatóanyagot eredményeztek, amelyek csak ezekre a drogokra lennének jellemzőek, és csak ebben a kórképben lenne speciális szerepük. Az azonban jellegzetes, hogy ezekből a drogokból és nyersanyagokból ma a feldolgozóipar általában a kipréselt zsíros olajat (*Cucurbitae semen*-ből), vagy a lipid oldószerekkel extrahálható anyagok keverékét (*„liposzterol frakció” a Sabalis serrulatae fructus*-ból) állítja elő és formulálja készítménnyé. Ezekben a kivonatokban kifejezetten lipoid jellegű vegyületek találhatók: szabad zsírsavak, azok származékai és elegyei (zsír, olaj), alifás szénhidrogének, alkoholok, ketonok, észterek, alacsonyabb terpének és nem utolsó sorban szabad és zsírsavakkal észterezett szterolok. Ezért nem véletlen, hogy azok az összefoglaló közlések, amelyek a BPH-ban aktív növényi hatóanyagokat tárgyalják, túlnyomó részben ilyen vegyületcsoportokat sorolnak fel (***I. táblázat***). Az azonban nem hagyható figyelmen kívül, hogy nem minden gyári készítmény készül ilyen lipidkivonatból, hanem tömény vagy hígított alkoholos kivonatot tartalmaz. Ez jelzi, hogy nem csak a lipidjellegű anyagok vesznek részt e növények sokszorosan dokumentált kedvező hatásában. Ilyen anyagnak tekinthetők az ***I. táblázatban*** szereplő szénhidrát polimerek (poliszacharidok), az Urtica-ban felfedezett lektinkomplex és az antioxidáns hatású fenolos anyagok [5].

II. táblázat

Néhány szterolban gazdag növény, illetve növényi nyersanyag [2]

Növény	Növényi rész, nyersanyag	Alkalmazás
Hypoxis rooperi	Gyökér	Népies gyógynövény, Ipari gyógyszernyersanyag
Pinus, Picea (fenyő) fajok	Kéreg, fatest, hajtáscsúcsok	Cellulóznyersanyag, gyanta- és β-szitoszterol forrás
Glycine soja	Csíra	Élelmiszer, étrendkiegészítés olaj-, fehérje-, lecitin- és β-szitoszterol forrás
Triticum aestivum, Zea mays	Csíra	Élelmiszer, étrendkiegészítés

Az ***I. táblázatból*** látható, hogy a BPH kezelésben ma alkalmazott gyógynövények és nyersanyagok mindegyike tartalmaz a lipidjellegű anyagok között β-szitoszterolt és/vagy más szterol származékokat. Ezek az ipari feldolgozás során a lipidextraktumban dúsult formában jelennek meg más lipidjellegű növényi anyagok kíséretében. β-szitoszterol egyébként talán minden magasabbrendű növényben képződik, sőt a mohákban, zuzmókban is. Néhány növény kitűnik azzal, hogy a szokásosnál jóval magasabb koncentrációban szintetizál és raktároz el egyes szerveiben β-szitoszterolt és a hozzá nagyon közeli szerkezetű homológ, analóg és szerkezeti izomér szterolokat. Elég sok ilyen növény ismert, köztük gyógynövények is vannak (***II. táblázat, 2. ábra***). Egy gyógynövényből, a trópusi eredetű ormányliliomból (*Hypoxis rooperi*) a β-szitoszterolt tisztított formában is előállítják és önmagában is alkalmazzák BPH készítmények hatóanyagaként (lásd később).

Mintegy negyven évesek az első jelzések arról, hogy szterolokban gazdag gyógynövények és élelmiszerek (pl tökmag, gabonamagvak, különösen a szója) enyhíteni tudják a BPH irritatív és funkcionális tüneteit. Európában elsősorban a tökmag ezirányú „hasznossága" vált ismertté. A hatóanyagra irányuló kísérletekből az derült ki, hogy a hatás a lipid frakcióban jelentkezik, amely a zsíros olaj és a szabad zsírsavak mellett gazdag szterolokban, szkvalénben, tokoferolban, és karotinoidokban. Láttuk, hogy a BPH-kezelésben alkalmazott többi drog tartalomanyagai között is mindig találunk szterolokat. Ilyenkor többnyire β-szitoszterol a főkomponens, de gyakran találhatók a szitoszterol mellett sajátos szerkezetű, más növényekben ritkán előforduló szterolszármazékok is. Ezek tipikus példái a tökmagban talált Δ7-származékok és ilyenek a csalángyökér 7-hidroxi-β-szitoszterol származékai is [5, 6, 7].(***3. ábra***).

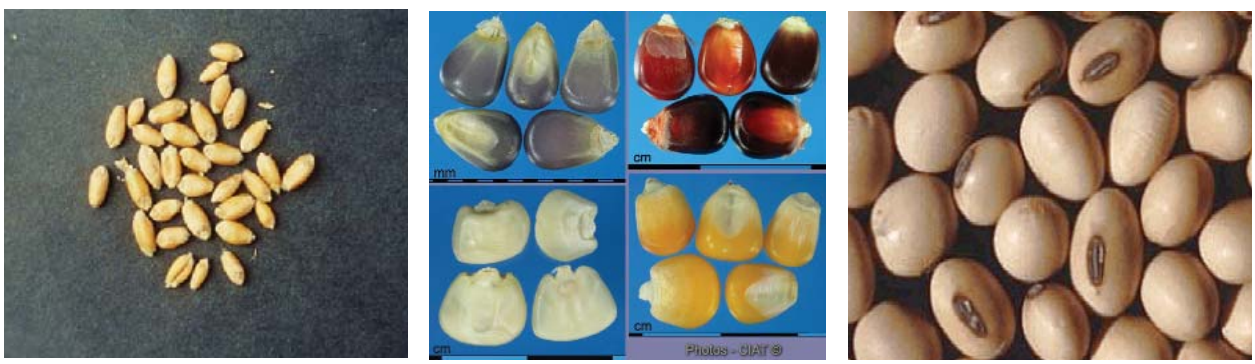

2. ábra: Három szterolban gazdag gabonamag

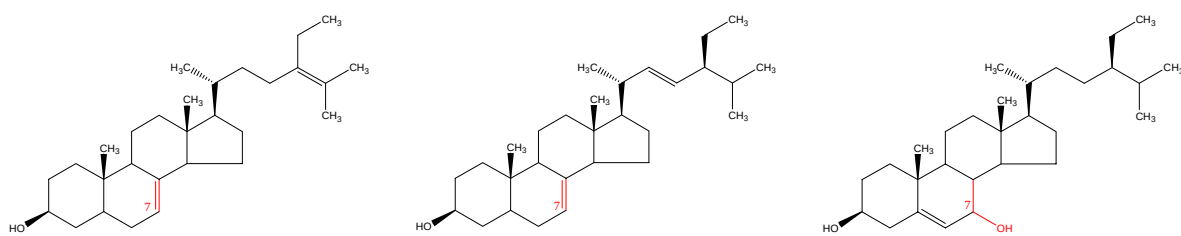

peposzterol (Cucurbitae semen) | spinaszterol (Cucurbitae radix) | 7-hidroxi-β-szitoszterol (Urticae radix)

3. ábra: A BPH kezelésben alkalmazott drogok különleges szerkezetű szteroljai

Nyersanyagok, fitoszterol hatóanyagok

A legtöbb vizsgálatot a különböző növényi nyersanyagokból könnyen, nagy mennyiségben előállítható β-szitoszterollal végezték. Az anyag növekvő terápiás jelentőségét jelezte az, hogy *Phytosterol* néven önálló cikkelyként megjelent az 1998-as kiadású Német Gyógyszerkönyvben és több gyógyszer-enciklopédiában, monográfiában [2, 8, 9]. Miután a szitoszterolt nagyobb (grammos) dózisokban kardiovaszkuláris protekció céljára is alkalmazzák gyári készítményekben, ma talán az egyik legnagyobb mennyiségben forgalmazott természetes (növényi) szteroid. Különböző mezőgazdasági termékek ipari feldolgozásakor nyerik gyártási melléktermékként. Az egyik fő forrás a fenyőfa feldolgozása papírcellulózzá (Kraft eljárás), másik a szójafeldolgozás, és jó kitermeléssel nyerhető különböző gabonamagvak (búza, kukorica, szója) úgynevezett csírarészéből és gyapotmagból is. Egy 2004-es adat szerint az európai gyártók kb. 3000 tonna (!) fitoszterint dolgoztak fel különböző gyógyszerekbe, étrendkiegészítőkbe és kozmetikumokba [10]. A gyógyszergyártás speciális igényeinek megfelelően előállítanak 95% tisztaságú β-szitoszterolt is, de kevésbé tiszta terméket is. A DAB 98 és DAB 99 előírása szerinti termék legalább 70% β-szitoszterol mellett maximálisan 30% egyéb szterolt (max. 15% szitosztanol[1], 15% kampeszterol, 5% kampesztanol, 5% sztigmaszterol, 5% Δ7-sztigmasztenol, 0,5% brasszikaszterol), sőt kis mennyiségben (max. 0,5%) koleszterint is tartalmazhat [8]. A megengedett „szennyező" mellék-szterolok között tehát a β-szitoszterol mellett közel egyforma mennyiségben jelen van a két leggyakoribb rokonszerkezetű szterol, a sztigmaszterol és kampeszterol, és kisebb mennyiségben jelen vannak a szterán vázon telített „sztanol"-ok is ***(1. ábra)***. Ma már a vázon telített sztanolokat a kardiovaszkuláris rizikó csökkentő hatásban előnyösebbnek tartják, a BPH vonatkozásában azonban sem a két mellékszterol, sem a telítettebb sztanolok szerepéről nincsenek érdemleges ismereteink.

A szabad β-szitoszterolon kívül a BPH kezelésben β-szitoszterol-3β-D-glükozidot (***4. ábra***) tartalmazó készítménnyel is próbálkoztak, sőt humán vizsgálatokat is végeztek. A glikozid oldékonysága, felszívódási és metabolikus tulajdonságai nyilván olyan előnyöket jelentenek, amely indokolhatja megfelelő növényi nyersanyagból a tisztán történő előállítását [11].

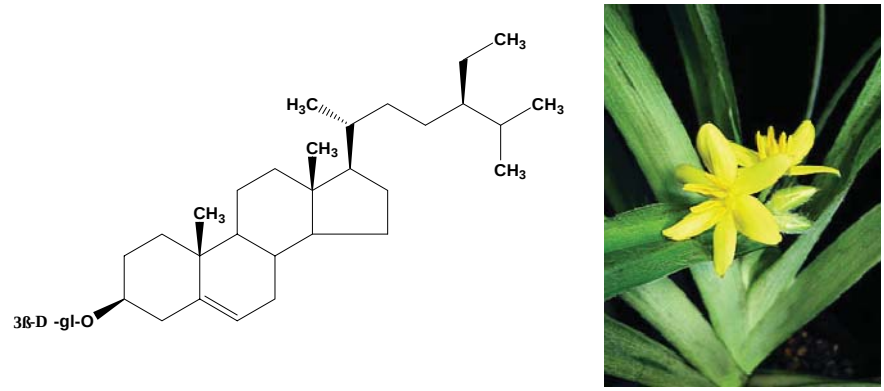

4. ábra: A szterolokban gazdag Hypoxis rooperi Moore és a fő szterol glükozid

Egy szteroltartalmú tradicionális BPH gyógynövény a Hypoxis

Mint fentebb említettük, a magas szteroltartalmú növények között vannak olyan gyógynövények is, amelyek valamelyik részét drogként a helyi orvoslás prosztata-eredetű panaszok kezelésére alkalmazta és alkalmazza ma is. Ilyeneket elsősorban a magdrogok között találunk. Egy érdekes kivétel az ormányliliom (*Hypoxis rooperi Moore, Hypoxidaceae*), amely egy Dél-Afrikában honos gyökérgumós növény (***4. ábra***). A növényből készített főzetet Dél-Afrika egyes népcsoportjai hólyaggyulladásra, vizelési panaszokra; Botswanában tüdőpanaszokra és Afrika-szerte sebkezelő szerként alkalmazzák [12, 13]. Jelentős mennyiségben tartalmaz szabad és glikozidosan kötött szterolokat, főkomponensként β-szitoszterolt. Magát a drogot viszonylag keveset vizsgálták, mert a gyógyszeripar figyelme már korán a tisztítható, jobban standardizálható szteroltartalma felé irányult. A fejlett világban ma csak kész gyógyszerek formájában van forgalomban. Ezek erősen tisztított formában tartalmazzák a szterolokat.

Hatásmechanizmus

A csalángyökér jellegzetes hatóanyagainak bemutatásakor már szó volt a drogban talált szterolok feltételezett, majd kísérletesen is bizonyított szerepéről a drog kedvező hatásában a benignus prosztata hiperpláziában. A kémiai szerkezet alapján feltételezték, hogy a szterolok valamilyen módon befolyásolhatják a prosztataszövet szteroid hormon anyagcseréjét és ennek lehet szerepe a kedvező hatásban. A hatásmechanizmusra irányuló *in vitro* és *in vivo* farmakológiai vizsgálatok valóban igazolták ezt a feltevést. Kiderült, hogy egyes növényi szterolok befolyásolni képesek a prosztata ösztrogén-androgén egyensúlyi folyamatait és a szterо-

[1]Egyre több közlés foglalkozik az utóbbi években a szabad és észterezett fitosztanolok, tehát a szteroid vázon telített szterolok antihiperkoleszterinémiás hatásával.

id hormonok kötődését a szteroidhormon-kötő transzport globulinhoz (SHBG) [5, 13]. Azt is megállapították, hogy a hatás ennél összetettebb: igazolták, hogy befolyásolják prosztataszövet prosztaglandinszintjét. A β-szitoszterol és a Cucurbita szterolok is gátolják magában az adenomaszövetben a prosztaglandinok (főként a PGE2 és a PGF2α) szintézisét. Ennek következtében enyhe gyulladáscsökkentő hatásuk van. Néhány hetes szedést követően csökken a pangás okozta duzzanat. Újabb *in vitro* és *in vivo* vizsgálatok értelmében a szterolok molekuláris szinten a prosztataszövet normális epitél- és stromasejtjeinek növekedésére is hatnak, sőt a karcinómasejtek növekedését is gátolni képesek. Ezáltal a prosztataszövet kóros proliferációja lelassul [5, 14]. Ez a kedvező hatás a többfunkciós növekedési faktor (TGF-beta1) és protein kináz C-alfa expressziójának befolyásolásán keresztül jön létre.

Humán vizsgálatok

A β-szitoszterol humán hatásosságát a hetvenes évektől kezdve nagyszámú klinikai vizsgálatban igazolták. Ezek tárgyalása meghaladja e munka kereteit, ezért csak az utóbbi években közölt néhány tanulmány fontosabb megállapításait említjük. *Klippel* és munkatársai 177 betegen vizsgálták napi 130 mg β-szitoszterol hatásosságát és biztonságosságát egy többcentrumos, placebo-kontrollos, kettősvak elrendezésű klinikai vizsgálatban. A placebo csoporttal szemben a szitoszterollal kezelt csoportban szignifikáns javulást tapasztaltak a Nemzetközi Prosztata Szindróma Mérőszámokban (International Prostate Syndrome Scores, IPSS) és a másodlagos értékelési mutatókban is, így a vizeletürítés mérőszámaiban és az életminőséget jellemző mérőszámban [15]. A növényi BPH szerek jelentőségének megfelelően 2000 és 2002 között több ún. meta-analízist illetve összegző értékelést közöltek a szitoszterol kezelés eredményességével kapcsolatban. *Wilt* és munkatársai három közleményben, *Coleman* és munkacsoportja pedig egy külön tanulmányban értékelte a korábban publikált, a nemzetközi kritériumoknak megfelelő klinikai tanulmányokat és egybehangzóan pozitívan értékelték a szitoszterol készítmények hatását a vizeletürítési paraméterekre és a kísérő panaszokra [15–19]. Talán az sem mellékes, hogy mindkét klinikus csoport amerikai, tehát nem az ezen a területen domináló európai gyártók érdekszférájához tartozik. A szerzők további vizsgálatokat javasolnak a szitoszterol hosszútávú hatékonyságára és biztonságosságára vonatkozóan, és szükségesnek tartják a közvetlen összehasonlítást α–blokkoló szerekkel humán vizsgálatban. Ebben a vonatkozásban jelentősek a Bochumi Egyetem Urológiai Klinikáján *Berges* és munkatársai által végzett hosszabb távú követéses vizsgálatok. Egy megelőző, 6 hónapos kettős vak kezelési időszakot követően 18 hónap múlva is megvizsgálták a 117 kezelt páciens (a korábbi kezeltek 59%-a) állapotát. Azoknál a betegeknél, akik folytatták a β-szitoszterol szedést, stabil állapotjellemzőket találtak, míg azoknál, akik nem szedték tovább a szert, a reziduális vizeletmennyiség értékek enyhén romlottak, a vizeletürítés maximális értéke viszont változatlan maradt. Fontos megállapítás, hogy a korábbi placebocsoport azon tagjai esetében, akik a követési szakaszban elkezdték szedni a β-szitoszterolt, ugyanolyan javulás jelentkezett, mint a korábbi 6 hónapos kísérlet során a szert szedő (verum) csoportnál [20].

A szitoszterolt tartalmazó gyógyszerek elsősorban Európában váltak népszerűvé a BPH kezelésben. Amerikai forgalmuk nem éri el az európait, Japánban csak jóval később váltak ismertté. Az első japán klinikai tanulmány is csak 1998-ban jelent meg. Ebben napi 180 mg, tehát a szokásos európai adagolást meghaladó szitoszterol hatását mérték 3 hónapos adagolás után. *Kobayashi* és munkatársai megállapították, hogy jól csökkenti az irritatív tüneteket (IPSS mérőszámok és az életminőségre vonatkozó mérőszámok), növeli a maximális vizeletáramlási sebességet és csökkenti a reziduális vizeletmennyiséget [21]. Ezzel tulajdonképpen megerősítették korábbi európai és amerikai klinikus csoportok eredményeit.

Preuss és csoportja egy kombinációs termékkel végzett 3 hónapos randomizált, placebo-kontrollos klinikai vizsgálat pozitív eredményeiről számolt be 2001-ben. A termék a β-szitoszterol mellett pollen kivonatot (Cernitin), Sabal pálma kivonatot és E-vitamint tartalmazott. Az eredmények egyértelműen pozitív kimenetelűek voltak: a szerrel kezelt csoport betegeinél szignifikánsan csökkent a vizelések frekvenciája, és az összesített mutatók is szignifikáns javulást mutattak a placebócsoporttal szemben. A kezelt csoportban nem észleltek/nem jeleztek a betegek semmiféle kellemetlen mellékhatást [22].

A külföldön forgalomban lévő β-szitoszterol készítmények

Az első β-szitoszterolt tartalmazó BPH készítmények az 1970-es években jelentek meg és külföldön több országban ma is forgalomban vannak, többnyire kapszulaként (Azuprostat® M, Harzol®, Prostacur®, Prostasal®, Sitosterin Prostata-Kapseln, Triastonal®). Miután a szitoszterolnak két különböző terápiás alkalmazása van (kardiovaszkuláris kockázatcsökkentés és BPH tüneti kezelés), a készítmények dozírozása is ennek felel meg.

Kardiovaszkuláris célra a szitoszterolt magas (3–6 g *pro die*) dózisban adagolják, míg a BPH kezelésre ajánlott készítményekben az egyszeri adag többnyire 10 mg, ebből az ajánlott napi adag kezdetben 3 x 1–2 kapszula (=30–60 mg), később a fenntartó kezelés idején 2–3 x 1 kapszula (=20–30 mg β-szitoszterol). Egyes készítményekben 65 mg hatóanyag van kapszulánként (pl. Azuprostat® M) [23–25].

A készítmények javallatai

Benignus prostata hyperplasia kezdeti stádiumait (I. és II. stádium) kísérő vizeletürítési zavarok, idült bakteriális és abakteriális kismedencei fájdalom syndroma; a tünetek enyhítése műtéti beavatkozás előtt és után.

Mellékhatások, gyógyszeres interakciók

Érzékeny gyomrúaknál, különösen az éhgyomorra bevett kapszula, enyhe gyomor- ill. gasztrointesztinális panaszokat okozhat.

Figyelmeztetés

A gyulladásos, megduzzadt prosztatával kapcsolatos vizeletürítési és szubjektív panaszokat, fájdalmat enyhíti, a prosztata megnagyobbodást azonban nem csökkenti. Rendszeres kontrollvizsgálatok szükségesek, különösen akkor, ha hosszabb fogyasztás után sem javulnak a panaszok (a rosszindulatú folyamat kizárására).

Összefoglaló következtetések

1. A leggyakoribb növényi szterol, a β-szitoszterol már több évtizede gyógyszerek hatóanyaga, elsősorban európai országokban. Melléktermékként több növényi nyersanyagból gazdaságosan nyerhető magas tisztaságú szitoszterol (vagy szterolkeverék), így a szükséges dozírozásban viszonylag olcsó szerről van szó. Nálunk tiszta szitoszterolkészítmények nincsenek forgalomban. A tiszta hatóanyagot tartalmazó készítményeken kívül a fűrészpálma terméséből, a tökmagból, a csalángyökérből és az afrikai szilvafa kérgéből előállított nem receptköteles készítmények is tartalmaznak számottevő mennyiségű szitoszterolt. Ezekben a β-szitoszterol szintén szerepet játszik a többkomponensű farmakológiai hatásban.

2. A β-szitoszterol két célra nyer alkalmazást a mai terápiában: egyrészt nagyobb dózisokban kardiovaszkuláris célra, másrészt a benignus prosztata hiperplázia kezdeti stádiumait (I. és II. stádium) kísérő vizeletürítési zavarok, idült bakteriális és abakteriális kismedencei fájdalmak enyhítésére, a kórfolyamat lassítására, a beteg életminőségének javítására. A szer klinikai hatásosságát a BPH szubjektív és objektív (mérhető) tüneteinek enyhítésében, és relatív ártalmatlanságát klinikai vizsgálatokban meggyőzően bizonyították; zavaró mellékhatásokat ritkán, gyógyszeres interakciókat nem észleltek.

3. Bár az említett növényi extraktumokat tartalmazó készítmények kémiai minősítése a jól és egyszerűen mérhető β-szitoszterol tartalom alapján is történhet, hatásosságuk csak részben értelmezhető a szitoszterol tartalommal. Más szterolszármazékoknak, zsírsavaknak, alifás alkoholoknak és észtereknek, sőt jóval polárisabb anyagoknak is szerepet tulajdonítanak. A kémiai vizsgálat tehát csak a tiszta szitoszterol készítmények esetében tekinthető egyben értékmérésnek is.

4. Érdekes kérdést vet fel a táplálkozás szerepe a BPH kialakulásának késleltetésében és a folyamat progressziójának lassításában, a kísérő tünetek enyhítésében. Könnyen belátható, hogy a BPH kezelésben szokásos 30–130 mg-os napi β-szitoszterol mennyiség tulajdonképpen sokféle növényi élelmiszerrel, szemtermésekkel, zöldségekkel, sőt egyes gyümölcsökkel is felvehető. Az átlagos európai étrenddel naponta kb. 150 mg fitoszterol kerül a szervezetbe, de mennyisége elérheti a 350 mg-ot is , s ez közel azonos a napi átlagos koleszterin felvétellel. Bizonyos zöldségek szokásos napi étkezési adagja ennél többet is tartalmazhat. Egy egészségesnek tartott vegyes táplálékban tehát meg kellene legyen az a klinikailag hatásosnak ítélt szitoszterol mennyiség, amely preventív vagy terápiás értékű lehet. Ennek bizonyítása a különböző étkezési szokások, eltérő szteroltartalomú étrendek hatásának tudományos igényű vizsgálatától várható, hasonlóan a táplálkozás és más kórképek ok-okozati összefüggéseinek kutatásához.

IRODALOM

Az 1–25. sz. irodalom az MGYT honlapjáról (www.mgyt.hu) letölthető és kérésre a szerkesztőség az érdeklődőknek megküldi.

K. Szendrei, E. Háznagy – Radnai and E. Varga: ***The significance of phytosterols in the treatment of benign prostatic hyperplasia (BPH).***

Several thousand tons of phytosterols (containing predominantly β-sitosterol), isolated in pure form as by-products in various branches of the agrochemical industry, are at present formulated into pharmaceutical, food supplement, and cosmetic products. Thus, pure or concentrated plant sterols are considered to be the sole or principal active ingredient for a number of pharmaceutical preparations in several countries of Europe. Such pharmaceutical preparations are prescribed or recommended for the symptomatic treatment of BPH, or – in higher dosages – for the prevention and/or in the treatment of hypercholesterolaemia. Although the underlying mechanisms of action have not been fully elucidated, available experimental and clinical reports provide sufficient proof for the clinical efficacy and safety of β-sitosterol preparations in the early stages of BPH. No such preparation is at present available through our pharmacies in Hungary.

Szegedi Tudományegyetem Farmakognóziai Intézet, Szeged, Eötvös u. 6. – 6720

GYÓGYSZERÉSZETTÖRTÉNETI KÖZLEMÉNYEK

Gyógyszerészet 51. 44–47. 2007.

ANNO... Neves magyar gyógyszerészek évfordulói 2007-ben

Szmodits László

225 éve

• 1782. november 15-én született *Nendtvich Tamás* (†1858) gyógyszerész, botanikus. A kolozsvári Szent György gyógyszertárban volt gyakornok. A pesti tudományegyetemen 1800-ban szerzett gyógyszerészi oklevelet. Néhány évig pesti gyógyszertárakban dolgozott. Megvásárolta 1805-ben a pécsi Arany Sas gyógyszertárat, melynek a haláláig volt tulajdonosa. Baranya megye és a szomszédos Szlavónia flóráját kutatta, rovarokat és lepkéket is gyűjtött. Együttműködött *dr. Sadler József* pesti egyetemi tanárral. A professzor javaslatára az ő nevüket viseli a Mecsekben felfedezett zergevirág (*Doronicum caucasicum*). Több előadást tartott a Magyar Orvosok és Természetvizsgálók vándorgyűlésein. Fia, *dr. Nendtvich Károly* neves vegyész, egyetemi tanár volt. Síremléke a pécsi köztemetőben van [1].

200 éve

• 1807. május 2-án született *dr. Engel József* (†1870) gyógyszerész, orvos. Marosvásárhelyen volt gyakornok. A pesti tudományegyetemen 1829-ben gyógyszerészi, majd 1836-ban orvosdoktori oklevelet szerzett. Előbb Marosvásárhelyen, majd 1857-től a haláláig Kolozsvárott jó hírű orvosként működött. Orvosi témákról írt cikkeket, de még ásványtannal és kémiával is foglalkozott. Egy nyelvészeti munkájával elnyerte 1850-ben a Magyar Tudományos Akadémia különdíját. Az Akadémia 1859-ben levelező tagjává választotta [2].

• 1807-ben született *Würtzler Vilmos* (†1884) gyógyszerész. A pozsonyi Fekete Sas gyógyszertárban volt gyakornok. A bécsi tudományegyetemen 1830-ban szerzett gyógyszerészi oklevelet. A soproni Fehér Angyal gyógyszertárban működve a megyei főorvos megbízásából a terület savanyú vizű kútjait, fürdőit és a Fertő-tó vízét is vizsgálta. A bécsi Római Császár patikában is dolgozott. A pesti Szentháromság gyógyszertár tulajdonosa lett 1838-tól. A városvezetés is megbecsülte, így 1847-ben rábízták a várost illető egészségügyi és kémiai vizsgálatokat. A Pest-budai Gyógyszerész Testület elnökeként kérvényt intézett *Klauzál Gábor* miniszterhez a gyógyszerészeti ügyek rendezésére. A szabadságharc sodrában sajnos nem valósulhattak meg a javaslatok. Súlyos betegsége miatt 1853-ban eladta a gyógyszertárát és a Hont megyei terbegeczi birtokára vonult vissza [3].

175 éve

• 1832-ben született *Egressy Rezső* (eredetileg *Springsfeld*) (†1884) gyógyszerész, egyetemi tanársegéd, a Pest-budai Gyógyszerész Testület elnöke. A hőgyészi Szentháromság gyógyszertárban volt gyakornok. A pesti tudományegyetemen 1856-ban szerzett gyógyszerészi oklevelet. Az egyetemi kémiai tanszék tanársegédje volt 1858–1861 között. A pesti Szent István gyógyszertárat kezelte 1861-től, melynek 1878-tól a haláláig a tulajdonosa volt. A Pest-budai Gyógyszerész Testület elnöke volt az 1860-as években. A Gyógyszerészsegédek Betegápoló Egyesületének és a Gyakornoki Tankönyvbizottságnak is ellátta az elnöki tisztségét. A budapesti Farkasréti temetőben van a csontkriptája [4].

150 éve

• 1857. augusztus 26-án született *dr. Hainiss Géza* (†1926) gyógyszerész, orvosdoktor. A budapesti tudományegyetemen 1878-ban gyógyszerészi, majd 1891-ben orvosdoktori oklevelet szerzett. A Stefánia Gyermekkórház, majd a Központi Védhímlő Intézet orvosaként működött. A budapesti tudományegyetemen 1896-ban a himlőoltás elmélete tárgykörből egyetemi magántanárrá habilitálták. A budapesti Szent István kórház gyermekosztályát vezette 1907-től. „A himlőoltás kézikönyve” (1895) mellett számos gyermekgyógyászati és balneológiai cikke jelent meg a szaklapokban. Sírja a baracskai temetőben van [5].

• 1857. augusztus 27-én született *Beretzk Péter* (†1940) gyógyszerész. A budapesti tudományegyetemen 1878-ban gyógyszerészi oklevelet szerzett. A hódmezővásárhelyi Megváltó gyógyszertár tulajdonosa volt 1886-tól 1936-ig; a Hódmezővásárhelyi Gyógyszerész Testület elnöke volt 27 évig. A magyar anya- és csecsemővédelem egyik kezdeményezője 1909-től. Rámutatott arra, hogy az anyavédelmet már csecsemőkorban meg kell kezdeni. Megalapította 1910-ben az egész országra kiterjedő Alföldi Csecsemővédő Egyesületet. Síremléke a hódmezővásárhelyi Kutasi úti temetőben van [6].

• 1857. december 3-án született *Buzáth Ferenc* (†1916) gyógyszerész, országgyűlési képviselő. Apja, *Buzáth Kajetán* beregszászi Fekete Sas gyógyszertárá-

ban volt gyakornok. A budapesti tudományegyetemen 1877-ben szerzett gyógyszerészi oklevelet, majd 1879-ben átvette apja gyógyszertára vezetését. Tagja volt Beregszász képviselőtestületének. A Vas megyei rumi kerület országgyűlési képviselője lett 1896-ban. A vagyontalan betegek ingyenes gyógyszerellátásáról (1898) és a gyógyszerészet szabaddá tétele ellen (1901) szólalt fel a parlamentben [7].

• 1857-ben született *dr. Rácz György* (†1922) gyógyszerész. A budapesti tudományegyetemen 1878-ban gyógyszerészi, majd 1879-ben gyógyszerészdoktori oklevelet szerzett. Pályáját a fővárosban kezdte, majd Miskolcra költözött 1882-ben, ahol megvásárolta apósa, *dr. Csáti Szabó István* Magyar Korona gyógyszertárát. A Borsod-Miskolci Orvos Gyógyszerész Egyesület vezetőségi és a városi törvényhatóság tagjaként jelentős közéleti munkát végzett. A köz érdekében végzett tevékenységéért 1918-ban udvari tanácsossá nevezték ki. Emlékére utcát is neveztek el Miskolcon. Sírja a miskolci Deszkatemetőben van [8].

125 éve

• 1882. szeptember 12-én született *Prodam Guidó* (†1948) gyógyszerész, repülő. Apja, *Prodam János* fiumei Angelo gyógyszertárában volt gyakornok. A Kolozsvári Egyetemen 1904-ben szerzett gyógyszerészi oklevelet. Pályáját bécsi és klagenfurti gyógyszertárakban kezdte, majd a zichyfalvi, az istvánvölgyi, a nagytétényi Szentlélek és a dorogi Szent Margit gyógyszertárakban működött. Fiatal kora óta foglalkozott repüléssel, a pilótavizsgát 1912-ben tette le. Repülőgépet is szerkesztett. Az I. világháborúban berepülő pilótaként működött. Az olasz harctéren a gépét lelőtték és őt rokkanttá nyilvánították. Hosszas ápolása után 1929-ben gyógyszertári jogosítványt nyert Budapesten: a Rokkant Sas gyógyszertárnak 1934-ig volt a tulajdonosa. A budapesti XVI. kerületben, a Mátyásföldi repülőtér közelében utcát neveztek el róla. Síremléke a budapesti Újköztemetőben van [9].

• 1882. szeptember 18-án született *dr. Südy Ernő* (†1973) gyógyszerész, gyógyszerészdoktor. A Kolozsvári Egyetemen 1904-ben gyógyszerészi, majd a budapesti tudományegyetemen 1905-ben gyógyszerészdoktori oklevelet szerzett. Egy bécsi vegyigyárban kezdte a pályáját, majd rövid ideig a pécsi Magyar Korona gyógyszertárban működött. Hazatérve, a Megváltóról elnevezett békéscsabai családi gyógyszertár tulajdonosa lett. A városban megalakította az Auróra Kört, mely színvonalas irodalmi és zenei műsorokkal gazdagította a lakosság életét. A Magyarországi Gyógyszerész Egyesület Békés vidéki kerületének elnöke volt 1930–1939 között. Sokat tett a város és a gyógyszerellátás fejlesztéséért. Az államosítás után már csak rövid ideig dolgozott, mert 1953-ban nyugdíjba vonult. Síremléke a békéscsabai Liget temetőben van [10].

100 éve

• 1907. február 26-án született *dr. Clauder Ottó* (†1985) gyógyszerész, gyógyszerészdoktor, egyetemi tanár. A Pázmány Péter Tudományegyetemen 1929-ben gyógyszerészi, majd 1931-ben gyógyszerészdoktori oklevelet szerzett. Két évig gyógyszertárban dolgozott. *Dr. Schulek Elemér* meghívta őt az Országos Közegészségügyi Intézet kémiai osztályára. A Richter Gedeon Gyógyszergyár tablettázó üzemét vezette 1937-től, majd az injekciós üzem élére került. Később a kutatási osztályon szerves és növénykémiai kutatásokat végzett és több gyógyszervegyületet szintetizált. A Pázmány Péter Tudományegyetemen 1948-tól szerves kémiát és gyógyszerkémiát adott elő. Egyetemi magántanárrá habilitálták 1950-ben. Elnyerte 1952-ben a kémiai tudomány kandidátusa fokozatot. A szerves kémiát 1953-tól oktatta a gyógyszerészhallgatóknak. Az 1957-ben alapított Szerves Vegytani Intézet alapító tanszékvezető egyetemi tanára lett. A természetes vegyületek szintézise, kémiai szerkezete, valamint a szerkezet és a hatás vizsgálata foglalkoztatta. A Magyar Gyógyszerészeti Társaság elnöke volt 1972–1975 között. Sírja a budapesti Farkasréti temetőben van [11].

• 1907. május 17-én született *dr. Száhlender Károly* (†1945) gyógyszerész, gyógyszerészdoktor, a Gyógynövénykisérleti Állomás igazgatója. A Pázmány Péter Tudományegyetemen 1931-ben gyógyszerészi oklevelet szerzett, majd *dr. Lipták Pál* professzor Gyógynövényismereti Intézetében tanársegédként működött. Bekapcsolódott apja, *dr. Száhlender Lajos* egyetemi magántanár kémiai kutatásaiba is. Gyógyszerészdoktori oklevelet szerzett 1937-ben. Később adjunktussá nevezték ki. *Dr. Augustin Béla* nyugalomba vonulása után, 1938-ban kinevezték a Gyógynövénykísérleti Állomás igazgatójává. Tudományos munkássága a gyógynövények termesztése, nemesítése, vizsgálata és feldolgozása körére terjedt ki. Az 1940-től újra megjelent Herba szaklap főmunkatársa is volt. A II. világháború idején hadifogságban halt meg [12].

• 1907. szeptember 24-én halt meg *Kochmeister Frigyes* (*1816) gyógyszerész, gyógyáru-nagykereskedő, országgyűlési képviselő. Apja, *Kochmeister Ede* soproni Magyar Király gyógyszertárában volt gyakornok. A bécsi egyetemen 1833-ban gyógyszerészi oklevelet szerzett. Közgazdaságtant is tanult, majd Bécsben pénzügyi és kereskedelmi gyakorlatot folytatott. Pesten 1842-ben gyógyáru-nagykereskedést létesített, mely hosszabb ideig az egyik meghatározója volt az ország gyógyszerellátásának. Később Óbudán gyógyszerkészítő laboratóriumot is létesített,

valamint megszervezte a gyarmatáru kereskedelmet. A Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara elnöke volt (1859–1892). Nevéhez fűződött a pesti áru- és értéktőzsde 1864. évi megnyitása. Országgyűlési képviselőként is jelentős munkát végzett. Sírja a budapesti Újköztemetőben van [13].

• 1907. október 6-án halt meg *Somogyi Rezső* (*1828) gyógyszerész. 1848-ban jogi tanulmányait megszakítva csatlakozott a honvédsereghez. Számos csatában vett részt, főhadnagyként szerelt le. Ezt követően beiratkozott a bécsi egyetemre és ott szerzett gyógyszerészi oklevelet 1852-ben. Hazatérve, apja kisvárdai Arany Oroszlán gyógyszertárában dolgozott, melynek később haláláig volt a tulajdonosa. Ezt mintagyógyszertárrá fejlesztette. A Magyarországi Gyógyszerész Egyesület szatmári kerülete 3. járási elnöke volt. Kisvárdán 1875-ben megalapította az általános iskolát. Hosszabb ideig gyűjtötte a település és a megye régészeti leleteit, melyek közül a bronzkoriak a legértékesebbek. Komoly áldozatot vállalt a helyi vár állagmegóvási munkálataiban. Kisvárda közössége tisztelete jeléül utcát nevezett el róla. Síremléke a városi temetőben van [14, 25].

75 éve

• 1932. január 25-én halt meg *Beretvás Tamás* (*1869) gyógyszerész. A Kolozsvári Egyetemen 1890-ben szerzett gyógyszerészi oklevelet. A kispesti Szent László gyógyszertár tulajdonosa volt 1896-tól 36 éven át. Számos sikeres készítményét, így a fejfájás elleni „Beretvás pasztillát” is forgalmazta. Jelentős munkát végzett a Magyarországi Gyógyszerész Egyesület Pest vidéki kerületében, és Kispest társadalmi életében is komoly szerepet vállalt, mint a település képviselőtestületének tagja. Egykori gyógyszertára officináját a Kispesti Helytörténeti Gyűjtemény őrzi [15].

• 1932. március 8-án halt meg *Bokor Adolf* (eredetileg, 1886-ig *Baumer*) (*1861) gyógyszerész, a Szegedi Gyógyszerész Testület elnöke. A mezőtúri Megváltó gyógyszertárban volt gyakornok. A budapesti tudományegyetemen 1880-ban szerzett gyógyszerészi oklevelet. Pályáját a tiszaföldvári Aesculap gyógyszertárban kezdte, majd 1885-ig a budapesti Szentlélek gyógyszertárban dolgozott. Végül *Kirchner Mihály* komáromi gyógyszertárában volt alkalmazott. A szegedi Megváltó gyógyszertárat 1887-től bérelte, majd 1898-tól a szegedi Szent György patika tulajdonosa lett. A következő évben visszatért a Megváltó gyógyszertárba. Új gyógyszertári jogosítványt nyert 1914-ben, a Csillag patikának 1924-ig volt a tulajdonosa. A Magyarországi Gyógyszerész Egyesület pénztárosaként jelentős munkát végzett. Gyógyszerész Kamara létesítésére 1907-ben tervezetet nyújtott be. Létrehozta a Szegedi Gyógyszerész Testületet, melynek 14 évig volt az elnöke. Még a szegedi Lloyd Társulat elnöke is volt. Sírja a szegedi köztemető izraelita parcellájában van [16].

• 1932. március 15-én született *dr. Nagylucskay Sándor* (†2002) gyógyszerész, gyógyszerészdoktor, egyetemi tanár, az orvostudomány kandidátusa. A Budapesti Orvostudományi Egyetemen 1956-ban gyógyszerészi, majd 1961-ben gyógyszerészdoktori oklevelet szerzett. Az egyetemi Közegészségtani és Járványtani Intézetben működött 1957-től. Egyetemi adjunktussá nevezték ki 1970-ben. 1977-ben elnyerte az orvostudomány kandidátusa fokozatot. Egyetemi docens volt 1979–1994 között. Egyetemi tanárrá 1994-ben nevezték ki. Tudományos munkássága a vírus-hepatitisekre, a cardiomyopathiák immunológiájára, a budapesti AIDS rizikócsoportok helyzetére, a dohányzás ártalmasságának vizsgálatára, valamint a víz és a levegő higiénéjére terjedt ki. A Magyar Higiénikusok Társasága középmagyarországi tagozata vezetőségi tagja volt [17].

• 1932. április 24-én született *dr. Rádóczy Gyula* (†1998) gyógyszerész, numizmatikus, gyógyszerész- és bölcsészdoktor, a gyógyszerésztudomány kandidátusa. A Budapesti Orvostudományi Egyetemen 1960-ban szerzett gyógyszerészi oklevelet szerzett. Néhány évig alkalmazott gyógyszerész, majd gyógyszertárvezető. A Miköv tablettázó részlegének vezető gyógyszerésze volt (1969–1979). Gyógyszerészdoktori oklevelet szerzett 1983-ban, majd 1984-ben elnyerte a bölcsészdoktori diplomát. A gyógyszerésztudomány kandidátusa fokozatot 1986-ban szerezte meg. A Magyar Gyógyszerészeti Társaság Gyógyszerésztörténeti Szakosztályának titkára (1975–1992) és a Magyar Numizmatikai Társulat főtitkára volt 1979–1994 között. A Semmelweis Orvostörténeti Múzeum tudományos munkatársa lett 1980-tól. Tudományos munkássága a gyógyszerésztörténet és a numizmatika körére terjedt ki. Az Érem c. folyóirat felelős szerkesztője volt 1990-től. A 200 publikációjának kétharmada éremtani témájú volt. Sírja a kiskunhalasi régi református temetőben van [18].

50 éve

• 1957. április 8-án halt meg *dr. Emszt Kálmán* (*1873) gyógyszerész, gyógyszerészdoktor, főgeológus. A budapesti tudományegyetemen 1895-ben gyógyszerészi, majd 1901-ben gyógyszerészdoktori oklevelet szerzett. Pályáját *dr. Lengyel Béla* professzor kémiai intézetében tanársegédként kezdte. A Magyar Állami Földtani Intézetbe 1900-ban került, ahol hamarosan fővegyész lett. Később elnyerte a főgeológusi és a kísérletügyi főigazgatói címet. Tudományos munkássága a balatoni fenékiszap vizsgálatára, a magyarországi tőzegek vegyelemzésére és a Kárpát-medence jelentősebb ásványvizeinek és kőzeteinek a vizsgálatára terjedt ki.

Évente jelentéseket tett közzé az intézet működéséről. Sírja a budapesti Farkasréti temetőben van [19].

25 éve

• 1982. január 17-én halt meg *Geszti Károly* (*1912) gyógyszerész. A Pázmány Péter Tudományegyetemen 1936-ban szerzett gyógyszerészi oklevelet. Pályáját *Imre* bátyja törökszentmiklósi Fehér Angyal gyógyszertárában kezdte. A budapesti Sas gyógyszertárat 1950-től, majd a Nagyvárad téri gyógyszertárat haláláig vezette. A Magyar Gyógyszerészeti Társaság Budapesti Szervezetének elnöke volt 1972-től. Nevéhez fűződött a Fővárosi Gyógyszerész Napok rendezése. Sokat foglalkoztatták a gyakorlati gyógyszerészet kérdései, így az aszeptikus gyógyszerkészítés és a patikában visszaváltott üvegek, tégelyek fertőtlenítése. Tagja volt az 1987-ben megjelent „Gyógyszerészi Kézikönyv" (Manuális) szerkesztőbizottságának. Sógora volt *dr. Andriska József* (1918–1985) gyógyszerész, gyógyszertárvezető. Sírja a budapesti Farkasréti temetőben van [20].

• 1982. május 29-én halt meg *Spergely Béla* (*1888) gyógyszerész, kutatólaboratórium-vezető. A budapesti tudományegyetemen 1908-ban szerzett gyógyszerészi oklevelet. A családi, nagylaki Szentháromság gyógyszertár tulajdonosa volt 1909–1920 között. A budapesti gyakornoki iskolában oktatott 1940-ig. Közben 1923–1928 között a Labor gyógyszergyár munkatársa volt. A Gyógyszerészi Közlöny és a Gyógyszerészi Értesítő egyik szerkesztője lett 1925-től. 1928-tól a tulajdonában álló ERI üzemet vezette. Érdeme volt az itt készült injekciók minősítése, stabilitása és csomagolástechnikája. Hamarosan elismert országos szaktekintély lett. Elismerő szakvéleményt adott *Kabay János* ún. száraz eljárásáról. Az V. Magyar Gyógyszerkönyv Szerkesztőbizottsága 1948-ban felkérte az injekciós és steril oldatok cikkelyeinek a megírására. Előbb 1949-től a Chinoin gyógyszergyár munkatársa, majd 1950-től a Kőbányai Gyógyszerárugyár injekciós üzemének vezetője. Egy évvel később létrehozta az első gyári gyógyszer-technológiai kutatólaboratóriumot. Elméleti elgondolásait eredményesen át tudta ültetni a gyárüzemi gyakorlatba. Számos újítását ma is használják. Sírja a budapesti Újköztemetőben van [21].

• 1982. június 8-án halt meg *dr. Szirmai Loránd* (*1920) gyógyszerész, gyógyszerészdoktor, a Gyógyáruértékesítő Vállalat főosztályvezetője, majd kereskedelmi igazgatója. A Szegedi Egyetemen 1943-ban gyógyszerészi, majd 1948-ban gyógyszerészdoktori oklevelet szerzett. A kiskundorozsmai családi, Szent István gyógyszertár tulajdonosa volt az államosításig. A Gyógyáruértékesítő Vállalat munkatársa lett 1950-től. Az 1957-ben felállított Raktározási Főosztály élére került, majd 1969-ben az Áruforgalmi Főosztály vezetője lett. Kereskedelmi igazgatóvá nevezték ki 1975-ben. Sírja a budapesti Farkasréti temetőben van [22].

• 1982. július 8-án halt meg *Győrbíró Jenő* (*1895) gyógyszerész, a budapesti Kígyó gyógyszertár alkalmazottja, majd vezetője. A sárkányi Hygieia, a kolozsvári Egyszarvú, a budapesti Hungária és Ferenc József gyógyszertárakban volt gyakornok. A Pázmány Péter Tudományegyetemen 1924-ben szerzett gyógyszerészi oklevelet. 50 évet töltött el a budapesti Kígyó gyógyszertárban, ahol az államosítás után gyógyszertárvezető volt. Jól képzett gyógyszerészek kerültek ki a keze alól. Nyugdíjas éveiben a budapesti Ernyey Könyvtár munkatársa volt. Sírja a budapesti Újköztemetőben van [23].

• 1982. július 18-án halt meg *Menner Ödön senior* (*1904) gyógyszerész, újító, író, festő. Apja, *Menner Ottó* (1865–1907) a diósgyőri Vasgyári Angyal gyógyszertár tulajdonosa volt. A székesfehérvári Magyar Korona és a miskolci Isteni Gondviselés gyógyszertárban volt gyakornok. A Pázmány Péter Tudományegyetemen 1927-ben szerzett gyógyszerészi oklevelet. Pályáját a Diósgyőr-Vasgyári Angyal elnevezésű családi gyógyszertárban kezdte, ahol 1935-től tulajdonos lett. Az 1930-as években rendszeresen publikált a szaklapokban szakügyi témákról. A Magyarországi Gyógyszerész Egyesület Miskolc vidéki kerületének jegyzője lett 1940-ben, majd egy évvel később pénztárosa. Az államosítás után több Borsod megyei gyógyszertárban működött, 1964–1974 között a szendrői gyógyszertár vezetője volt. Számos ésszerűsítő újítását fogadták el. Művészi tehetsége még fiatalon bontakozott ki: egykori oktatóiról és az egyetemi tanárokról rajzokat készített. Festegetett és szobrokat is készített. Többször bemutatták a műveit, az első gyűjteményes kiállítását Tiszavasváriban rendezték 1972-ben. Meséket, regényes életrajzokat, elbeszéléseket írt, de még műdalokat, keringőket és magyar nótákat is komponált. Fiát, *dr. Menner Ödön juniort* a gyógyszerészi pályára nevelte. Sírja a Miskolc-diósgyőri Vasgyári temetőben van [24].

IRODALOM

Az 1–25. sz. irodalom az MGYT honlapjáról (www.mgyt.hu) letölthető és kérésre a szerkesztőség az érdeklődőknek megküldi.

L. Szmodits: ***Anno... Reputed Hungarian pharmacists jubilee in 2007***

A szerző címe: Budapest, Hőgyes Endre u. 1. – 1092

AKTUÁLIS OLDALAK

Gyógyszerészet 51. 48–52. 2007.

Jubileumi diplomák átadása Budapesten és Szegeden

A jubileumi diplomák átadására ünnepélyes keretek között ez évben Szegeden november 17-én, Budapesten november 18-án került sor. Az ünnepségekről lapunk „Hírek” rovatában számolunk be, ahol a kitüntetett gyógyszerészeket is bemutatjuk. A budapesti ünnepségen elhangzott ünnepi beszédek közül összeállításunkban prof. dr. Szabó László és prof. dr. Laszlovszky József beszédét közöljük.

Prof. dr. Szabó László beszéde a jubileumi diplomák átadásakor[1]

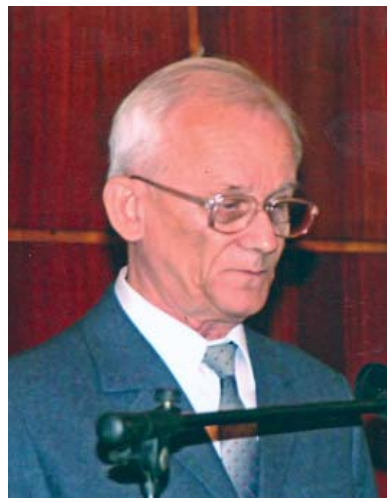

Az Egyetem visszavárja diákjait. Ezzel a mondattal szoktunk búcsúzni hallgatóinktól. Ennek a visszatérésnek hagyományos családi ünnepe az az alkalom, amikor az Egyetem jubileumi diplomával ismeri el volt diákjainak évtizedeken át végzett szakmai munkáját és emberi helytállását. A Semmelweis Egyetem idén gránit-, vas-, gyémánt- és aranydiplomával tünteti ki azokat, akik egyetemi tanulmányaikat 75, 65, 60 és 50 évvel ezelőtt, vagyis 1931-ben, 1941-ben, 1946-ban és 1956-ban fejezték be. Az évszámok önmagukért beszélnek, de mit üzennek az oklevelek nevében szereplő kémiai szubsztanciák?

A gránit kvarcot és fémszilikátokat tartalmazó, változatos összetételű és szép mintázatú kőzet, amelyben a kristályok keményen egymásba ágyazódnak, és így a szilárdságot és tartósságot jelképezik. A gránitoklevél várományosának, *dr. Csejtei Istvánnak*, aki sajnálatos módon nem tud résztvenni ezen az ünnepi tanácsülésen, hosszú pályáján nagy belső szilárdságra volt szüksége.

Az 56-os tömegszámú vasizotóp atommagja a legstabilisabb az egész periódusos rendszerben, és alapanyaga az acélnak, amelynek rugalmasságát edzéssel lehet tovább fokozni. Mi más lenne alkalmasabb az ember edzésére, mint a háború kegyetlen hatásai, amelyekből biztosan kijutott a vasdiploma várományosainak. Tisztelettel köszöntöm *Gerhadt Teodórát, Kis Béláné Horváth Esztert* és *Hondl Józsefné Toldi Katalint*.

A gyémántoklevélre várók különleges csoportot képeznek, mert a háború alatt és az azt követő zűrzavaros években voltak diákok, közülük számosan a Németországba kitelepített évfolyamhoz tartoztak, és kaotikus körülmények között töltötték egyetemi éveiket. Pedig a szikrázó gyémántkristály a kozmikus rendnek egyik legszebb jelképe, építőköve, a szénatom pedig a maga különleges szerkezetével az élet alapját képezi. Szerencsére a mostoha körülmények ellenére is viszonylag számosan érhették meg e ritka jubileumot. Mindannyiukat tisztelettel köszöntöm. Valamennyiük neve az oklevél átadása alkalmával el fog hangzani. Mégis hadd említsem közülük itt név szerint *dr. Endrői Pált* és *dr. Laszlovszky Józsefet*, akik a számok tiszteletére, a kémia és a gyógyszerészi hivatás alapjaira oktattak és neveltek gyógyszerészgenerációkat, köztük engem és az aranyjubiláló évfolyam tagjait is. Kérem, fogadják ezúton is hálás köszönetünket.

Végül köszöntöm az aranydiploma várományosait. Az arany ősidők óta a gazdagság és a pénz, de egyúttal a tisztelet és szentség jelképe is. Mindebből azonban nem sok jutott ki az ő generációjuknak sem, hiszen komor időkben voltak diákok. Mégis nevezetes évben kezdték meg hivatásuk gyakorlását. Már nem voltak az Egyetem diákjai, hanem az ország különböző pontjain szerezhettek szomorú és felemelő élményeket azokról az eseményekről, amelyek a magyar történelem könyvének aranylapjain írattak meg. Ennek az évfolyamnak volt tagja *dr. Rácz István*, az Egyetem emeritus professzora és ugyancsak gyógyszerész generációk oktatója is, aki sajnálatos módon néhány nappal ezelőtt hunyt el.

Ha az elmúlt 75 év történéseit akarjuk összefoglalni, azt kell mondanunk, hogy ma egy gyökeresen más világban élünk, és az alapvető változások szinte felfoghatatlan sebességgel követték egymást minden téren, de különösen a tudományban.

Az elmúlt 75 évben megtudtuk, hogy a világmindenség nem statikus, hanem tágul, és egy elképzelhetetlenül magas energia-koncentrációjú állapotból 13 és fél milliárd év alatt ért el mai állapotába, tehát jött valahonnan és megy valahová. Megtudtuk, hogy ennek a fejlő-

[1] Elhangzott Budapesten 2006. november 18-án.

désnek a törvényei nagyon finoman a *homo sapiensre* vannak hangolva, az ember tehát nem jelentéktelen, hanem kulcsfontosságú létező a kozmoszban. Megtudtuk, hogy fajunk történetének feltételei az ember genomjában 3 és fél milliárd kémiai egység nagy pontossággal megállapított sorrendjében vannak kódolva.

Szűkebb szakmánkban, a gyógyszerésztudományban az eredmények szintén elismerésre méltók. Az elmúlt háromnegyed században a gyógyszerkincs szinte teljesen kicserélődött, korábban gyógyíthatatlannak hitt betegségekre hatékony gyógyszerek sokasága került forgalomba, és a célba juttatás eszközeinek széles skálájával rendelkezünk. De az az egyszerű tény, hogy egyre nehezebb újabb, hatékony vegyületeket forgalomba hozni, holott nagy szükség lenne rájuk, szerénységre int.

A felsorolt nagyszerű eredményeket sötét események árnyékolják be. Itt nemcsak a két világháborúra, a terrorizmusra és az ABC fegyverekre gondolunk, hanem olyan, az egész világra kiterjedő problémákra, mint a környezetrombolás, a nyersanyag- és energiahiány, a túl- és alulnépesedés, a robbanással fenyegető szociális elégedetlenségek, amelyekkel kapcsolatban fel kell vetni a kérdést: fenntartható-e az eddigi fejlődés Földünkön? A válasz egyértelmű nem, hiszen az emberiség fenntartásához szükséges földterület, vagyis az ökológiai lábnyom már 20%-kal nagyobb, mint az ehhez ténylegesen rendelkezésre álló földterület. Hogy az egyre súlyosbodó helyzetből van-e kiút, és képesek leszünk-e ezt végigjárni, nem tudjuk. Annyi azonban bizonyos, hogy ez lesz a következő évtizedek legfontosabb, mindent háttérbe szorító gondja.

A Gyógyszerésztudományi Kar, amelynek első diplomásai éppen az aranydiplomára váró évfolyam tagjai voltak, tavaly ünnepelte ötvenedik születésnapját impozáns ünnepi szimpóziummal. A Kar az elmúlt 50 évben, de különösen az utolsó 15 évben látványosan fejlődött. Az ehhez szükséges anyagi források persze ma sem elegendők, de ezek mennyisége a múltban rendelkezésre állókénál jelentősen nagyobb. A Kar örömmel veszi tudomásul, hogy az általa adott képzés és az ezt tanúsító diploma az egészségügy és a társadalom egyre szélesebb területein alkalmazható tudást és gyakorlatot igazol. Büszkék vagyunk arra, hogy volt diákjaink, és most elsősorban a jubileumi diplomájukra váró kollégákra gondolunk, megállták helyüket itthon és külföldön egyaránt.

Ha az elmúlt 75 év történetére emlékezünk, eszünkbe jutnak természetesen azok a történelmi események is, amelyek diákokat és oktatókat egyaránt próbára tettek e kis hazában: Trianon tragédiája, a doni katasztrófa, a negyvenötéves idegen megszállás és következményei, valamint az ország jelenlegi állapota. Az elmúlt időszakban természetesen voltak derűsebb periódusok is, és volt idő, amikor elhittük, hogy mi vagyunk a „tábor" legvidámabb barakkja. De aztán az elmúlt 15, főként pedig az utolsó 5 évben ijedten láttuk, hogy ennek hatalmas ára van: az elsőkből az utolsók, az Európai Unió utolsói lettünk, és rémülten kérdezzük: hogyan lehetséges, hogy egy tehetségesnek tartott nép állama nem képes polgárainak az elvárható életszínvonalat és demokráciát biztosítani.

2006-ban azonban vissza kell emlékeznünk 1956 forradalmára is. Akik valamilyen formában átélték, és az itt jelenlévők nagy része átélte, azoknak egy életre szóló élményt jelentettek azok a hetek, amelyek kirobbanásához vezettek, az a 13 nap, amely az átmeneti győzelmet hozta, és azoknak a kegyetlen éveknek sora, amelyek a megtorlás tanúi voltak. Az akkori egyetemisták kezdeményező lendülete, az akkori magyar értelmiség felelős tevékenysége, a Corvin-közi srácok hősiessége és a nemzet akkori egysége az egész világ csodálatát váltotta ki. Az 50 éves évfordulón felidézzük ezeket, és ösztönösen összehasonlítjuk a mai helyzettel. Ma az ország mély gazdasági, politikai és főként morális válságban van. Ennek nyilvánvaló bizonyítékai olyan hiteles források, mint a Magyar Nemzeti Bank és a Központi Statisztikai Hivatal jelentései, egy balatonöszödi magnószalag és a közszolgálati televíziónak az 50 éves évfordulón sugárzott brutális képsorai. Ma az ország gyökeréig kettészakadt, és a társadalom légköre elviselhetetlen. Újból félünk, és aggódva kérdezzük, mit hoz a jövő.

Ha saját szakmánk helyzetét nézzük, itt sem találunk vigasztaló motívumokat. Az itt ülők nemzedékei azt tanulták, hogy – talán kissé kisarkítva – a gyógyszer helye a gyógyszertárban és csak a gyógyszertárban van, ma pedig azt halljuk, hogy gyógyszer akárhol árulható, és ehhez még gyógyszerész sem kell. A társadalomban kampány folyik a gyógyszerészek ellen és felújultak a munkájukat becsmérlő vélemények. A most bevezetésre kerülő változtatásoknak a pályánkon és hivatásunkban, a gyógyszertárban és az Egyetemen egyaránt olyan hatásai jelentkezhetnek, amelyeket egyelőre felmérni sem tudunk. Mindebben nem jelent vigaszt, hogy az egészségügy egész területén is nehéz a helyzet.

Felvetődik természetesen a kérdés: mit tehetünk. Nyilvánvaló, hogy az itt jelenlevőknek az ereje kevés a helyzet megváltoztatásához. Minden kedvező fejleményhez azonban két feltétel elengedhetetlen. Az egyik: ki kell mondanunk környezetünknek az igazságot és csak az igazságot szabad mondani. Meg kell szűnnie annak, amit 1956-ban a Kossuth Rádió így fejezett ki: hazudtunk éjjel, hazudtunk nappal, hazudtunk minden hullámhosszon. A másik: ember ne szidalmazza a másik embert! Az 1956-ban felcsillant nemzeti egység legalább részleges helyreállításához tiszteletben kell tartanunk egymás személyét és véleményét. Ez vonatkozik az ország minden polgárára és a Föld minden magyarjára. Nekünk, oktatóknak és nagyszülőknek erre kell nevelnünk mindazokat, akikért felelősek vagyunk.

Illő, hogy ezt, a zömmel 1956-ban diplomázott, jubilánsoknak szóló köszöntőt egy 1956-os idézettel zárjam. A Magyar Írók Szövetsége, amely akkor teljesen egységes volt, 1956. december 28-án, tehát amikor a terror már uralkodott, egy nyilatkozatot fogalmazott meg az ország népéhez „Gond és hitvallás" címmel. A szöveg a 20. századi magyar irodalom egyik legszebb dokumentuma, amely csak szamizdatként terjedhetett az országban. Ennek zárószavait idézem, amelyeket mindenki értelmezze önmaga számára:

„Hűséget fogadunk a zászló előtt, amely jelezte nekünk, hogy a nép forradalmi egységéből a nemzet újjászületett. Ebben a hűségben, hitvallásunk alapján, gondozni és védeni fogjuk a magyarság szellemét... Egyedül így leszünk méltók a nagy elődökhöz, s egyedül így válunk későbbi nemzedékek érdemes őseivé."

Ebben a szellemben kívánok minden kitüntetettnek jó egészséget és további számos, békés éveket.

Speech of prof. dr. László Szabó at handing over of jubilee diplomas

---

Dr. Laszlovszky József köszöntő beszéde a jubileumi díszoklevelek átadása alkalmából[1]

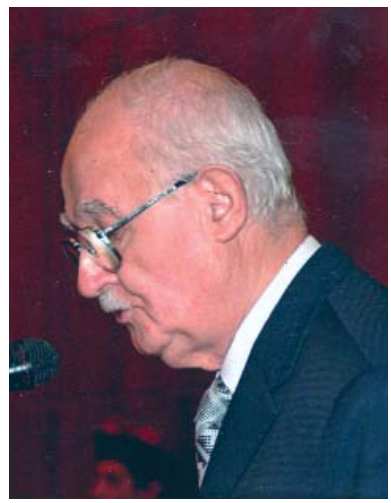

Köszönöm Dékán Úr megtisztelő felkérését, a lehetőséget, hogy a kitüntetettek nevében szót kaptam. Mindenekelőtt köszönjük az Egyetemnek a jubileumi oklevelekkel kifejezett elismerését.

A kitüntetettek közül a gránitdiplomás kollégánk neve és személye, az államosított gyógyszertárak szakfelügyelői hálózatának első tagjai közül tűnik elő, felidézve értékes munkájuk hihetetlen kezdeti nehézségeit. A vasdiplomás gyógyszerészeink egyetemi és kezdeti szakmai évei a gyógyszerészetet megújító rendeletekkel együtt az 1935-ben hatályba lépett IV. Magyar Gyógyszerkönyv jelentőségére emlékeztetnek.

Mi, akik hatvan éve végeztünk, sajnos az alig ismert, de legzaklatottabb egyetemi évekre emlékezhetünk vissza. Pedig a négy egyetemi évű gyógyszerészképzés második évfolyamaként indultunk, hogy azután, a hat félévre zsugorított nyolc féléves tananyagból tíz szigorlat után a régi, két egyetemi évű diplomát vehessük át, legtöbben egy tízhónapos németországi kényszertanulmány után.

Az utolsó egyetemi tanévünkként kezdett 1944-es őszi félév végén a magyarországi hadi helyzet miatt, valamennyi egyetem további működését a nyilas hatalom rendeletileg beszüntette. A mérnök-, az orvos-, a gyógyszerész- és az állatorvosi szakok utolsó két évfolyamának hallgatóit, katonai behívóval, az akkor szervezett Egyetemi Tanzászlóalj keretében Németországba kényszerítették tanulmányaik befejezésére.

Az orvos- és a gyógyszerészhallgatókat szállító, mindenféle személy- és teherkocsikból álló második kitelepítő vonat, a váratlan katonai helyzet miatt december 10. helyett, csak négy nap múlva tudott elindulni. Viszonylag nyugodt körülmények között Csehországon és Drezdán át érkezett Halle-ba, ahol csak a vidéki egyetemeink orvostanhallgatói kaptak helyet. A budapesti medikusok és a gyógyszerészhallgatók Halle-ból Drezdán át vonatoztak Breslau-ig, a mai Wrocaw-ig. Az elindulástól, több mint egy hét után érkeztünk meg, gyéren fűtött kocsikban, elvétve élelmezve. A légi támadásoktól viszonylag kissé sérült városban a férfihallgatóságnak egy katonai célra használt középiskolában meleg szállást és rendszeres, de igen szerény élelmezést biztosítottak. A nőhallgatók csoportos elszállásolást és élelmiszerjegyes ellátást kaptak. A január 10-én megkezdődött tanítás az egyetemi negyedben mindössze két hétig tartott, melynek során egy-két főtárgy előadásai hangzottak el. A botanikai intézetben farmakognóziai gyakorlatok is voltak. A látszólag nyugodt város, a keleti fronton hirtelen megindult szovjet előretörés miatt, egy-két nap alatt frontközelbe került. A német hadvezetés a várost erődnek nyilvánította, ahol a későbbiekben teljesen körülzárva, még május végén is harcok dúltak. A városban lévő férfiak számára kötelezővé lett a páncélos elhárító Volkssturm-szervezet. A 22–23 éves, egészséges külsejű civil ruhás magyar egyetemisták, akiket addig is gyakran értek a lakosság részéről bántó megjegyzések, csak a professzoraik részéről azonnal megindított igen aktív mentési akciónak köszönhetően hagyhatták el kézi csomaggal a várost január 22-én. A tanári kar, a családok, a nőhallgatóság és valamennyi csomagunk, több napi utazás után, fűtetlen szerelvényen jutott el Halle-ba.

[1] Elhangzott Budapesten 2006. november 18-án.

A több száz, főként városi öltözékű férfihallgatóság, napi 20–25 km-t gyalogolva haladt napokon át a behavazott, fagyos országúton az Odera nyugati oldalán északnak, elkerülve ezzel a városból nyugat felé kiözönlő menekülőket. A gyaloglók élelmezését csak a kiosztott hideg ellátmány biztosította. Éjszakai pihenést egy-egy község fűtetlen vendéglőjének padlóján, egy alkalommal egy nem üzemelő téglagyár fagyott szárító tereiben találtak az egyre jobban elgyötrődött hallgatók. A szinte kiürült Lüben város elhagyott és már csak az őrség által lakott, de fűtött kaszárnyájában, a meleg vacsora és tisztálkodás után az éjszakai pihenést a bármikor bekövetkezhető páncélosriadó kockázatával töltöttük. Behavazott erdőség szekérútjain elért katonai táborban Neuhammer-ban, fűtetlen barakkokban eltöltött másfélnapos pihenés után ismét vonaton, néha még nyitott teherkocsin, a lőszeres ládákon kuporogva értük el január 29-én Halle-t. Szinte a csodával határosan veszteség és megbetegedés nélkül.

A viszonylag emberi körülmények között, mindössze néhány napig tartó Halle-i tartózkodásunk alatt tudtuk meg, hogy a gyógyszerészhallgatók eredeti kitelepítési célállomása Graz volt, nem Breslau. Mivel Halle már akkor túlzsúfolt volt, a kitelepülés kezdetétől itt tartózkodó egyetemi kormánybiztosság döntése is a Graz-i úti célt látta helyesnek. Halle-ban vált egyértelművé, hogy a gyógyszerészhallgatók egyetlen professzora sem érkezett ki az eltelt idő alatt Budapestről, mivel *Lipták, Mozsonyi* és *Széki* professzorok már akkor idős embernek számítottak. *Mozsonyi* professzor helyetteseként a tőlünk mindössze kilenc-tíz évvel idősebb, fiatal, tehetséges *Kedvessy György* magántanárt kényszerítette az oktatási főhatóság kitelepülésre. *Kedvessy* kötelességtudó, becsületes ember lévén, ügyes szervezéssel nyerte meg a gyógyszerészcsoport számára a Kolozsvári Egyetemről családostól menekülni kényszerült *Méhes Gyula* és *Haranghy László* professzorokat a farmakológia és a közegészségtan oktatásához. A gyógynövényismeret tanítását a növénytan-földtan szakos *Meisel János* magántanár vállalta az azonos szakképesítésű tanársegéd feleségének gyakorlatvezetésével.

Csoportunk Graz-ba újabb ötnapos, lényegesen szervezettebb vasúti utazás után, légi támadás nélkül érkezett meg, a Halle, Nürnberg, München, Salzburg, Leoben vasútvonalon. A gyógyszerészcsoport önállósulása Graz-ban azzal az előnnyel is járt, hogy folyamatosan elsorvadt az egyetemi kitelepítés katonai jellege, sőt az egyes egyetemi csoportokat felügyelő német összekötő tisztről is megfeledkeztek. A férfihallgatóság szállását és ellátását a Mura folyótól keletre a külváros elöregedett, kissé romos kaszárnyája biztosította, ahol főként hadifoglyokat őriztek. Kolléganőinket ismét diákszállásokon helyezték el.

Az enyhülő idő, az osztrák környezet és a segítőkész, helyi egyetemi vezetés szinte nyugodt szorgalmi időszakot biztosított volna, de a rendszeres légitámadások lassanként elnehezítették napi életünket. Tanáraink rövidesen nyugodtabb körülmények keresésére kényszerültek. Törekvésüket egyik kollégánk családi kapcsolata is segítette. Új lehetőségként az Alpok zárt völgyében fekvő közeli Leoben városa vetődött fel, ahol a bányászati fakultás épületei az oktatást is biztosíthatták volna. Az elképzelések megvalósulásáig is, a napi előadások és a farmakognoziai gyakorlatok tovább folytak. Március vége felé a keleti front közeledtét a szövetségesek gyakori bombázásai is jelezték. A város elhagyása ismét életfontosságúvá vált, mivel az erődváros viszonyait itt sem óhajtottuk megismerni. Eltávozásunkat szerencsénkre a katonai parancsnokság is engedélyezte.

A Húsvét éjszakai, minden addiginál súlyosabb légitámadás után, hajnalban hagytuk el az alaposan sérült pályaudvarról, tehervagonokban a várost, egyelőre Leoben céllal. Leoben-ben napokon át a pályaudvaron vesztegeltünk, mivel a várost már korábban elözönlötték a menekültek. A viszonyokhoz képest még mindig jól működő német közigazgatásnak ugyanakkor már itt tudomása volt a Drezda pusztulása után elmenekülő magyar egyetemisták bajorországi letelepüléséről. Az egyetlen lehetőség volt, közel egyheti utazás után Salzburg-on és Passau-n át Alsó-Bajorországba jutni. Az utat néha egy-két napon át a nyílt pályán vesztegelve, minimális élelmezéssel az Isar melletti Landau városig folytattuk. Az ottani közigazgatás jól fel volt készülve a menekültek irányítására. Sorsunk egy-két órán belül eldőlt, amikor végleges jelleggel két kis bajor faluba, Adldorf-ba és Aufhausen-be irányítottak, ahol hazatelepülésünkig maradtunk.

Az osztrákokhoz sokban hasonló gondolkodású szorgalmas bajor parasztok megértéssel fogadták a menekülteket. Igaz, helyzetükből adódóan az élelmezésben még a háború végén sem szenvedtek hiányt. Új telephelyünkön mind a magyar, mind a német katonai szervekkel minden kapcsolatunk megszűnt. Ellátásunkat a két falu közigazgatása szervezte meg. Szállásaink mindkét faluban a vendéglő tábori fekhelyekkel ellátott nagytermében voltak. Eleivel a férfihallgatóságot Aufhausen-ben még gazdacsaládok látták vendégül, melyet mezőgazdasági munkával viszonoztunk. Adldorf-ban kolléganőink az uradalomtól kaptak élelmiszer segítséget a kertészetben végzett munkájukért.

Megérkezésünk után, április hónap a szigorlati felkészülések ideje volt, amit tanáraink nagyon komolyan vettek, és rendszeres konzultációkkal segítettek. A szigorlatokat április végén tartották. A laboratóriumot igénylő gyakorlati vizsgákat természetesen csak az elméleti részében lehetett megtartani. A farmakognoziai vizsgán a Graz-i intézettől ajándékba kapott mikroszkóp és metszetgyűjtemény a normál körülményeknek is megfelelő vizsgáztatást biztosított.

A szigorlatokat április végéig ugyan letettük, de diplománkat mégsem kaptuk meg *Méhes* dékánhelyet-

tes úr jogos aggálya miatt. A diploma kiállításának ugyanis magyar felségterületen letett gyógyszerészi eskü is a feltétele. Akkor pedig már ilyen lehetőség nem létezett.

Tanáraink előrelátó józanságát igazolta a szigorlatok siettetése. A hadműveletek végső előrehaladása folytán az amerikai hadsereg május elsején érte el falvainkat. A szállásainkat átvizsgáló elsővonalbeli alakulatokat a polgári öltözékeink, tankönyveink, láthatólag meggyőzték a tolmácsoló kollégák állításainak igazáról. A későbbiek során érkező újabb katonai egységek számára pedig érdektelenek voltunk. A háborús légkör összes veszélyeivel együtt máról holnapra megszűnt.

Professzoraink, mihelyt kellően tájékozódtak az új helyzetről, a megszálló hatóságok különböző katonai és vöröskeresztes szerveivel igyekeztek kedvező kapcsolatot kialakítani. A csoport tagjait egy idő után a hazatérés lehetősége egyre erősebben kezdte foglalkoztatni, és ez lett vezetőinknek is központi kérdése. A szovjet megszállási övezetből megbízható értesülések nem jöttek, ellenőrizhetetlen hírek annál inkább. Utólag lett ismert, hogy az otthoni hivatalos köröket szinte nem is érdekelte a kitelepített egyetemisták sorsa. A kilátástalan helyzeten néhány mindenre elszánt édesanya, köztük egyik kollégánké is, kezdeményezésükkel vetettek véget. Az újra működő Magyar Vöröskereszt nővéreiként, Budapestről lovas szekéren utaztak ki Bajorországba az egyetemista csoportokat felkeresni, sőt sokunk számára a családunktól hiteles írásos értesítést is hoztak. Az első látogatást hamarosan újabbak követték, ami nyolc hónapi távollét után végre közvetlen kapcsolatot is jelentett.

A bajorországi féléves tartózkodásunk egy hónap kivételével az újra beköszöntött békesség első idejére esett. Tanulmányi kötelezettségünk már nem volt. Egyedüli gondunk a mielőbbi visszatérés mellett ellátásunk biztosítása volt. Szállásaink, időnkénti kényszerköltözködésektől eltekintve biztosítottak voltak. Professzoraink, noha mindkettőjüknek kiskorú gyermekeik is voltak, családi gondjaik mellett továbbra is kötelességüknek tekintették a rájuk bízott hallgatóság sorsával is törődni. A hallgatóság pedig, bár a vizsgák után semmilyen függési viszonyban nem álltunk velük, tiszteletből és kölcsönös megbecsülésből teljes engedelmességet tanúsítottunk vezetőinkkel. A csoport elhagyása nem lett szokássá. A kollégák között, beleértve a nagyon megkedvelt kolozsvári és szegedi társainkat is, továbbra is a baráti jó viszony és segítőkészség jellemezte a kapcsolatokat. Napjaink az alkalmi feladataink és munkáink végzésével teltek. Így adódott, hogy többen a férfiak közül egy magyar hidász tiszt irányításával a községnek, a háború végnapjaiban felrobbantott hídja helyett, új cölöphidat építettek, melyet még évek múltán is használtak. Voltak, akiknek sikerült kitelepült hozzátartozóit megtalálni.

A hazatelepülésre, nem csekély ügyeskedés és professzoraink megfontolt kezdeményezései után, október közepén kerülhetett sor, az amerikai hadsereg hivatalos akciójának egyik hazatelepítő vonatával. A kerülő útvonalon haladó szerelvény Sopronig szállított, ahonnan egyéb lehetőség híján, nyitott tehervagonokban érkeztünk Budapestre.

Idehaza a fogadtatás a hatóságok részéről többnyire rideg volt, és a káderlapokra rákerülő „nyugatos” jelző sokáig jelentett hátrányt. A németországi egyetemi félévünket és a szigorlatainkat rendeletileg érvénytelenítették, és csak újabb félév lehallgatása, valamennyi zárószigorlat sikeres megismétlése után végeztünk. A szigorlati felkészülést itthoni oktatóink *Végh Antal, Halmai János* és *Kedvessy György* készségesen segítették. Oklevelünket minden formaság nélküli eskü után a dékáni hivatalban vehettük át, aszerint, hogy a szigorlatainkkal mikorra végeztünk.

Az már személyes emlékem is, hogy az aranydiplomás kollégáim régi ismerőseim, mivel az oktatásukban a Schulek intézet tanársegédjeként vettem részt. A szakmai életük kezdete az egészen új helyzetet teremtő V. Magyar Gyógyszerkönyv hatályossá válásával esett egybe.

Ezek a gondolatok kerültek elő szakmai emlékeimből, közös múltunknak, kevesek által is alig ismert eseményei közül. Köszönöm, hogy meghallgattak.

Congratulatory speech of dr. József Laszlovszky on the occasion of handing over jubilee diplomas

MEDICOMM Nyelviskola
Érdeklődni: 06 30 270 7316
www.medicomm.hu
ANGOLUL A GYÓGYSZERTÁRBAN!
INTENZÍV SZAKNYELVI TANFOLYAMOK GYÓGYSZERÉSZEKNEK!
Szituációk a patikában
Tünetek, betegségek megismerése
- Esetleírások a gyógyszerész és az orvos szemszögéből
Időpont: 2007. Január 22-26., 2007. Február 26. - Március 2.
Egyéb ajánlataink:
- Felzárkóztató tanfolyamok!
- Állásinterjúra előkészítő tanfolyamok!

HÍREK

A MAGYAR GYÓGYSZERÉSZTUDOMÁNYI TÁRSASÁG HÍREI

AZ MGYT ELNÖKSÉG DÖNTÉSEI

Az MGYT Elnöksége a 93/2006. sz. ED alapján **2006. november 25–26-án** két napos kihelyezett elnökségi ülést tartott Dobogókőn, melynek feladatai közé tartozott az 52. küldöttközgyűlés előkészítése, az idei munka értékelése és a jövő évi hatékony munkavégzés felépítése.

Jelenlévők: *prof. dr. Vincze Zoltán* tb. elnök, *prof. dr. Erős István* tudományos és továbbképzési alelnök, *dr. Márkus Sarolta* delegált gyógyszeripari alelnök, *dr. Pintye János* delegált kórházi-gyógyszerészeti alelnök, *dr. Botz Lajos* főtitkár, *dr. Soós Gyöngyvér* továbbképzési főtitkárhelyettes, *dr. Erdei Ottilia* tudományos rendezvényi főtitkárhelyettes, *dr. Bozsik Erzsébet* szervezési főtitkárhelyettes, *Konrádné Abay-Nemes Éva* jegyző.

Kimentését kérte: *dr. Küttel Sándor* gyógyszerellátási és szervezési alelnök és *dr. Simon Lajos* FB elnök.

Az Elnökség az alábbi döntéseket (ED) hozta:

106/2006. sz. ED: Az Elnökség meghallgatta és elfogadta az elnökségi tagok beszámolóit az előző elnökségi ülés óta eltelt időszak eseményeiről. *Dr. Márkus Sarolta* a 2006. november 9–11-e között Sopronban 252 fő részvételével megrendezett „Gyógyszer az ezredfordulón VI." továbbképző konferenciáról adott rövid tájékoztatást; *dr. Erdei Ottilia* az idei rendezvények tapasztalatairól beszélt; *dr. Soós Gyöngyvér* a jövő évi továbbképzések átgondolásának szükségességéről szólt; *dr. Bozsik Erzsébet* a megyei gyógyszerellátási szervezetek munkáját ismertette néhány mondatban és a Budapesti Szervezet elnökétől kapott levélben foglaltakat említette; *dr. Botz Lajos* főtitkár tájékoztatást adott a *dr. Erős István* alelnök és az ő részvételével, 2006. november 17-én, az Egészségügyi Minisztériumban folytatott megbeszélésről, melyet a MEH felkérésére, *dr. Kovácsy Zsombor* szakállamtitkár kezdeményezett Társaságunkkal; *dr. Pintye János* a Kórházi Gyógyszerészeti Szervezet 2006. december 7-i küldöttközgyűlésére hívta fel a figyelmet.

Az elnökségi tagok rövid beszámolóiról részletesebb tájékoztatások a soronkövetkező „Gyógyszerészet"-ben és a „Hírlevél"-ben fognak megjelenni.

107/2006. sz. ED: Az Elnökség ezután áttekintette az idei összes elnökségi döntést és a meg nem valósultakkal kapcsolatban a következő döntéseket hozta:

13/2006. sz. ED: „Kempler Kurt Emlékérem" alapítása. Az Elnökség ezt az emlékérmet a gyakorló gyógyszerészi tevékenységet méltón bemutató, ilyen tartalmú cikkeket, könyveket író és népszerűsítő munkát végző kollégák munkájának elismerésére kívánja adományozni. A plakettre tervezeteket és árajánlatokat kell bekérni.

Felelős: *dr. Erdei Ottilia*, határidő: folyamatos.

39/2006. sz. ED és 54/2006. sz. ED: Gyógyszerészhallgatók bevonása – ifjúsági tagként – a Társaság munkájába, a végzős gyógyszerészhallgatókkal alakuló kapcsolattartás. Figyelemmel arra, hogy a tavalyi alapszabály-kiegészítéssel lehetővé vált ifjúsági tagsággal ebben az évben csak 57 fő élt és ez igen alacsony szám, ezért az Elnökség szükségesnek tartja, hogy 2007 tavaszán az Ifjúsági Bizottság tagjait és a hallgatók társasági munkába való bevonásával kapcsolatos teendők ellátására 2005-ben felkért egyetemi oktatókat meg kell hívni, az aktívabb és hatékonyabb munka előmozdítása érdekében.

Felelős: *dr. Erős István* tudományos és továbbképzési alelnök, határidő: 2007. első negyedév.

44/2006. sz. ED: Az MGYT-MGYK együttműködési megállapodás módosítása. A 2002. november 22-én kelt együttműködési megállapodás módosítására vonatkozóan Társágunkhoz a 2006. március 3–án tartott megbeszélésen elhangzott ígéret ellenére az MGYK-tól javaslat nem érkezett (44/2006. sz. ED, 55/2006. sz. ED, 60/2006. sz. ED, 69/2006. sz. ED), így a 2006. július 1-jétől tervezett módosításra sem került sor. A 2005. évi elszámolás ismertetett hiányosságai, ill. a 2006-ra a résztvevő kollégáknak egy részleges, 2,1 MFt-os támogatása (a résztvevők száma ennél magasabb volt) alapján az együttműködés mára kiürült, az eredeti célt, azaz az MGYK tag kollégák támogatását ezeken a továbbképzéseken, mára már nem biztosítja. Az MGYT továbbképzések jövőbeni finanszírozását a gyógyszerészet gyökeres hazai „átalakítása" miatt a következő évben folyamatosan értékelni kell, és a szükséges változásokat ennek megfelelően kell meghozni.

Felelős: *dr. Erős István* tudományos és továbbképzési alelnök, határidő: 2007. első félév.

79/2006. sz. ED: A gyógyszerészdoktori cím megszerezhetőségének érdekében végzett előzetes előkészítő munkával kapcsolatban – a véglegesen benyújtandó tervezet elfogadására – újabb megbeszélésre össze kell hívni a gyógyszerészképző helyek vezetőit. A megbeszélés tervezett időpontja: 2007. január.

Felelős: *dr. Erős István* tudományos és továbbképzési alelnök, határidő: folyamatos

88/2006. sz. ED: A gyógyszerészi konferenciák minősítésének felelőse az MGYT. Tisztázni kell, hogy mikor egészül ki ezzel a rendelet.

Felelős: *dr. Erős István* tudományos és továbbképzési alelnök, határidő: folyamatos

90/2006. sz. ED: További egyeztető megbeszélések szükségesek a Promenade Kiadó (Blaskó professzor) által, a jövő évtől ingyenesen megjelentetni kívánt új gyógyszerészi továbbképző kiadvánnyal kapcsolatban.

Az Elnökség (többségi igen szavazással) úgy döntött, hogy levélben közli *Blaskó* professzor úrral, hogy új kiadványát az MGYT a jelenleg megismertetett formájában nem támogatja.

Felelős: *dr. Erős István* tudományos és továbbképzési alelnök, határidő: folyamatos.

91/2006. sz. ED: A „Magyar Gyógyszerészet Pantheonja" összeállítás kiadásával, a szerzői joggal és a kiadói joggal kapcsolatban jogász bevonásával tárgyalásokat kell folytatni és ezeket írásban foglalt megállapodásban kell rögzíteni.

Felelős: *dr. Botz Lajos* főtitkár, határidő: 2007. első félév.

94/2006. sz. ED: Falkay professzor úr javaslata Farmakológiai és Farmakoterápiás Szakosztály, valamint egy Gyógyszerkémiai Szakosztály megalakítására és mindezekkel párhuzamosan, a jelenlegi Gyógyszerkutatási Szakosztály megszüntetésére, illetve átszervezésére. Az elvi döntés meghozatalának érdekében elengedhetetlen az egyeztetés a jelenlegi Gyógyszerkutatási Szakosztály elnökével.

Az Elnökség döntése: Az Elnökség nem támogatja a jelenlegi Gyógyszerkutatási Szakosztály megszüntetését. *Falkay* professzor urat fel kell kérni, hogy részletesen dolgozza ki, milyen területeket fedne le az új Farmakológiai és Farmakoterápiás szerveződés, milyen céllal hoznák létre, mi lenne a feladatköre, kik lennének a tagjai. Fel kell hívni a professzor úr figyelmét arra is, hogy Alapszabályunk IV. Fejezet, 17.1 pontjának (Szakosztályok) d) pontját követő utolsó mondata úgy rendelkezik, hogy a szakosztályok indokolt esetben munkacsoportokat hozhatnak létre. Jelen esetben ilyen munkacsoport kialakításáról Alapszabály módosítása nélkül is lehetne dönteni.

Felelős: *dr. Botz Lajos*, határidő: folyamatos.

108/2006. sz. ED: Az Elnökség egyeztette a 2006. december 1-jei küldöttközgyűlés valamennyi napirendi pontját.

Az Elnökség minden tagja elmondta saját véleményét az elnökválasztással kapcsolatban, majd az Elnökség többségi szavazással a következő döntést hozta: Az Elnökség a jelenlegi ciklus (2008) végéig javasolja az eddigi tudományos és továbbképzési alelnök megválasztását az MGYT elnökének. A megürült tudományos és továbbképzési alelnöki pozíciót 2008-ig az Elnökség nem kívánja betölteni. A 2007. évben a gyógyszerészetet jelentősen átalakító új helyzetre tekintettel az Elnökség a Társaság Alapszabályának az új helyzethez alkalmazkodó módosításai miatt valószínűnek tartja egy rendkívüli küldöttközgyűlés összehívását is. Ezen a küldöttközgyűlésen a működési tapasztalatokra tekintettel értékelni kell az Elnökség esetleges átalakítását is (l. még 111/2006. sz. ED-ben is).

Az elnök megválasztása – az Alapszabályban rögzítetteknek megfelelően – titkosan fog történni. A szavazólapok kiértékelését Szavazatszámláló Bizottság fogja végezni, melynek tagjait is kijelölték.

Felelős: Minden elnökségi tag, határidő: 2006. december 1.

109/2006. sz. ED: Az Elnökség tagjai döntöttek a 2006. december 1-jei küldöttközgyűlés elé beterjesztendő – az eddigi működés során felmerült tapasztalatokkal kapcsolatos legfontosabb – Alapszabály módosítási javaslatokról, valamint arról is, hogy az előzetesen jóváhagyott éremadományokon kívül, a Társaság és a magyar gyógyszerészet érdekében végzett kiemelkedő munkássága elismeréseként *prof. dr. Nyiredy Szabolcsnak* „Kazay Endre Emlékérmet" (posthumus) adományoznak.

Felelős: Minden elnökségi tag, határidő: folyamatos

110/2006. sz. ED: Az Elnökség – figyelembe véve a jövő évre előirányozott gazdasági mutatókat – úgy döntött, hogy a 2006. december 1-jei küldöttközgyűlés elé benyújtandó javaslatában 3000 Ft-os éves tagdíjat fog javasolni jóváhagyásra az MGYT aktív tagjai részére, 2007. évre vonatkozóan. A tiszteleti tagok, a szenátusi tagok és a külföldi állampolgárságú rendes tagok továbbra is tagdíjmentességet élveznek. A nyugdíjas, a GYES-en lévő, ifjúsági és társult tagok tagdíja 2007-ben 300 Ft lesz.

Felelős: A Társaság elnöke.

111/2006. sz. ED: Az Elnökség döntött arról is, hogy 2007. június 30-ig egy rendkívüli küldöttközgyűlést fog összehívni a Társaság Alapszabályának módosítása érdekében, figyelembe véve a jövő évtől bevezetendő, az egészségügyi ellátást és ezen belül a gyógyszerészetet is érintő jelentős jogszabályváltozások miatt.

A rendkívüli küldöttközgyűlést az Elnökség hívja össze, a meghívót az elnök írja alá.

112/2006. sz. ED: Az Elnökség áttekintette és megvitatta a Társaság pénzügyeit kezelő PRE-TAX Kft.-től kapott részletes pénzügyi kimutatást. A kimutatásban foglaltak alapján, az Elnökség több kiadás mérséklését is kívánatosnak tartja elvégezni. Okvetlenül szükséges az igen magas postaköltségek csökkentése, ezért úgy döntöttek, hogy az eddig 10 alkalommal megjelentetett „Hírlevelet" 2007-ben csak 6 alkalommal fogják megjelentetni és kiküldeni a Társaság valamennyi tagdíjfizetőjének. (A jövő évi megjelenések időpontjai: 1. szám: február 20-ig, 2. szám: április 20-ig, 3. szám: június 20-ig, 4. szám: szeptember 20-ig, 5. szám: október 20-ig, 6. szám: december 20-ig). Jelentős (kényszerű) költségcsökkentéssel fog járni az is, hogy a jövőben a 4 egyetemnek tiszteletpéldányként kipostázott „Gyógyszerészet"-ek száma csökkenni fog (kb. 5–10 db/képzőhely), az ifjúsági tagok részére eddig hallgatói tiszteletpéldányként megküldött „Gyógyszerészet"-et a jövő évtől a Társaságnak nincs módja biztosítani.

Az igen magas havi bérkifizetések és járulékok mérséklését a Titkársági dolgozók munkakörének átszervezésével kívánják biztosítani.

Az Elnökség az újonnan megválasztott elnök, a főtitkár, a tudományos rendezvényi főtitkárhelyettes és a jegyző jelenlétében szükségesnek tart egy további egyeztető megbeszélést a Társaság pénzügyeit kezelő PRE-TAX Kft. ügyvezető igazgatójával.

Felelős: A Társaság Elnöke.

113/2006. sz. ED: Az Elnökség – *Erős* professzor úr előterjesztésében – meghallgatta a gyógyszerészdoktori cím megszerezhetőségével kapcsolatos előkészítő munkálatok állásáról szóló tájékoztatót, áttekintette a Társaság előtt álló feladatokat. Az előkészületek jól haladnak, a hatályba lépett oktatási miniszteri rendelet lehetővé teszi az egyetemek részére szakirányú továbbképzések szervezését. *Fülöp* és *Noszál* dékán urak kidolgozták a benyújtandó tervezetet, már csak egy végső egyeztető megbeszélésre kell összehívni a 4 gyógyszerészképzőhely vezetőjét. A megbeszélés tervezett időpontja: 2007. január.

A főtitkár hozzászólásában felhívta a figyelmet arra, hogy a gyógyszerész

doktori cím valószínűsíthetően a 2005. évi CVI. törvény 87/F. § (3) bekezdésben foglaltak módosítását is igényli, így erre is figyelemmel kell lenni.

Felelős: *dr. Erős István*, határidő: folyamatos.

114/2006. sz. ED: A Társaság 2007. évi oktatási, továbbképzési terveiről, programjáról *dr. Soós Gyöngyvér* továbbképzési főtitkárhelyettes adott tájékoztatást, kiemelve az eddig „Klasszikus gyógyszerészi ismeretek" néven zajló továbbképzést. 2007-től ez a továbbképzés új elnevezéssel „Klasszikus gyógyszerészi ismeretek újabb eredményei" címmel kerül megrendezésre, a továbbiakban is hétvégenként (szombat-vasárnap), 8 alkalommal (Veszprém, Budapest I., Nyíregyháza, Sopron, Szeged, Debrecen, Pécs, Budapest II.). A központi téma a jövő évben a véralvadás befolyásolása lesz. A továbbképzés változatlanul 15 órás lesz, de mind az öt tudományterületről egységesen 3–3 órás előadások fognak elhangzani. A jövő évre felkért előadók: *dr. Antal István* egyetemi docens (Budapest), *prof. dr. Blaskó György* (Debrecen), *dr. Lázár László* egyetemi docens (Szeged), *prof. dr. Szendrei Kálmán* (Szeged) és *dr. Szökő Éva* egyetemi docens (Budapest) lesznek.

A továbbképzések akkor kerülnek megrendezésre, ha azokra előzetesen minimum 50 fő jelentkezik. A részvételi díj az MGYT tagjai számára 9000 Ft lesz, azoknak, akik nem tagjai a Társaságnak: 12 500 Ftot kell fizetniük. Az előadók számára fizetendő óradíj megegyezik az ez évivel. Szeretné elérni az Elnökség azt is, hogy azok a megyék, amelyek ezeknek a továbbképzéseknek helyt adnak, a továbbképzés terembérleti díja egészének, vagy legalább a felének átvállalásával segítsék a Társaság továbbképzési feladatainak ellátását.

115/2006. sz. ED: A Társaság 2007. évi rendezvényeiről *dr. Erdei Ottilia* tudományos rendezvényi főtitkárhelyettes számolt be. 2007. első félévében 3 rendezvény lesz: VIII. Clauder Ottó Emlékverseny, Budapesten, 2007. április 12–14-én; XXXIV. Gyógyszeranalitikai Továbbképző Kollokvium, Szegeden, 2007. áprilisában; XLII. Rozsnyay Mátyás Emlékverseny, Kecskeméten, 2007. május 10–12-én.

A II. félévben várható rendezvények: Szeptemberben a Gyógyszertechnológiai Szakosztály, októberben a Gyógynövény Szakosztály és novemberben a Gyógyszerkutatási Szakosztály rendezvénye. A Gyógyszerésztörténeti Szakosztály is tervez a II. félévben egy egynapos rendezvényt.

A nemzetközi rendezvények közül ki kell emelni a 2. BBBB (Balaton-Baltic-Bled-Bosporus) Konferenciát, mely 2007. szeptember 13–15. között Észtországban (Tallinn-Tartu) kerül megrendezésre, s mely rendezvény egyik társszervezője az MGYT.

Dr. Erdei Ottilia tájékoztatta az Elnökség tagjait arról, hogy több rendezvényt szeretne Szegeden, azonos helyszínen megrendezni, hogy így kedvezményesebb kondíciókat tudjon elérni a Társaság számára. Főtitkárhelyettes asszony kezdeményezi továbbá, hogy a szakosztályok, szervezetek elnökeivel 2007. első napjaiban tartson az Elnökség egy közös megbeszélést, a társasági rendezvényszervezések nyereséges lebonyolításának előkészítése érdekében.

116/2006. sz. ED: Az Elnökség fontosnak tartja, hogy az SZMSZ 7. § 2. pontjának megfelelően az I. félévi tudományos kongresszusok, konferenciák, szimpóziumok szakmai programját december 15-ig, a II. félévit március 15-ig hagyja jóvá és a rendezvényekről tájékoztassuk a társszervezeteket is.

Felelős: *dr. Erdei Ottilia*, határidő: folyamatos.

117/2006. sz. ED: A megyei gyógyszerellátási szervezetek munkájáról *dr. Bozsik Erzsébet* szervezési főtitkárhelyettes adott tájékoztatást. A megyékben végzett munka nem mindenhol azonos színvonalú. Vannak nagyon jól működő megyei szervezetek, pl: Békés, Budapest, Győr-Moson-Sopron, Jász-Nagykun-Szolnok, Pest, Szabolcs-Szatmár-Bereg, Vas, de sajnos van két olyan megye is: Nógrád és Zala, ahol gyakorlatilag alig történik munkavégzés. Ez utóbbi két megye esetében el kellene azon gondolkozni, szükséges-e ebben a két megyében is fenntartani az önálló megyei szervezetet, nem kellene-e összevonni a környezetében lévő és igen jól teljesítő megyei szervezettel?

Felelős: *dr. Küttel Sándor* és *dr. Bozsik Erzsébet*, határidő: folyamatos.

118/2006. sz. ED: A nemzetközi gyógyszerészeti szervezetekkel állandó kapcsolatot tartó elnökségi tagok (FIP: *dr. Márkus Sarolta*, EUFEPS: *dr. Botz Lajos*, APV: *prof. dr. Erős István*, EuroPharm Forum: *dr. Soós Gyöngyvér*) is beszámoltak munkájukról.

Az Elnökség igen fontosnak tartja, hogy minden nemzetközi szervezetben mindig ugyanaz az elnökségi tag képviselje az MGYT-t, ő jelenjen meg a szervezet kongresszusán, így valóban „kapcsolattartó" legyen.

Az Elnökség fontosnak tartja, hogy a FIP-ben legyen a Társaságnak egy közforgalmú gyógyszerészetet képviselő, idegen nyelvet jól beszélő aktív, fiatal tagja is. A Társaság élni fog a FIP kitüntetésekre való felterjesztés jogával is, kitüntetésre javasolja *prof. dr. Vincze Zoltánt*.

Felelősök: A nemzetközi szervezetekkel kapcsolatot tartó elnökségi tagok, határidő: folyamatos.

119/2006. sz. ED: Az Elnökség fontos feladatának tartja a Társaság honlapjának megújítását. A korszerűbb és a Társaság tevékenységét teljes körűen bemutató megjelenést elő kell készíteni. Az Elnökség ezzel a feladattal a Főtitkárt bízza meg. A honlapra felkerülő anyagok engedélyezése is az ő feladatkörébe tartozik.

Felelős: *dr. Botz Lajos*, határidő: folyamatos.

120/2006. sz. ED: Az Elnökség áttekintette a szaklapok kiadásával, előfizetések alakulásával kapcsolatos témakört is. Az Elnökség fontosnak tartja, hogy a jövőben a „Gyógyszerészet"-ben hatékony hirdetésszervezési koncepció valósuljon meg, melynek elvégzésére egy hirdetésszervező céget kell felkérni.

Figyelembe véve a jövő évre tervezett gazdasági mutatókat, az Elnökség a jövő évi szaklap előfizetési díjakat +5%-kal megemeli. A felkért szerzők honoráriumai is 5%-kal emelkednek. A hirdetési tarifák változatlanok maradnak a jövő évben.

Felelős: *dr. Botz Lajos* és *dr. Erdei Ottilia*, határidő: folyamatos

121/2006. sz. ED: Az Elnökség a 2006. december 1-jei küldöttközgyűlés után rövid elnökségi megbeszélést tart, a 2007. évi első elnökségi ülés időpontja: 2007. január 5.

A SZAKMAI ÉS A TUDOMÁNYOS ÉLET HÍREI

PILLICH LAJOS 1913–2006

Pillich Lajos Kossuth-díjas, rubindiplomás vegyészmérnök, a Richter Rt. műszaki igazgatója, elnöke, majd örökös tiszteletbeli elnöke, 2006. november 22-én elhunyt. Halálával a háború előtti mérnökgeneráció egyik legnagyobb alakja, a hazai gyógyszeripar utolsó legendája, a Richter Rt. hű, érdemes oszlopa szállt sírba. *Pillich Lajos* az innováció géniusza volt, akivel sokszor nem tudott lépést tartani a külvilág. A 20. század emberpróbáló, kritikus időszakában történelmet csinált, ő maga volt a Richter-történelem egy vaskos darabja. *Pillich Lajost* nemcsak a Richter G. Gyógyszergyár Nyrt. és a hazai vegyésztársadalom gyászolja, hanem a Magyar Gyógyszerésztudományi Társaság is, amelynek 1968–1972 között alelnöke, szenátusának megalakulása óta szenátora volt. Munkásságát az MGYT – többek között – 1976-ban Kazay Endre Emlékéremmel ismerte el.

* * *

Pillich Lajos, egy csehországi szász szobrász *Mildner Ferenc, Frida* nevű lányának és egy munkácsi születésű német iparművész, *Pillich Lajos Ignác* keramikus nyolcadik gyermekeként Székelyudvarhelyen született 1913. január 13-án. Eredetileg építészmérnök szeretett volna lenni, de végül apja javaslatára a vegyészetet választotta. 1930-ban a budapesti műegyetemre külföldi állampolgárként, létszámfölöttiként iratkozott be. A végzése előtti hónapokban 1935-ben *Putnoki* professzor meghívta kisegítő tanársegédnek a Szervetlen kémiai tanszékre, majd *Zemplén* professzor ajánlásával *Richter Gedeon* gyógyszergyárába került, ahol az ifjú vegyészmérnököt 1935. július 1-jétől először csak egyhavi próbaidőre alkalmazták. Véglegesítése után analitikusként kezdte pályafutását. 1937-ben megbízták az Inzulin üzem vezetésével, majd a többi üzemvezető helyettesítésével, ha szabadság vagy megbízás miatt távol voltak.

Az 1939-ben kitört második világháborúban a gyárat hadiüzemmé nyilvánították és az aktuálpolitikai

szempontok érvényesülése miatt számos értékes kutató és tisztviselő külföldre távozott, Richter Gedeont pedig 1942-ben eltiltották a vezérigazgatói tevékenységtől, majd a gyárból is eltávolították. Ebben a nehéz időszakban *Pillich Lajost* 1942. április 21-én először főmérnökké, majd november 20-án, 29 évesen műszaki igazgatóvá nevezték ki. Az akkor jellemzővé vált szélsőséges helyzetekben mutatkozott meg egyik döntő jelentőségű erénye, az érzék a problémák leleményes megoldására, a nehézségek gyors és hatékony kezelésére. 1944 nyarán a vállalat igazgatóságának tagjává választották, tisztségét 1948-ig, az államosításig betöltötte. Amikor 1944. augusztus 23-án kinevezték ügyvezető igazgatóvá, 31 évesen két funkciót látott el, gyakorlatilag átvette a vállalat teljes irányítását. A front közeledtével megszervezte a gyár értékeinek mentését. Amikor 1944 végén a hatóságok elrendelték a vállalat kiürítését és nyugatra telepítését, dokumentálható módon ekkor villan fel először a magyar úriember *Pillich Lajosban* testet öltő alakja, aki még az életveszélyt vállalva is kitart saját becsületkódexe és kurázsija mellett. A termelést egészen 1944 karácsonyáig sikerült fenntartani. 1945 februárjában – miután igazgatóként „nem követett el nagyobb bűnt a kapitalizmusban" – megengedték, hogy a gyárban munkásként dolgozzon, néhány hónap múlva azonban – főmérnöki beosztásban – újra átvehette a vállalat műszaki vezetését.

1948-ban a gyárat államosították. Az államosítás után az eredeti cégnevet belföldön eltörölték, 1951-től Kőbányai Gyógyszerárugyárra változtatták. Ugyanebben az évben a gyár igazgatóhelyettesévé nevezték ki. A Gyógyszeripari Kutató Intézetbe átvezényelt kutatók pótlására rövid idő alatt új, tehetséges csapatot kovácsolt össze. A kutatók szabad kezet kaptak a témaválasztásban, minden ígéretes fejlesztési ötlettel foglalkozhattak. Eredményes munkásságukat négy, rövid idő alatt forgalomba hozott originális gyógyszer fémjelezte. 1953-tól egyik kezdeményezője volt az akkor hatalmas távlatokkal kecsegtető szovjet export első lépéseinek. 1954. március 17-én a gyár rekonstrukciója és az üzem vezetése terén elért eredményeiért *Kossuth-díjban* részesült.

1957-ben két fontos szakmai testület, az MTA Elvi Gyógyszerkutatási Bizottságának, valamint az Országos Tervhivatal Gyógyszeripari Szakbizottságának tagja lett. Több mint húszéves ipari tapasztalatait a „Gyógyszerek és gyógyszergyártás" című könyv társszerzőjeként tette közzé, amely szakmai körökben hosszú ideig a téma alapművének számított. Jelentős szerepe volt abban, hogy a Kőbányai Gyógyszerárugyár a nyolcvanas évekre a magyar gyógyszeripar legeredményesebb vállalata lett.

Pillich Lajost 1959-ben megbízták a hazai gyógyszeripar távlati (húszéves) fejlesztését kidolgozó bizottság vezetésével. Közben a vállalat rekonstrukciójának terveit végre jóváhagyták és biztosították a fejlesztéshez szükséges anyagi erőforrásokat. A munkálatok 1967 októberében fejeződtek be. A vállalat középüzemből világviszonylatban elismert, minden igényt kielégítő nagyvállalattá fejlődött, amely termelésének háromnegyed részét exportálta. Az 1950. évi mutatókhoz viszonyítva a termelés 34-szeresére, az export 147-szeresére, a termelékenység 11-szeresére emelkedett.

A hatvanas évektől a nemzetközi kapcsolatok fejlesztése került előtérbe. A nyugati kapcsolatok kiépítésének sorában a belga Janssen céggel kialakított több évtizedes együttműködés volt a legeredményesebb: a Richter mintegy másfél tucat Janssen-készítményt hozott forgalomba licencszerződés alapján. A nemzetközi kapcsolatok fejlesztését szolgálta a Themis Chemicals Limited indiai közös gyógyszergyár alapítása is 1969-ben.

1968-tól *Pillich Lajos* megkapta a „műszaki igazgatóhelyettes" címet, ami lényegében 1942. évi státuszának visszaállítását jelentette. 1976-ban – 41 évi szolgálat után – nyugdíjba ment. Távozásakor jelentős tanulmányt írt *Richter Gedeon* pályafutásáról, munkásságának értékeléséről. E nemes gesztussal egyrészt lerótta kegyeletét egykori főnökének és példaképének emléke előtt, másrészt évtizedeken át méltatlanul elfeledett, tragikus sorsú alakjára irányította a figyelmet.

Nyugdíjasként tíz éven keresztül az ENSZ iparfejlesztési szervezetének szakértője volt. Több fejlődő országban (Guinea, Afganisztán, Algéria, India) tevékenykedett a helyi nemzeti gyógyszeripar fejlesztésének elősegítésére, miközben idehaza a Magyar Gyógyszeripari Egyesülés és a Biotechnika Rt. szaktanácsadójaként, valamint az Országos Műszaki Fejlesztési Bizottság főmunkatársaként szolgálta a hazai gyógyszeripart.

1990-ben a Kőbányai részvénytársasággá alakult és felvette a háború előtti eredeti cégnevét. Az igazgatótanács elnökévé *Pillich Lajost* kérték fel, aki – csakúgy mint 1948-ban – a folytonosságot képviselte és szimbolizálta. *Pillich Lajos* a Társaság elnökeként folyamatosan és hatékonyan támogatta az ügyvezetőség munkáját. A Richter Rt. az évezred végére a hazai gyógyszergyárak közül egyedül őrizte meg függetlenségét és a régió egyik vezető multinacionális gyógyszeripari vállalatává fejlődött.

Pillich Lajost 1993-ban Kőbánya díszpolgárává választották, 1995-ben, munkásságának 60. évfordulóján Magyar Köztársasági Érdemkereszttel tüntették ki. 1996-ban Richter Gedeon-díjat kapott, 86 éves korában leköszönt elnöki tisztéről.

A Richter Rt. legendás „nagy öregje" 2001-ben egy munkacsoport élén a vállalat centenáriuma alkalmából a gyár száz éves történetét bemutató könyvet jelentetett meg, a könyv munkálataival párhuzamosan tevékenyen részt vett a Centenáriumi Dokumentumtár megtervezésében és kivitelezésében. Kezdeményezésére és irányításával 2003-ban elkészült a Richter 2030-ig terjedő távlati gyárfejlesztési terve. Utolsó kezdeményezése a Centenáriumi Dokumentumtár múzeummá vagy látogatóközponttá történő átalakítása, fejlesztése volt.

Pillich Lajos méltósággal, sztoikus nyugalommal készült a halálra. Napi feladatokkal, olvasással, sétával, rendszeres írással tartotta karban magát. Környezetét elképesztette az éles elméjével, amelyben fantasztikus rend, precizitás és logika uralkodott; elképesztette az életerejével, a szellemi frissességével. És elbűvölte öreguras bűbájával, közvetlen kedvességével, természetességével, derűs optimizmusával. Az utolsó pillanatig dolgozott, bejárt a gyárba, amely *az élete értelmét jelentette.* A gyárba, amelynek oly sokat adott, s amelyet oly híven szolgált. Hosszú élete során rendszerek, kormányok, politikák jöttek-mentek; eközben ő mindvégig ugyanaz az ember maradt, aki volt. Sikereinek egyik döntő eleme – született tehetségén kívül – az időtlen szakmai értékekhez való következetes és állhatatos ragaszkodás volt, amelyet szükség esetén taktikusan képviselt. Miközben alkalmazkodott a körülményekhez, a körülményeket részben át is alakította, s nem egyszer a saját elképzeléseihez tudta igazítani. És közben mindvégig ember, mégpedig ugyanaz az ember tudott maradni.

Emlékét tisztelettel megőrizzük!

(Rasztik Tibor munkájának felhasználásával)

POSGAYNÉ DR. KOVÁCS EDIT 80 ÉVES

Nyíregyházán született 1926. december 3-án. A Budapesti Orvostudományi Egyetemen 1950-ben szerzett gyógyszerészi oklevelet. Friss diplomásként rövid időt töltött gyógyszertárban, majd mint analitikus gyógyszerész 1950–1955-ig a Gyógyáruértékesítő Vállalat Laboratóriumában dolgozott. 1955. január 1-jétől, *Bayer István* professzor hívására, az Egészségügyi Minisztérium Gyógyszerészeti és Műszerügyi Főigazgatóság Műszaki Fejlesztési Osztályán ill. jogutódjánál, az Országos Gyógyszerészeti Intézetben dolgozott. 1976-tól nyugállományba vonulásáig (1984) a gyógyszerkönyvi osztályt vezette. Gyógyszerész doktorrá 1965-ben avatták *„summa cum laude"* minősítéssel. Disszertációjának címe *„Perklórsavas titrálás gyógyszerkönyvi alkalmazása"*. Kandidátusi fokozatot 1972-ben szerzett *„Bázisok erősségét és meghatározását befolyásoló néhány tényező tanulmányozása nemvizes közegben"* c. értekezésével. Intézeti feladatai és kutatási területei szorosan összefonódnak a magyar gyógyszerkönyvek kémiai vizsgáló módszereinek kipróbálásával, kidolgozásával és továbbfejlesztésével. Fontos szerepet töltött be a gyógyszerkönyvek szerkesztési munkájában, mint a VI. Magyar Gyógyszerkönyv Szerkesztő Bizottságának szakértője és a VII. Magyar Gyógyszerkönyv Kémiai Albizottságának titkára.

1960 óta a gyógyszerészek posztgraduális képzésének aktív részese. Először a szakfelügyelő gyógyszerész, majd a szakgyógyszerész-képzés, ill. gyógyszerész továbbképzések egyik előadója, és a szakvizsgára előkészítő tanfolyamok szervezője. Tagja volt a szegedi, majd budapesti Szakgyógyszerészképző Vizsgabizottságnak. 1978-tól az OTKI (OTE) címzetes egyetemi docense. Az MTA Szerves Analitikai és Gyógyszeranalitikai Munkabizottságának tagja, az MGYT Gyógyszeranalitikai Szakosztályának vezetőségi tagja és az MKE Oszcillometriás Szakcsoportjának titkára volt.

Szakmai munkájának társadalmi elismerését jelentette az „Érdemes gyógyszerész" (1973), az MGYT Schulek Elemér Emlékérem (1984), a „Munka Érdemrend" arany fokozata (1985) és 1996-ban a „Societas Pharmaceutica Hungarica" emlékérem.

Nyugdíjba vonulása óta fáradhatatlanul és aktívan részt vesz az Európai Gyógyszerkönyv magyarországi adaptációjának munkálataiban, amellyel hozzájárult a VIII. Magyar Gyógyszerkönyv megjelenéséhez is.

Az egész gyógyszerész-társadalom, volt munkatársaid és barátaid kívánunk jó egészséget, boldog éveket és őszintén reméljük, hogy még sokáig hasznos segítője leszel az OGYI gyógyszerkönyvi osztályának.

Dr. Csapó Zsoltné

BESZÁMOLÓ A MAGYAR GYÓGYSZERÉSZTUDOMÁNYI TÁRSASÁG GYÓGYSZERKUTATÁSI SZAKOSZTÁLY „GYÓGYSZERKUTATÁSI SZIMPÓZIUM–2006" CÍMŰ SZAKMAI ÉS TOVÁBBKÉPZŐ RENDEZVÉNYÉRŐL

A Magyar Gyógyszerésztudományi Társaság Gyógyszerkutatási Szakosztálya 2006. november 24–25-én a debreceni Cívis Hotel Kálvin-ban rendezte meg a „Gyógyszerkutatási Szimpózium–2006" című szakmai és továbbképző rendezvényét *„Kihívások és eredmények"* címmel. A rendezvényen 76 regisztrált résztvevő vett részt, köztük a hazai gyógyszerészképzés jeles képviselői, hazai és külföldi, a gyógyszerkutatás területén dolgozó szakemberek, fiatal kutatók, valamint a szakterület iránt érdeklődő gyógyszerész kollégák.

A konferencia *dr. Perjési Pál* szakosztályelnök köszöntőjével kezdődött, melyet követően a konferencia résztvevői egy perces néma felállással emlékeztek meg *dr. Nyiredy Szabolcs* akadémikusról, a Magyar Gyógyszerésztudományi Társaság elhunyt elnökéről. A szakosztály elnökének köszöntőjét követően *dr. Botz Lajos*, a Magyar Gyógyszerésztudományi Társaság főtitkára köszöntötte a résztvevőket és rövid előadásában többek között megemlékezett *dr. Nyiredy Szabolcs* akadémikusról az MGYT elhunyt elnökéről, valamint *dr. Mezey Géza* egyetemi tanár – a debreceni gyógyszerészképzés megindítója – halálának ötödik évfordulójáról. Ezt követően *dr. Tósaki Árpád,* a Debreceni Tudományegyetem Gyógyszerésztudományi Kar dékánja köszöntötte a konferencia résztvevőit. Röviden megemlékezett a debreceni gyógyszerészképzés megindulásának tizedik, valamint *dr. Mezey Géza* egyetemi tanár halálának ötödik évfordulójáról. A megnyitó beszédek elhangzását követően *dr. Gergely Judith* professzor asszony tartott egy, a szakosztály korábbi nagy sikerű rendezvénysorozatának történetét bemutató előadást *„A debreceni gyógyszerkutatási konferenciák történetéről"* címmel. (Az előadás közlemény-változatát lapunk egy későbbi számában közli. – a szerk.)

Dr. Perjési Pál

A képen balról: dr. Erdei Ottilia, prof. dr. Erős István, dr. Perjési Pál, prof. dr. Tósaki Árpád és dr. Botz Lajos

A rendezvény péntek délutáni szekciójának első előadója *Takácsné dr. Novák Krisztina* professzor asszony volt, aki „A logP-től a teljes gyógyszerészeti jellemzésig" címmel tartott átfogó előadást a gyógyszervegyületek fizikai-kémiai jellemzésének jelentőségéről a gyógyszerkutatásban. Őt követte *dr. Pukánszky Béla* akadémikus, egyetemi tanár, aki klinikus és polimerkémiai szakemberek közös munkája során született polimerkémiai eredményeket

Prof. dr. Gergely Judith

mutatott be „Poliuretán alapú neuroendovasculáris embolizáló anyag fejlesztése" címmel. Ezt követően *dr. Ivan Kron* a Kassai Egyetem Orvosi Kémiai és Biokémiai Intézetének munkatársa „Spectrophotometric determination of pK_a values of some chalcones" címmel tartott angol nyelvű előadást. Dr. Kron előadását *dr. Klebovich Imre* professzor „Farmakokinetika, gyógyszermetabolizmus és biofarmáciai vizsgálatok és szerepük a gyógyszerkutatásban" című általános érdeklődést kiváltó előadása követte. A szekció záró előadását („Genotipizálástól a betegágyig: a CYP 450 2D6 és 2C19 enzimeket kódoló polimorf allélok meghatározása és egyénre szabott gyógyszeres kezelés lehetőségei az antidepresszív farmakokinetikában") *dr. Háber Ágota* tartotta, aki az alapkutatások eredményeinek a klinikai gyakorlatban történő alkalmazásáról számolt be számos pozitív visszhangot kiváltó előadásában.

A kávészünet után *dr. Dévay Attila* „Mátrix alapú gyógyszerkészítmények gyógyszertechnológiai és biofarmáciai jelentősége" címmel tartott a terület legújabb eredményeit bemutató előadást. Ezt követően *dr. Révész Piroska* professzor asszony „Nanotechnolológia alkalmazása vízben rosszul oldódó farmakonok biológiai hasznosíthatóságának növelésére", majd *dr. Erős István* egyetemi tanár „Nanorészecskék a gyógyszertechnológiában" címmel tartott nagy érdeklődéssel kísért előadást. Ezt követően *dr. Hódi Klára* professzor asszony „A gyógyszertechnológia legújabb vívmányainak hatása a gyógyszeres terápiára" című előadásával folytatódott a szimpózium programja, melyet a gyógyszertechnológia legújabb fejlesztési módszereivel kapcsolatos hozzászólások sorozata követett**.** A szekció következő előadását *dr. Skribek Henriette,* a Karolinska Intézet munkatársa tartotta „Új lehetőségek a gyógyszerkutatásban – Drug Discovery through High Content Analysis" címmel. Az előadó bemutatta azokat a legújabb fejlesztési eredményeket, melyeknek a terápiában történő alkalmazása tovább növelheti a daganatellenes terápiás protokollok hatékonyságát. A szekció záró előadását („A fagyöngy lektin (Viscum album agglutinin) immunológiai és farmakokémiai vizsgálata") *dr. Hajtó Tibor* tartotta, melyben a fehér fagyöngy lektinnel végzett vizsgálatai kapcsán az immunfarmakológiai eredmények jelentőségét hangsúlyozta.

A szekció befejezését követően poszter diszkusszió vette kezdetét, melynek során a szimpóziumra bejelentett 23 poszter előadói röviden ismertették a posztereiken összefoglalt eredményeiket. A napot a szálloda éttermében borkóstolóval egybekötött vacsora zárta.

A november 25-i programot *dr. Vecsernyés Miklós* rövid megemlékezése nyitotta meg, melyben áttekintette a debreceni gyógyszerészképzés eddigi történetét, bemutatva *dr. Mezey Géza* professzor szerepét a debreceni gyógyszerészképzés tíz évvel korábban történt megindításában. A megemlékezést a Debreceni Tudományegyetem Gyógyszerésztudományi Kar intézetvezetőinek előadásai követték. Elsőként *dr. Tósaki Árpád* egyetemi tanár „Iszkémia/reperfúzió a szívizomban: mechanizmusok és a hemoxigenáz-1 összefüggése az endogén szénmonoxid termeléssel" című előadását hallgathattuk meg, majd *dr. Halmos Gábor* egyetemi tanár „Peptid hormon receptorok mint új molekuláris célpontok a daganatterápiában" című előadása következett. Az előadások sora *dr. Herczegh Pál* egyetemi tanár „A risztocetintől az oszteobiotikumokig. Gyógyszerkutatás a Tanszéken és a Kutatócsoportban" című előadásával folytatódott, melyben az előadó röviden bemutatta a Gyógyszerészi Kémiai Intézet megalakulásának történetét is. A délelőtti szek-

Dr. Pukánszky Béla akadémikus

Takácsné prof. dr. Novák Krisztina

Dr. Barthó Loránd akadémikus

Dr. Szökő Éva

A képen balról az első sorban dr. Botz Lajos, dr. Tósaki Árpád és dr. Perjési Pál

ciót *dr. Vecsernyés Miklós* „Ciklodextrin származékok citotoxicitási vizsgálatainak tapasztalatai" című előadása zárta, melyben az előadó – az előző előadásokhoz hasonlóan – a terület irodalmi áttekintésén túl bemutatta saját kutatásainak legújabb eredményeit is.

A kávészünet után megkezdődött a szimpózium befejező szekciója, melynek első előadásában „A fordított Na^+/Ca^{2+}-csere preszinaptikus β_2-receptor regulációja perifériás szimpatikus idegen" címmel *dr. Török Tamás* egyetemi tanár tartott előadást. Ezt követően *dr. Barthó Loránd* egyetemi tanár „Az emberi bélhuzam mozgásait szabályozó transzmitterek" című előadásában, az előző előadáshoz hasonlóan, a farmakológiai hatások molekuláris szintű ismereteinek jelentőségét hangsúlyozta. A szekció következő előadását *dr. Falkay György* egyetemi tanár tartotta „Szuperfúziós vizsgálatok terhes patkány uteruson" címmel, melyben az e téren folytatott vizsgálatai legújabb eredményeit mutatta be. A szekció következő előadója *dr. Szilvássy Zoltán* egyetemi tanár volt, aki „Endogén insulin érzékenyítő mechanizmusok farmakológiai kiaknázása" című előadásában egy sikeres gyógyszerfejlesztési projekt eddigi legfontosabb eredményeit ismertette. A szekció záróelőadását *dr. Szökő Éva* tartotta, aki „A szöveti nitrát/nitrit koncentráció arány, mint a nitratív stressz biomarkere" című előadásában az e területen folytatott munkáinak összefoglalását mutatta be.

A konferencia teljes programját élénk érdeklődés jellemezte. Az előadóterem mindvégig zsúfolásig telt volt. A poszterek az előadásokhoz hasonlóan színvonalas kutatások eredményeit mutatták be. Örvendetes volt, hogy a szimpózium résztvevői a poszterek iránt is nagy érdeklődést mutattak.

A rendezvény befejezéseként *dr. Perjési Pál* a szakosztály elnöke mondott köszönetet a résztvevőknek a színvonalas előadásokért és poszter bemutatásokért, valamint a konferencia szervezésében résztvevőknek a segítőkész munkájukért. Az igen színvonalasnak ítélt poszterbemutatások kapcsán kérte a szerzőket, hogy vegyék fontolóra a bemutatott munkáknak az Acta Pharmaceutica Hungarica-ban közleményként történő megjelentetését. A szimpózium záró mondatai *dr. Gergely Judith* professzor asszony szájából hangzottak el, aki a résztvevőkhöz és a szervezőkhöz intézett köszönő szavai után minden jelenlevőt meghívott a szakosztály következő, Szegeden megrendezésre kerülő hasonló rendezvényére.

E beszámoló befejező soraiként a magam és a Gyógyszerkutatási Szakosztály vezetősége nevében köszönetemet fejezem azoknak a kollégáknak, akik aktív részvételükkel lehetővé tették a rendezvény megszervezését és lebonyolítását. Külön megköszönöm *dr. Erdei Ottiliának*, az MGYT tudományos rendezvényi főtitkárhelyettesének, valamint az MGYT Titkárság munkatársainak, *Konrádné Abay-Nemes Évának* és *Gyimesi Anikónak* a szervezésben és a lebonyolításban nyújtott segítségét.

Dr. Perjési Pál
a Gyógyszerkutatási Szakosztály elnöke

Dr. Mezey Géza Emléktábla avatás Debrecenben

A Gyógyszerkutatási Szimpóziumhoz kapcsolódóan 2006. november 24-én került sor ünnepélyes keretek között *dr. Mezey Géza* professzor a debreceni gyógyszerészképzés elindítója emléktáblájának avatására a Debreceni Tudományegyetem Gyógyszerészeti Intézetének épületében. Az avató ünnepségen megjelent és beszédet mondott *dr. Fésüs László* akadémikus a DEOEC vezetője és *prof. dr. Tósaki Árpád* a Gyógyszerésztudományi Kar dékánja. A Társaságot *dr. Botz Lajos* főtitkár képviselte. Az emléktáblát *dr. Fésüs László, dr. Tósaki Árpád* és *dr. Mezey Gézáné* leplezte le.

Dr. Fésüs László koszorút helyez el az emléktáblán

AZ ERDÉLYI MÚZEUM-EGYESÜLET ORVOS- ÉS GYÓGYSZERÉSZTUDOMÁNYI SZAKOSZTÁLYÁNAK CENTENÁRIUMI EMLÉKÜLÉSE MAROSVÁSÁRHELYEN

A *gróf Mikó Imre* kezdeményezésére és támogatásával 1859-ben megalakított Erdélyi Múzeum-Egyesület (EME) az erdélyi magyar tudományos élet akadémiai jellegű intézménye. Közel másfél évszázados történelme során a főbb tudományterületeket átfogó intézmény tevékenysége egyre nagyobb lendülettel bontakozott ki. E fejlődés eredményeként 1906-ban vált önállóvá az Orvostudományi Szakosztály.

Az Orvostudományi Szakosztály működésének 100 éves évfordulóját ünnepelték 2006 november 17-én Marosvásárhelyen. Ez a gazdag tevékenységet felmutató szakmai-tudományos szervezet pár éve Orvos- és Gyógyszerésztudományi Szakosztály (EME-OGYSZ) néven működik. Ez az ünnepség a Magyar Tudomány Napja Erdélyben rendezvénysorozat részét lépezte.

A százéves évfordulóra való emlékezés színhelye a marosvásárhelyi Kultúrpalota Kisterme volt. A résztvevőket *dr. Kovács Dezső* a szakosztály elnöke köszöntötte. Ezután rövid ünnepi üdvözlések, megemlékezések hangzottak el. *Dr. Brassai Zoltán*, a kolozsvári központi EME vezetőség alelnöke, az MTA külső tagja beszédében méltatta az elért sikereket, majd megemlítette azt a sajnálatos tényt, hogy az EME a mai napig sem kapta vissza a román államtól ingóságait, értékes gyűjteményeit. Szót ejtett a magyar nyelvű orvos- és gyógyszerészképzés gondjairól a MOGYE keretében.

Az évforduló rendezvényén a Magyar Gyógyszerésztudományi Társaságot *dr. Simon Lajos* FB elnök képviselte. Beszédében méltatta a közelmúltban elhunyt MGYT elnök *dr. Nyiredy Szabolcs* akadémikus döntő érdemeit a 2006 áprilisában aláírt MGYT-EME együttműködési megállapodás létrehozásában, majd

Prof. dr. Kovács Dezső szakosztályelnök ünnepi beszéde

„Abban a megtiszteltetésben van részem, hogy üdvözöljem a ma este egybegyűlteket és meghívottainkat: *dr. Brassai Zoltán* professzor urat, az MTA külső tagját, az EME alelnökét, *Csegzi Sándor* urat Marosvásárhely alpolgármesterét, *dr. Simon Lajos* urat a Magyar Gyógyszerésztudományi Társaság Felügyelő Bizottságának elnökét, *dr. Kalmár László* urat a Segítő Jobb Humanitárius Alapítvány igazgatóját, *dr. Nagy Örs* professzort egyetemünk rektorhelyettesét, *dr. Péter Mihály* professzor urat és feleségét, *dr. Péter H. Máriát* a ma bemutatásra kerülő könyv szerzőit, *dr. Feszt György* ny. professzor urat (akit felkértünk a könyv bemutatására), *dr. Pap Zoltán* ny. professzor urat, Szakosztályunk korábbi elnökét, valamint minden kedves résztvevőt.

A mai nap kiemelt jelentőséggel bír az EME OGYSZ életében, hiszen ma ünnepeljük Szakosztályunk megalakulásának századik évfordulóját. Ma este szeretnénk áttekinteni az elmúlt száz esztendő fontosabb történéseit, ezzel is emléket állítva elődeinknek, akik felismerték a fontosságát a szakosztályon belüli munkának, és akik sok esetben viszontagságos körülmények között végezték munkájukat felelősséggel és a közösségükhöz való hithűséggel. Komolyan gondoljuk, hogy egy közösségnek akkor van jövője, ha ismeri és megbecsüli a múltját.

Tagja lenni egy ilyen nagymúltú egyesületnek már magában is felemelő érzés, vezetni a tevékenységét pedig roppant felelősségteljes feladat. Céljaink, habár más és más történelmi környezetben, azonban ugyanazok maradtak, mint száz évvel ezelőtt: az orvos- és gyógyszerésztudományok anyanyelven való művelése és terjesztése.

Koromnál fogva egyesületünk utóbbi 16 esztendejének tevékenységét ismerem alaposabban. Elmondhatom, hogy tevékenységünk évről-évre gazdagodott tartalmában és minőségében egyaránt. Jelenleg több mint 900 aktív taggal rendelkezünk. Éves tudományos konferenciáink nemzetközi rendezvényekké nőtték ki magukat, de itt említeném meg a szakcsoportok tevékenységét, az orvos és gyógyszerész továbbképzőket, melyek szintén nagy érdeklődésnek örvendenek. Sikerült szakmai folyóiratunkat, az Orvostudományi Értesítőt akkreditált folyóirattá minősíttetni, Szakosztályunk pedig az Országos Orvoskollégium által is elismert orvostovábbkézést szervező egységgé vált.

Sikerült kiterjeszteni kapcsolatainkat különböző hazai és anyaországi szakmai szervezetekkel, egyesületekkel: az MTA-val, a Magyar Gyógyszerésztudományi Társasággal, az Országos Alapellátási Intézettel, a MET-el, a Segítő Jobb Humanitárius Alapítvánnyal és más hasonló társaságokkal, közös munkánkat pedig gazdag tartalommal megtölteni.

Büszke vagyok arra, hogy Szakosztályunk a százéves évfordulót megerősödött egyesületként ünnepelheti, amelyben egyaránt megvan a helye az idősebb tagoknak és a fiataloknak is, ahol ötvöződik a tapasztalat a fiatalos lendülettel. Hiszek abban, hogy egyesületünknek nemcsak szép múltja van, hanem jövője is. Hiszem, hogy egyesületünknek a szakmai tevékenységen túlmenően van egy, talán némelykor még fontosabb szerepe is, a közösségformálás, az együvé tartozás érzésének a fenntartása, mely véleményem szerint fontos eleme lehet megmaradásunknak. Tudatában vagyok annak, hogy még nagyon sok tennivaló van előttünk, de meggyőződésem: Szakosztályunk élén mindig lesznek olyan tagtársak, akik szívügyüknek érzik, hogy az Erdélyi Múzeum-Egyesület eszmeiségének lángja tovább égjen.

Boldog születésnapot Orvostudományi Szakosztály!”

díszoklevelet nyújtott át az MGYT részéről a Szakosztály elnökének (*Dr. Simon Lajos* beszámolóját a Gyógyszerészet előző számában olvashatták. – a szerk.).

Dr. Nagy Örs rektorhelyettes a MOGYE vezetősége nevében mondott üdvözlő szavakat és adott át latin nyelvű díszoklevelet. Köszöntötte a szakosztályt *dr. Kalmár László,* a Segítő Jobb Humanitárius Alapítvány igazgatója, aki – az elért sikereket alapnak tekintve – olyan lehetőségek megteremtésére buzdított, melyek itthon tartják a fiatal szakembereket.

A 100 éves évforduló alkalmából ünnepi kiadványt állított össze a szakmatörténeti munkásságáról jól ismert *dr. Péter Mihály* és *dr. Péter H. Mária* szerzőpáros. „Az Erdélyi Múzeum-Egyesület Orvostudományi Szakosztályának százéves tevékenysége 1906–2006" című könyvük az EME Orvos- és Gyógyszerésztudományi Szakosztályának saját kiadásában jelent meg. A könyvet *dr. Feszt György* mutatta be (A könyv recenziója a Könyvismertetés rovatban olvasható – a szerk.). A szerzők részéről *dr. Péter Mihály* az MTA külső tagja ismertette az egyesület és a szakosztály működésének viszontagságokkal, a történelmi változások korlátozó intézkedéseivel terhelt százéves időszakát.

A bensőséges hangulatú rendezvényt a Marosvásárhelyi hangversenyzenekar kvartettjének Mozart-műsora zárta.

Dr. Gyéresi Árpád

JUBILÁNS GYÓGYSZERÉSZEK KÖSZÖNTÉSE A SEMMELWEIS EGYETEMEN

A Semmelweis Egyetem Gyógyszerésztudományi Kar Tanácsa által 2006. november 18-án az Elméleti Tömb dísztermében rendezett ünnepi ülésen került sor a jubileumi díszoklevelek átadására a Karon 75, 65, 60 és 50 évvel ezelőtt végzett gyógyszerész kollégák számára. Az Egyetem vezetése Gaudeamus igitur hangjaira foglalta el helyét, majd a Himnusz eléneklése után *dr. Noszál Béla* professzor úr köszöntötte az ünneplő közönséget.

Dr. Noszál Béla dékán beszéde

Dr. Noszál Béla dékán többek között arról beszélt, hogy nagy öröm számára, hogy ezen különleges alkalommal a Budapesti Pázmány Péter Tudományegyetemen 1941-ben végzett gyógyszerészek vas jubileumi díszoklevelet, az 1946-ban végzettek gyémánt díszoklevelet, a Budapesti Orvostudományi Egyetemen 1956-ban végzettek arany díszoklevelet vehetnek át a Semmelweis Egyetem integrált működésének 7. évében, az önálló Gyógyszerésztudományi Kar fennállásának 51. esztendejében, a jogelőd intézmények tevékenységét is figyelembe véve, Egyetemünk 237. tanévében.

Ezután a tények és adatok nyelvén röviden szólt a nagy múltú egyetem, kiváltképp a Gyógyszerésztudományi Kar jelenéről. Elmondta, hogy a Semmelweis Egyetem ma 5 karral működik (Általános Orvostudományi, Fogorvostudományi, Testnevelés és Sporttudományi, Egészségügyi Főiskolai és Gyógyszerésztudományi Kar). Mint ilyen, az ország egyetlen egészségügyi orientációjú szakegyeteme, ahol összesen 10 800 hallgató oktatása folyik. A képzés – Európában egyedülálló módon – 3 nyelven folyik: magyarul, angolul és németül. A gyógyszerészhallgatók száma jelenleg 649, emellett mintegy 60 gyógyszerész végzettségű fiatal Ph.D. fokozatszerzése van folyamatban, a rezidensképzésben mintegy 300 fiatal gyógyszerész vesz részt. A graduális gyógyszerészképzés Budapesten ma is, a hagyományokhoz híven, 2 egyetem 3 karán, az Eötvös Loránd Tudományegyetem Természettudományi Karának, ill. a Semmelweis Egyetem Általános Orvostudományi Karának aktív és eredményes, 25–25%-os részvételével folyik, magyar és angol nyelven.

Örömmel számolt be arról, hogy ma is vannak kiváló hallgatók: *Sólyom László* köztársasági elnök a közelmúltban adta át egyiküknek a S*ub auspiciis praesidentis Rei Publicae* kitüntetéses doktorrá avatással járó aranygyűrűt. Ez a legjobb egyetemeken is csak néhány évenként előforduló esemény, nálunk azonban az elnök úrnak ezt minden bizonnyal jövő évben két további ifjú budapesti gyógyszerésszel is meg kell ismé-

A képen balról prof. dr. Gera István a Fogorvostudományi Kar dékánja, prof. dr. Noszál Béla dékán és prof. dr. Hunyady László az Általános Orvostudományi Kar dékánhelyettese

A kitüntetettek és ünneplők egy csoportja a NET dísztermében.

telnie. Az oktatás általános minőségéről szólva megemlítette, hogy 2006-ban a budapesti gyógyszerészképzés a Magyar Akkreditációs Bizottságtól elnyerte a „Kiválósági Hely" megtisztelő címet.

Az intézmények ill. a képzés állapotáról szólva beszámolt arról, hogy vannak korszerű, néhány éve létesített vagy felújított laboratóriumok és tantermek, léteznek továbbá megfelelő állapotúak, ugyanakkor vannak súlyos nehézségek is. Utóbbiak egyike a gyógyszerészképzés legnagyobb részének helyet adó Hőgyes Tömb alagsorait elöntő belvíz, mely természetesen lehetetlenné tesz bármely ott folyó tevékenységet és amelytől önerőből bizonyosan nem tudunk megszabadulni.

Ezután a jubileumi diplomásokhoz szólva kifejtette, hogy bármekkorák is napjaink nehézségei, nem homályosíthatják el az ünnep fényét, a 65, 60, 50 éve szerzett diploma, a mögötte lévő tudás, a birtokában kifejtett munkásság jelentőségét. Mint mondta: „Következő gondolatom tehát a köszöneté. Az, hogy most Önök itt vannak és ilyen örvendetesen sokan vannak, az ékes bizonyítéka a hivatáshoz, a hazához való hűségüknek is, amit megőriztek, vagy inkább magától értetődő természetességnek éreztek, pedig a XX. század történelmi viharai azt sokszor tették próbára. Örvendetesen sokan vagyunk, de számosan vannak, akik már nem lehetnek közöttünk. Tanárok, diáktársak, kollégák az 1941-ben, 46-ban, 56-ban végzett évfolyamokból. Ne feledkezzünk meg az eltávozott barátokról sem. Adózzunk emléküknek néma felállással!"

Ezután az ünnepi rendezvény szónokaként *dr. Szabó László* professzor, majd a jubilánsok nevében *dr. Laszlovszky József* gyémánt díszoklevéllel kitüntetett gyógyszerész, nagyon sokak kiváló tanítói emelkedtek szólásra. (Mindkét beszédet „Aktuális oldalak" rovatunkban teljes egészében közöljük – a szerk.) Az ünnepi ülést a különböző művészeti ágakban jeleskedő gyógyszerészhallgatók szavalatai és zeneszámai tették még felejthetetlenebbé.

A sok kedves, tisztességben megőszült kolléga között nagy örömmel üdvözölhettük *dr. Khin László* gyógyszerész urat, aki hosszú évtizedeken át példás eredménnyel látta el a Dékáni Hivatal vezetését, és akinek tapasztalatára mind a napig nagy szükségünk van.

A jubileumi díszoklevelet kapottak

Gránit díszoklevelet kapott (75 éve végzett): *dr. Csejtei István.*

Vas díszoklevelet kapott (65 éve végeztek): *Gerhard Theodóra, Horváth Eszter Kiss Béláné, Toldi Katalin Hondl Józsefné.*

Gyémánt díszoklevelet kapott (60 éve végzettek): *Bornemisza Gizella Murányi Dénesné, dr. Csollány Károlyné Vulkán Klára Irén, dr. Endrői Pál, Farkas László, Haas Kurt, Hudomel Margit dr. Berti Béláné, Janitzky György, dr. Laszlovszky József, dr. Ligetiné Reviczky Alice, Maros Gyuláné Lugosi Márta, Mertz Mária özv. Gazdowicz Lászlóné, Pólya Lajos Albert, Rakusz Zoltán, dr. Stieber Ilona, Szabó Mária dr. Nagy Lászlóné*

Arany díszoklevelet kapott (50 éve végzettek): *dr. Aradi Lajosné Laczó Ilona, Balázs József, dr. Böjti Béláné Zogulla Dhima, Csahók Piroska dr. Bartók Béláné, dr. Csomor Mihályné Farkas Eszter, Dernóczi Kálmán, Démuth Stefánia, Dobó Andrásné Járay Éva, Eszenyi Róza, Eszterbauer Ferenc, Fabricius Katalin Edit dr. Tarján Péterné, Fehérpataky Mária dr. Horváth Andrásné, Fias Lajosné Győrfi Krisztina, dr. Gál Józsefné Bálintfy Márta, dr. Gracza Péterné Lukács Mária, György Gézáné Varga Katalin, Haller Marianna Zsuzsanna Mrs. Marianne Stockler, Havas Margit Anna Balázs Jánosné, Hávor Endréné Lévay Éva, Holdos Piroska Emerencia Berhidi Lászlóné, Horváth Ella Aranka Lovász Ferencné, Ijjász Zsuzsanna Szathmáry Ferencné, Jeney Éva dr. Pálfalvi Gézáné, dr. Khin László, Kisgyörgy Edit Etelka dr. Kovács Sándorné, Kopcsányi Mária Magdolna Losonczy Mihályné, Liener Ibolya Kovács Bertalanné, Mancza István, Margarita Llavda, dr. Nagy Dénes, Nagy Kornélia Szepesi Jánosné, Pap Ágnes dr. Lampé Istvánné, Pápai József, Peti Aranka Klára Dávid Istvánné, dr. Polner Tiborné Francisci Valéria Klára, Solymosi Éva Ferenczy Tiborné, Sulyok Márta dr. Nagy Tiborné, Székely Ágnes Anna Koller Miklósné, dr. Tettey Emilné Gyulai Terézia, Török Lászlóné Sahin Tóth Éva, Vantara Judit Póczi Lajosné, Veres Lajosné Garanyi Éva Magda, Wesch Mária Magdolna dr. Kovács Györgyné, Zanathy Lajosné Érsek Edit Terézia.*

Az ünnepség a Szózat hangjaival zárult, majd *dr. Noszál Béla* dékán a tiszteletükre rendezett fogadáson látta vendégül a jubilánsokat.

Dr. Stampf György

JUBILÁNS GYÓGYSZERÉSZEK KÖSZÖNTÉSE SZEGEDEN

Szegeden a XIII. Szent-Györgyi Albert Napok keretében 2006. november 17-én, a József Attila Tanulmányi és Információs Központ Kongresszusi termében – 70, 65, 60 és 50 évvel korábban szerzett oklevele alapján – egy-egy kollégánk *rubin-* és *vas-*, négy gyógyszerész *gyémánt-* és 27 gyógyszerész *aranyoklevelet* vehetett át.

Rubindiplomás

Dr. Szekeres Sándor Szegeden 1936-ban szerzett gyógyszerészi oklevelet. Kötelező katonai szolgálata után a Helyőrségi Kórház egészségügyi osztagában és gyógyszertárában teljesített szolgálatot. Doktori címet szerzett a Közegészség és Kórtani Intézetben. Katonai behívóval a Magyar Kir. Honvéd Repülőorvosi Vizsgáló Intézet munkatársa volt. Az államosításig édesapja gyógyszertárában dolgozott, majd Kecskeméten a Gyógyszertári Központban volt szakfelügyelő, aztán Veszprémben a Gyógyszertári Központ főgyógyszerésze, ill. 1957-től Pécsett gyógyszergazdálkodási osztályvezető volt.

Vasdiplomás

Boleman Lajos 1918-ban született, édesapja szintén gyógyszerész volt, Szegeden nyert gyógyszerészi oklevelet. Az államosításig magángyógyszertárakban dolgozott, aztán a Zala Megyei Gyógyszertári Központ gyógyszergazdálkodási osztályvezetője volt. Több helyen közforgalmú gyógyszertárat vezetett: Kéthely és Balatonszentgyörgy. Nyugdíjas éveiben helyettesítő gyógyszerészként tevékenykedett. Kamarai működési engedélyét 2005-ben adta vissza. Kitűnő munkásságát „Érdemes Gyógyszerész", „Kiváló Gyógyszerész" és „Zala Megye Kiváló Gyógyszerésze" kitüntetéssel ismerték el.

Gyémántdiplomás

Barcsay István 1946. július 13-án kapott gyógyszerészi diplomát Szegeden. A Szerves- és Gyógyszerkémiai Intézetben gyakornokként dolgozott. 1948-ban tirocinális vizsgát tett. Családi gyógyszertárukat vezette az államosításig, majd Deszken, ill. Szőregen működött. Pályáját a veszprémi Nehézvegyipari Kutató Intézetben, később a Csongrád Megyei Gyógyszertári Központnál folytatta. Volt beosztott gyógyszerész, szakfelügyelő és osztályvezető 1985-ig, nyugdíjazásáig. Munkásságát 1986-ban *Societas Pharmaceutica Hungarica* kitüntetéssel jutalmazták és 2001-ben az MGYT Szenátusának tagja lett.

Cselkó Katalin dr. Sebestyén Lászlóné 1946-ban diplomázott Szegeden. Gyógyszerészként Szentesen kezdte pályáját, ahol 1971-ig dolgozott, majd 1986. december 31. napjáig – nyugdíjazásáig – a veszprémi „Arany Oroszlán" gyógyszertár gyógyszerésze volt. 1967-ben toxikológus gyógyszerészi, majd 1980-ban gyógyszerellátási és gyógyszerügyi szervezésből szakképesítést szerzett.

Kmetty Ilona dr. Tregele Kálmánné 1946-ban szerzett gyógyszerészi diplomát Szegeden. Gyógyszerészi pályáját a pomázi „István Király" gyógyszertárban kezdte és – néhány éves szentendrei kitérővel – ott is fejezte be. 1985-ben ment nyugdíjba, de nyugdíjasként 1992-ig teljes munkaidőben dolgozott. 1980-ban gyógyszerellátási és gyógyszerügyi szervezésből szakgyógyszerészi bizonyítványt szerzett. 1996-ban *„Aranydiplomá"*-t vett át az Egyetemtől.

Szabó Lóránt 1946-ban szerzett gyógyszerészi oklevelet a Szegedi Tudományegyetemen. Balatonfüreden kezdetben beosztott gyógyszerész, később Füreden és Lepsényben gyógyszertárvezető, valamint gyógyszerügyi osztályvezető a Fejér Megyei Gyógyszertári Központnál. A „Fekete Sas" Patikamúzeum létrehozása elismeréséül Székesfehérvár városa *Alba Regia Emlékérmet* adományozott neki. 1965-ben Érdemes Gyógyszerész kitüntetést, 1996-ban *Aranydiplomát* kapott.

Aranydiplomás

Ammer Ferenc a Szegedi Orvostudományi Egyetemen államvizsgázott 1956-ban. Diplomája megszerzése után beosztott gyógyszerészként dolgozott Miskolcon. Később megbízott vezető, majd Debrecenben és Gyöngyösön patikavezetőként tevékenykedett. 1996-tól a gyöngyösi „Szarvas" gyógyszertár tulajdonosa.

Bagdi Lajos 1956-ban a Szegedi Orvostudományi Egyetem Gyógyszerész Szakán diplomázott. A vizsgák után 1962-ig Zala megyében dolgozott. 1962-ben a Magyar Néphadsereg állományába lépett mint hivatásos tiszt. 1985-ben alezredesként vonult nyugdíjba. Az évek során szervező szakgyógyszerészi, később a Budapesti Műszaki Egyetemen analitikus szakmérnöki diplomát szerzett.

Bálint Aranka a Szegedi Orvostudományi Egyetem Gyógyszerész Szakán szerzett diplomát. Szolnokon dolgozott 2 évet gyógyszertárban. Újabb 2 évig váltakozó munkahelyű gyógyszertárvezető lett. Ezt követően ismét patikában tevékenykedett, közben toxikológiából szakvizsgázott. E végzettségével – patikai munkája mellett – a Szolnok megyei Közegészségügyi és Járványügyi Állomáson mint toxikológus gyógyszerész dolgozott megbízással. 1988-ban nyugdíjba ment, de nyugdíjasként most is dolgozik.

Bezzegh Dénes 1956-ban az egyetem elvégzése után pályázat útján az akkori nevén EGYT Gyógyszervegyészeti Gyárba (ma EGIS) került és 35 évig folyamatosan ott dolgozott. Ez idő alatt másfél évig analitikusként, majd gyógyszertechnológusként tevékenykedett. A Tablettázó Üzem vezetője volt, majd önálló fejlesztő-kutató, végül a szilárd gyógyszerkészítmények fejlesztését kidolgozó Kísérleti Üzem vezetője lett. 1973-ban szakgyógyszerészi minősítést kapott. Mintegy 20, itthon és külföldön elfogadott gyógyszerkészítmény gyártására vonatkozó szabadalom szerzője. Munkája elismeréseként „Érdemes Gyógyszerész" és a „Kiváló Feltaláló" kitüntetés Arany fokozatát kapta meg. A világ számos országában végzett szakértői munkát, amelynek keretén belül a magyar gyógyszerkészítmények know-how-ját adaptálta és gyártásukat indította be.

Csóti Gyapjas Klára Kovács Mihályné 1956-ban szerzett gyógyszerészi diplomát a Szegedi Orvostudományi Egyetemen. Előbb a Veszprém Megyei Gyógyszertári Központban, ezt követően a Veszprém Megyei Kórház vérellátó részlegében vezető gyógyszerészként dolgozott. Gyógyszertechnológiából szakvizsgát tett 1978-ban. Munkáját „Kiváló Dolgozó" és „Mi-

niszteri Kitüntetés" kitüntetésekkel ismerték el. 1987-től nyugdíjas.

Eiben Edit dr. Keresztes Nagy Istvánné a Szegedi Orvostudományi Egyetemen 1956-ban gyógyszerészi oklevelet, Chicagóban 1970-ben ismét gyógyszerészi és 1983-ban Arizóna államban jogi diplomát szerzett. Kezdő gyógyszerészként szűk egy évet Szombathelyen, majd az USA-ban 26 évet egyetemi kórházi patikában dolgozott. 1996-ban nyugdíjba vonult.

Elmer Ádám diplomája megszerzésétől 1957 augusztusáig állandó helyettesítőként dolgozott a Bács-Kiskun Megyei Gyógyszertári Központnál. Ezt követően a hajósi gyógyszertárban felelős vezető, majd 1995-től egyéni vállalkozóként e patikában végzett gyógyszerészi tevékenységet. 1980-ban Gyógyszerellátási és gyógyszerügyi szervezésből szakvizsgázott. 2005. február 1-től nyugdíjas.

Fekete András Jenő 1956-ban szerzett gyógyszerészi diplomát Szegeden. Hét éven át helyettesítő gyógyszerészként dolgozott Bács-Kiskun megye területén. Felelős vezetői megbízást először 1964-ben Uszódon kapott, majd hamarosan Tompára került szintén vezetőnek. 1995-ben pályázat útján saját tulajdonjogot szerzett a patikára, ahol jelenleg is dolgozik.

Dr. Gaizer Ferenc 1956 februárjában szerzett „Kitüntetéses gyógyszerészi oklevelet" a Szegedi Orvostudományi Egyetemen, majd ugyanez év szeptemberében gyakornoki kinevezést kapott a SZOTE Gyógyszerészi Vegytani Intézetébe. Számos felsőoktatási intézményben végzett sokirányú oktatási tevékenységet. Több országban vendégkutatóként töltött közel három évet. Gyógyszerészdoktor (1961), gyógyszerellenőrzés (kémiai analitikai) szakgyógyszerész (1974), a kémiai tudomány kandidátusa (1969), a kémiai tudomány doktora (1987). Mintegy nyolcvan tudományos közleményt publikált és öt oktatási jegyzetet írt. 1991-ben egyetemi tanári kinevezést kapott. Az Eötvös Loránd Tudományegyetem Tanárképző Főiskolai Karáról *emeritus professzorként* ment nyugdíjba, ahol a Kémiai Tanszék vezetője és a Kar főigazgató-helyettese volt.

Hajdú József 1956-ban szerzett gyógyszerész diplomát a Szegedi Orvostudományi Egyetemen. Államvizsga után Kunszentmártonban volt kezdő gyógyszerész. 1957 augusztusában a cibakházi gyógyszertárba került. 1995-től magángyógyszerészként ma is ott dolgozik.

Herczegh Cecilia dr. Jámbor Zoltánné 1956-ban szerzett gyógyszerészi oklevelet Szegeden. Pályáját beosztott gyógyszerészként Gyulán kezdte el, később Püspökladányban és Bácsalmáson volt gyógyszerész. 1973-ban gyógyszertárvezetői kinevezést kapott. Vezetői munkája elismeréseként 1978-ban „Miniszteri Dicséret"-ben, 1987-ben pedig „Kiváló Munkáért Miniszteri kitüntetés"-ben részesült. 1991-ben ment nyugdíjba.

Honvéd Erzsébet dr. Padlás Jánosné a Szegedi Orvostudományi Egyetemen 1956-ban kapott diplomát. Gyógyszerészi hivatását Szeged több patikájában látta el. 1980-ban gyógyszerellátási és gyógyszerügyi szervezésből szakgyógyszerészi képesítést szerzett. Munkáját „Hűséggel a népegészségért" és „Kiváló Munkáért" Emlékéremmel, valamint „Kiváló Gyógyszerész" oklevéllel jutalmazták. 1988 júniusában nyugdíjba vonult.

Hudák Viola Tóth Kálmánné 1956-ban szerzett gyógyszerészi oklevelet a Szegedi Orvostudományi Egyetemen. Pályáját a miskolci „Kígyó" Gyógyszertárban beosztott gyógyszerészként kezdte. 1960 és 1977 között a „Vasgyári Patika" vezetőhelyettese, de 1977-ben visszakerül a „Kígyó" Gyógyszertárba vezetőnek. 1988-tól nyugdíjasként részidőben még ma is dolgozik.

Keller Julianna Buzder Lantos Lajosné 1956-ban kapott oklevelet a Szegedi Orvostudományi Egyetemen. Hivatását a Békés Megyei Gyógyszertári Központban kezdte. 1957-ben átkerült a Csongrád Megyei Gyógyszertári Központba. 1972-ben növényvédőszerek toxikológiája tárgykörű vizsgát tett. 1980-ban szakgyógyszerésznek minősítették. Lelkiismeretes munkáját több kitüntetéssel és igazgatói dicsérettel jutalmazták. 1986-tól nyugdíjas.

Dr. Kiss M. Éva dr. Regdon Gézáné 1956 februárjában „Kitüntetéses gyógyszerészi oklevelet" szerzett. Másfél évig Orosházán gyógyszertárban dolgozott, majd *Dávid Lajos professzor* meghívta a Gyógyszerészeti Intézetbe. 1964-ben „*summa cum laude*" minősítéssel egyetemi doktori címet szerzett és tanársegédi, majd egyetemi adjunktusi beosztásban dolgozott. Fő feladata volt a hallgatók *Gyógyszertechnológia* oktatása és a korszerű gyógyszerformák kutatása. Számos publikációja jelent meg külföldi szaklapokban. 1973-ban szakgyógyszerészi címet szerzett. Gyakorlati vizsgáztatóként éveken át részt vett a jelöltek államvizsgáztatásában. Kiemelkedő oktató-nevelő munkájáért több ízben kapott „*Rektori Dicséret*"-et. Az egészségügyi miniszter 1982-ben és 1988-ban „*Kiváló Munkáért*" kitüntetésben részesítette. 35 év egyetemi szolgálat után ment nyugdíjba.

Kovács Gizella Mária dr. Rácz Fodor Benőné 1956-ban a Szegedi Orvostudományi Egyetemen államvizsgázott. Diplomája megszerzése után 1971-ig Kiskunhalason dolgozott. Akkor Szegedre költözött, ahol előbb a „Kígyó", majd a „Tarjáni" Patikában gyógyszerész. 1980-ban szakgyógyszerészi bizonyítványt szerzett. 1988. szeptember 30-án ment nyugdíjba.

Dr. Magyarlaki Anna dr. Bogdán Ernőné 1956-ban kapott gyógyszerészi oklevelet. 1979. szeptember 1-ig a SZOTE Gyógyszerhatástani Intézet, majd 1988. július 1-ig, nyugdíjazásáig, a Központi Klinikai Kémiai Labor adjunktusa. 1960-ban „*summa cum laude*" minősítéssel gyógyszerészdoktori diplomát szerzett. Farmakológia-toxikológia, majd klinikai laboratóriumi vizsgálatok témakörben szakgyógyszerészi vizsgát tett. Német (1969) és orosz nyelvből (1979) nyelvvizsgája van.

Marosfalvi Márta dr. Dobák Endréné a Szegedi Orvostudományi Egyetemen kapott gyógyszerészi oklevelet. A diploma megszerzése után Baján dolgozott néhány hónapot, majd 15 éven át Pécsett csoportvezető gyógyszerészként tevékenykedett. 1972-ben Mohácsra került, ott a központi gyógyszertár vezetőhelyettese lett. 1994-ben nyugdíjazását kérte. Ekkor egy új magángyógyszertárban folytatta gyógyszerészi munkáját, jelenleg is ott dolgozik.

Ménesi Mária Bógyi Györgyné a diploma megszerzése után Dévaványán és Mezőkovácsházán volt beosztott gyógyszerész, majd Okányba helyezték gyógyszertárvezetőnek. 1963-ban pályázat útján lett Sarkad-

keresztúron a patika vezetője 1990-ig, nyugdíjazásáig. 1980-ban szakgyógyszerészi bizonyítványt szerzett gyógyszerellátási és gyógyszerügyi szervezésből. 1994-től nyugdíjas gyógyszertárvezetőként működtette a mezőgyáni gyógyszertárat.

Nagy Ilona Halmai Tivadarné 1956-ban szerzett gyógyszerész diplomát a Szegedi Orvostudományi Egyetemen. Kezdetben beosztott volt, majd gyógyszertárvezetőként dolgozott Szegeden 1988-ig nyugdíjazásáig. 1992 és 1999 között mint magángyógyszerész tevékenykedett. Szakgyógyszerészként keveset jelenleg is dolgozik.

Pataricza Janka Julianna dr. Prisetzky Ferencné 1956-ban kapott gyógyszerészi oklevelet a Szegedi Orvostudományi Egyetemen. Szekszárdon kezdett el dolgozni mint beosztott gyógyszerész. 1958-tól 1988-ig gyógyszertárvezető Tengelicen, Tolnán és Szekszárdon. 1983-ban „Kiváló Munkáért" kitüntető jelvényt kapott az egészségügyi minisztertől.

Prókátor Márta dr. Becze Istvánné 1956-ban diplomája megszerzése után Gyöngyösre, egy év elteltével Fejér megyébe került helyettesítő, majd beosztott gyógyszerésznek. 1962 és 1986 között Vámosgyörkön gyógyszertárvezető volt egészen nyugdíjazásáig. 1995-ben ismét a hivatásának élt. Jászárokszálláson beosztott, később Gyöngyösön a megyei tisztifőgyógyszerész megbízásából gyógyszertárvezetői teendőket látott el. Gyógyszerellátás és gyógyszerügyi szervezésből szakgyógyszerészi vizsgát tett.

Dr. Regdon Géza 1956-ban *jeles* minősítéssel szerzett gyógyszerészi oklevelet. Rövid gyógyszertári munka után *Dávid professzor* meghívására a Gyógyszerészeti Intézet oktatója lett, ahol négy évtizeden át dolgozott. „*summa cum laude*" doktorált, majd a kandidátusi cím megszerzése után, 1977-től docensként működött. 11 éven keresztül volt az intézetvezető helyettese. A *Gyógyszertechnológia* oktatása mellett 8 éven át a *Gyógyszerészet története* főkollégium előadója volt és 28 évig vett részt a jelöltek államvizsgáztatásában. A Kar Oktatási és Nevelési Bizottságának elnöke is volt és számos alkalommal ellátta a Kari felvételi vizsgabizottság elnöki teendőit. Kutatási eredményeiből 155 tudományos közleménye jelent meg, fele részben angol vagy német nyelven. Közéleti tevékenysége: MTA/TMB Bizottság, a Gyógyszerkönyv és FoNo szerkesztő bizottsága, a Kamara kari vezetője, az MGYT megyei titkára és az Országos Vezetőség tagja. 2001-től az MGYT Szenátusának tagja. 1995 óta nyugdíjas. Számos kitüntetést kapott, többek között: az Oktatásügy Kiváló Dolgozója (1976), a SZOTE Kiváló Nevelője (1981), „Kiváló Gyógyszerész" (1984), a SZOTE Kiváló Oktatója (1994) és Apáczai Csere János Díj (1996).

Surjányi Ilona dr. Jenőváriné egyetemi tanulmányait 1956 február 10-én a Szegedi Orvostudományi Egyetem Gyógyszerészi Szakán fejezte be. Pályáját mint beosztott gyógyszerész kezdte a Csongrád Megyei Gyógyszertári Központnál. 1968-ban intézetvezető főgyógyszerésznek nevezték ki a Hódmezővásárhelyi Kórház gyógyszertárába és 1993. december 31-ig, nyugdíjazásáig ott dolgozott. 1981-ben szakképesítést szerzett.

Szabó Matild Antonyi Emilné 1956-ban diplomája megszerzése után a Heves Megyei Gyógyszertári Központnál, később Füzesabonyban, majd Egerben beosztott gyógyszerészként dolgozott. 1960-ban szakfelügyelő gyógyszerészi képesítést szerzett, s e munkakörben tevékenykedett. 1973-ban vezető szakfelügyelővé nevezték ki. Ekkor lett gyógyszerellenőrzési (kémiai analitika) szakgyógyszerész. A gyógyszeranalitika területén munkatársaival több új gyakorlati módszert dolgozott ki. 1995 végén vonult nyugdíjba.

Tóth Éva dr. Vicsay Andrásné 1956–ban államvizsgázott jeles eredménnyel a Szegedi Orvostudományi Egyetem Gyógyszerész Szakán. Kecskeméten előbb egy éjjelnappalos gyógyszertárban beosztottként dolgozott, közben három hónapos katonai szolgálatot teljesített a kecskeméti Honvéd Kórház patikájában. 1957-ben visszakerült Szegedre. Itt 17 évig a „Kígyó" Patikában, majd saját kérésére egy kisebb forgalmú gyógyszertárban tevékenykedett nyugdíjazásáig mint oktató és szakgyógyszerész.

Vadasy Luca Kovács Árpádné az egyetemi tanulmányok befejezése után Somogy megyébe került, ahol 1 évig beosztott gyógyszerészként, majd gyógyszertárvezető-helyettesként dolgozott. 1962-től 1995-ig a balatonföldvári gyógyszertár vezetője lett. Közben gyógyszerügyi szervezésből szakvizsgát szerzett. 62 évesen lett nyugdíjas. Azóta beosztott gyógyszerészként napi 4 órában dolgozik.

Dr. Kata Mihály

STINNER ISTVÁN VASDIPLOMÁS GYÓGYSZERÉSZ 90 ÉVES

Stinner István 1916. november 8-án született Győrött, iskoláit is ott végezte. Édesapja gyógyszerész volt, a győri Szentháromság gyógyszertár tulajdonosa. Diplomáját a budapesti Pázmány Péter Tudományegyetemen szerezte meg 1940-ben. A háború alatt gyógyszerészként az egészségügyi alakulatnál teljesített szolgálatot. 1945-ben orosz hadifogságba került. 1947 októberében jött haza, édesapja akkor már nem élt. A háború idején a patikát bombatalálat érte. Nagy nehézségek árán új helyen nyitott egy lényegesen kisebb gyógyszertárat, melyet 1950-ben államosítottak. 1958-ban került Sopronba és egészen nyugdíjazásáig (1980-ig) a bánfalvi gyógyszertár felelős vezetőjeként dolgozott. Pályája során igyekezett édesapja példáját követve, az ő szellemében dolgozni. Munkáját mindvégig szívesen, örömmel és szeretettel végezte.

A soproni gyógyszerészek 2006. november 20-án gyógyszerész klub keretében nagy tisztelettel köszöntötték a kollegát. Pista bácsi ma is érdeklődést mutat hivatásunk iránt, figyelemmel kíséri a gyógyszerészek küzdelmét. Érdeklődéssel hallgatta *dr. Koncz Mária* MGYK PR tanácsadó előadását, aki aktuális szakmapolitikai kérdésekről beszélt a hallgatóságnak.

Dr. Vetsey K. Ágnes

A SEMMELWEIS EGYETEM GYÓGYSZERÉSZTUDOMÁNYI KAR KARI TANÁCSÁNAK ÜLÉSE

A Kari Tanács ülésére december 6-án került sor. A Tanács kilenc napirendi pontban tárgyalta a legaktuálisabb kérdéseket.

A dékánhelyettesi pályázat véleményezését követően a Kar abszolút többséggel támogatta *dr. Antal István* docens dékánhelyettessé történő megválasztását. A Tanács tagjai az Egyetem Szenátusába választották *dr. Noszál Béla* egyetemi tanárt Karunk dékánját, valamint *dr. Szökő Éva* és *dr. Zelkó Romána* docenseket. Ezután került sor a szabadon választható tárgyak, nyári gyakorlatok, záróvizsga előtti gyakorlatok és a TDK munka kredit értékének megvitatására és elfogadására.

A továbbiakban a közforgalmú valamint az intézeti gyógyszertárakban végzett záróvizsga gyakorlatok tematikájának áttekintése és elfogadása következett. A gyakorlatok időtartama 960 órát ölel fel, ez egy igen tetemes idő, aminek célszerű és hasznos kihasználása a képzés szempontjából alapvető fontosságú! A lényeg: a közforgalmú gyógyszertárakban öt szakmai blokk előírásai alapján fogják végezni gyakorlataikat a gyógyszerészjelöltek, míg a kórházi-klinikai gyógyszertárban hat egységre bontva fogadta el a Tanács a gyakorlati tematikát, aminek ellenőrzése, output-ja igen fontos feladat. Ennek érdekében kértük gyógyszerész jelöltjeinket, hogy gyakorlataik végén 4 –5 oldalon foglalják össze tapasztalataikat, tegyék meg javaslataikat, amelyre nyitottak vagyunk. Ezek a kis „beszámolók" a Záróvizsga Bizottság elé kerülnek, a minősítési lappal együtt. A tematika megtekinthető a *www.gytk.sote.hu* honlapon. Azt várjuk, hogy ennek alapján a gyakorlatok célirányosabban, a záróvizsgára való felkészülés jegyében teljesülnek.

A Kari Tanács tagjai ezután tájékoztatást olvashattak a 2005/2006 tanév 2. félévének vizsgaeredményeiről, valamint szakképző hellyé történő minősítési kérelmeket fogadtak el.

Dr. Stampf György

HÍREK SZEGEDRŐL

A XIII. Szent-Györgyi Napok eseményei

20 éve, 1986-ban hunyt el *Szent-Györgyi Albert* Nobel-díjas orvos-professzor, a *Szegedi Orvos- és Gyógyszerésztudományi Centrum* névadója, aki 1940–1941-ben az Egyetem rektora is volt. Ez alkalomból kitüntetések átadására került sor. A *„Szegedi Gyógyszerészképzésért Alapítvány"* kisplasztikáját adományozták *dr. Stájer Géza professor emeritusnak*, a Kar volt dékánjának, aki kezdeményezte a fenti Alapítvány létesítését (Gyógyszerkémiai Intézet). *Dr. Csábiné Kádár Katalin* (Kalocsa) dr. Kőszegi Dénes tanszékvezető professzor munkásságáról készített pályázatával nyert díjat, *dr. Varga Istvánné* laboratóriumi asszisztens (Gyógyszerkémiai Intézet) az SZTE rektora elismerő oklevelét vehette át.

Dr. Kádár Dezső professor emeritus látogatása Szegeden

Dr. Kádár Dezső a Torontói Egyetem (Kanada) farmakológus emeritus professzora és évfolyamtárs felesége 2006. december 6–8-án Szegedre látogatott, ahol 1956-ban IV. éves gyógyszerészhallgatóként a MEFESZ szervezője, az Orvosegyetemi MEFESZ Szervezet egyik vezetője, a szegedi gyógyszerészhallgatók emlékezetes 16 pontjának szerzője és az Egyetemi Nemzetőrség tagja volt. E tevékenységéért – távollétében az akkori „független magyar bíróság" 7 évre elítélte, s mint ismert – nevezettet *dr. Sólyom László*, a Magyar Köztársaság elnöke, a Magyar Köztársaság Érdemrend középkeresztjével tüntette ki [*Gyógyszerészet 50*, 784 (2006)]. Kádár professzort és feleségét fogadta *dr. Falkay György* tanszékvezető egyetemi tanár (SZTE Gyógyszerhatástani és Biofarmáciai Intézet) és *dr. Révész Piroska* tanszékvezető egyetemi tanár (SZTE Gyógyszertechnológiai Intézet), továbbá látogatást tettek a Dékáni Hivatalban is. *Borcsa Botond* fiatal gyógyszerész riportot készített vele a *Spiritus* olvasói részére.

Nyugdíjas találkozó Szegeden

A Magyar Gyógyszerész Kamara Csongrád Megyei Szervezete az idén is megrendezte – immár sokadszor – a megye nyugdíjas gyógyszerészeinek találkozóját, amelyre ezúttal 2006. november 22-én a Roosevelt téri Halászcsárdában került sor [*Gyógyszerészet 50*, 64, (2006)]. Az eseményen most is sokan, több mint 60-an vettünk részt. A jó hangulatú találkozót *dr. Kőhegyi Ferenc*, a Kamara megyei szervezetének elnöke nyitotta meg, aki köszöntötte Csongrád megye és a Kar megjelent nyugdíjas gyógyszerészeit. A szegedi halászlé és más finomságok fogyasztása közben kitűnő alkalom adódott a régi élmények felidézésére.

„A lakosság felvilágosítása még nem megfelelő"

A *Délmagyarország* 2006. november 18-án fényképes nagycikket jelentetett meg *Bogsch Erikkel*, a Richter Gedeon Nyrt. vezérigazgatójával a patika-liberalizációról és a gyógyszer-törvényről. Mint mondta egyikkel sem ért egyet (bár üzletileg a liberalizáció a Richter számára semleges). Kiemelte a gyógyszerbiztonságot és azt, hogy a magyar lakosság egészségügyi műveltsége és felvilágosítása még nem megfelelő. A tervezett változtatás gazdaságilag sem indokolt, mert az államkasszát nem gazdagítaná. Demagógiának tartja, hogy nálunk a gyógyszerek drágábbak volnának, mint Nyugat-Európában vagy Amerikában (ott lényegesen többe kerülnek).

„Apáról fiúra"

Ezzel a címmel és *„A Barcsay-család nemzedékeinek története"* alcímmel fényképes, három hasábos

cikket közölt a *Szegedi Egyetem* (*Pintér M. Lajos* írása; 2006. december 4). A riport lényegében az 1985-től nyugdíjas, gyémánt-diplomás *id. Barcsay Istvánnal* és fiával – a Phoenix Pharma Zrt. szegedi telephelyének kereskedelmi igazgatójával – készült. A cikkben olvashatunk az erdélyi Hunyad megyei eredetről, az ősökről, a II. világháborús eseményekről, az államosításról, továbbá *id. Barcsay István* szakmai karrierjéről (kinek apja és nagyapja is gyógyszerész volt): 1960-tól a megyei Gyógyszertári Központ szakelőadójaként, majd a Gyógyszerészeti Osztály vezetőjeként 44 gyógyszertárat létesítettek, ill. újítottak fel. A család ötödik generációjának tagja *Zita Éva*, aki harmadéves gyógyszerészhallgató.

Dr. Fülöp Ferenc dékán beszámolója

2006. december 14-én *dr. Fülöp Ferenc* tanszékvezető egyetemi tanár (Gyógyszerkémiai Intézet) dékáni tájékoztatót tartott, amelyre meghívta a Kar 7 Intézetének több mint 80 dolgozóját és 28 PhD hallgatóját. Beszámolóját a kitüntetésekkel kezdte (ezeket a *Gyógyszerészet* már közölte). Bejelentette, hogy – a Magyar Akkreditációs Bizottság döntése alapján – a Kar Kiválósági Hely kitüntető elismerésben részesült. A Heti Világgazdaság cikke szerint a négy hazai kar versenyében a szegedi Kar első helyen van. A 11 szegedi kar között *dr. Hetesi Erzsébet,* a Gazdaságtudományi Kar dékánja felmérésének megfelelően – a hallgatók és az oktatók megelégedettsége tekintetében – szintén vezetünk. Továbbá december 1-je óta az MGYT elnöke *dr. Erős István* egyetemi tanár lett és *dr. Kata Mihály* professzort az MGYT Gyógyszerésztörténeti Szakosztály alelnökévé választották. Külön kiemelte, hogy az idén a Kar négy professzora – *dr. Hohmann Judit* és *dr. Báthori Mária* (Farmakognóziai Intézet), ill. *dr. Hódi Klára* és *dr. Révész Piroska* (Gyógyszertechnológiai Intézet) – szerzett akadémiai doktori fokozatot, így Szegeden „2006 a nők éve". Nyugdíjba vonulásuk alkalmából a Kar ugyancsak négy oktatóját búcsúztatta el: *dr. Stájer Gézát, dr. Kata Mihályt, dr. Tóth Lászlót* és *dr. Szendrei Kálmánt*. Hárman kaptak docensi kinevezést: *dr. Hajdú Zsuzsanna* (Farmakognóziai Intézet), ill. *dr. Gáspár Róbert* és *dr. Zupkó István* (Gyógyszerhatástani és Biofarmáciai Intézet). Ez évben a Toledói és a Marosvásárhelyi Egyetem Gyógyszerésztudományi Karával kötöttünk együttműködési szerződést. Bár a 2006-os év 23%-os elvonással indult, a Kar gazdasági helyzete most kiegyensúlyozott (pl. senkinek sem kellett felmondani). Az oktatást folyamatosan fejlesztenünk kell; jelenleg a Karon 136 elsőéves tanul magyar és 18 angol nyelven (megjegyzem, hogy a négy karra még sohasem pályáztak ennyien: több mint hatszoros volt a jelentkezők száma)! A Karon a kutatás stabil és jó színvonalú: a GYTK-t „kutató kar"-nak tartják és e tevékenységünk egyetemi szintű. Véleménye szerint a jövőben is vállalkozni és pályázni kell. Elmondta még, hogy Karunk 2007-ben lesz 50 éves, s – bár a kari épületet és berendezéseit korszerűnek tartja, ám maga az épület elmúlt 80 éves – a Biopolisz terv keretében 6 milliárd Ft-ért új kari épület létesítését tervezik.

Prof. dr. Báthori Mária DSc. előadása

A *„Bemutatkoznak új professzoraink"* c. előadássorozat keretében az előadó *„Fenantrén-származékoktól az ekdiszteroidokig. Miért szereti Popey a spenótot?"* című előadására 2006. november 30-án került sor. A Meghívó aláírója a SZAB Gyógyszerészeti Szakbizottságának elnöke és az SZTE Gyógyszerésztudományi Karának dékánja volt.

Dr. Kata Mihály

XIII. ROMÁN GYÓGYSZERÉSZ KONGRESSZUS KOLOZSVÁRON 2006. SZEPTEMBER 28–30.

1994 óta immár másodízben Kolozsváron rendezték a román gyógyszerészet kongresszusát. E jelentős szakmai rendezvény Románia közelgő európai uniós csatlakozása jegyében zajlott. A Kongresszust a Román Gyógyszerésztudományi Társaság és a Kolozsvári „Iului Haţieganu" Orvosi és Gyógyszerészeti Egyetem közösen szervezte, védnökei az Európai Gyógyszerésztudományi Szövetség (EUFEPS), a Román Egészségügyi Minisztérium, a Román Gyógyszerész Kollégium és a Nemzeti Gyógyszerügynökség voltak. A négyévenként szervezett kongresszust igen nagy érdeklődés övezte, több mint 1600 résztvevőt regisztráltak a gyógyszerészettel kapcsolatos összes területről.

Az ünnepélyes megnyitó székhelye a Nemzeti Színház volt, mely kereken 100 évvel ezelőtt nyitotta meg a kapuit. Megnyitó beszédében *dr. Sorin Leucuţa*, a Román Gyógyszerésztudományi Társaság elnöke üdvözölte a nagyszámú résztvevőt és külföldi vendéget (akik Franciaország, Olaszország, Kanada, Dél-Afrikai Köztársaság, Bulgária, Görögország, Dánia, Belgium, Magyarország, Moldávia képviseletében érkeztek). A nyitórendezvény elnökségében a négy hagyományos gyógyszerészképző kar (Bukarest, Kolozsvár, Marosvásárhely, Iaşi) dékánjai, a Kolozsvári Orvosi és Gyógyszerészeti Egyetem gyógyszerész rektora (*dr.Bojiţă Marius)* és *Emil Boc* Kolozsvár polgármestere foglaltak helyet.

Ezt követően, három külföldi meghívott személyiség plenáris előadása hangzott el: *dr. Jean Parrot*, a FIP elnöke, *Jacqueline Surugue*, a Kórházi Gyógyszerészek Európai Szövetségének és *dr. Paolo Colombo* (Pármai Egyetem) az EUFEPS képviseletében tartott előadást.

A kongresszus munkálatai 9 szekcióban zajlottak. Ezek: Gyógyszerkémia, Gyógyszeranalízis, Toxikológia, Menedzsment és Marketing, Gyógyszer-technológia, Gyógynövény, Biokémia és egészségügyi kémia, Farmakológia és Klinikai gyógyszerészet, Gyógyszerésztörténet. Ezenkívül nagyszámú szemléltető dolgozatot mutattak be a poszter-szekció keretében.

A kongresszus társrendezvénye-

ként szervezték a VIII. Biofarmáciai és Farmakokinetikai szimpóziumot.

A kongresszus keretében számos kerekasztal megbeszélést tartottak a következő témakörökben: a kórházi gyógyszerészet megteremtése Romániában, a bioekvivalencia laboratóriumok működtetése a GLP-normák alapján, a gyógyszerészképzés hallgatói szemmel, a román gyógyszerkutatás jelene és perspektívái.

A szervezők kellemes társasági programokról is gondoskodtak: fogadás a Sétatéri Chios-vendéglőben, záróbankett a Fellegvári Belvedere Szállóban.

A kongresszus zárónapján *Eugen Nicolăescu*, egészségügyi miniszter is köszöntötte a romániai gyógyszerészeket, nagyra értékelve tevékenységüket és támogatást ígért számukra. Zárószavaiban *dr. Sorin Leucuța* vonta meg a kongresszus végső konklúzióit: a román gyógyszerészet seregszemléje jó alkalom volt egy mérleg készítésére az ország európai uniós csatlakozásának előestéjén. Egyúttal figyelmeztetett a szakma jövőbeni kihívásaira.

Végül – ünnepélyes keretek között – kiválósági diplomákat adtak át a romániai gyógyszerészeti karok jeles professzorainak. A Marosvásárhelyi Gyógyszerészeti Kar magyar professzorai közül *dr. Rácz Gábor, dr. Csedő Károly, de. Tőkés Béla, dr. Gyéresi Árpád, dr. Kincses Ajtay Mária* és *dr. Dudutz Gyöngyi* részesültek ebben a kitüntetésben.

A következő (XIV.) kongresszust 2010-ben Marosvásárhelyen rendezik.

Dr. Gyéresi Árpád

NYUGDÍJBA VONULT GYÓGYSZERÉSZEK TALÁLKOZÓJA SZOMBATHELYEN

2006. december 6-án az MGYT Vas Megyei Szervezete találkozóra hívta a már nem dolgozó nyugdíjas kollegákat. Az eseményen Ferentzi Mónika, az MGYT Gyógyszerésztörténeti Szakosztályának elnöke tartott Thinagl Szerafinról, az első magyar gyógyszerésznőről nagy érdeklődést kiváltó, dokumentumokkal alátámasztott, anekdotákkal fűszerezett előadást.

Kercmár Mária az őriszentpéteri Encián gyógyszertár vezetője ezután felidézte a csepregi (6/13) gyógyszertárban a 70–80-as években működő Thinagl Szerafin szocialista brigád tevékenységét. Az előadóülés klubbá alakulva, kellemes beszélgetésekkel, szerény vendéglátással és Mikulás napi megemlékezéssel fejeződött be.

Lajos Ferencné

A PHARMA PRACT SZÖVETSÉG VAJDASÁGI (SZERBIAI) SZAKMAI LÁTOGATÁSA

Érdeklődő tagjaink és néhány kísérő gyógyszerészi szakmai konzultációs látogatást tett 2006. október 14–15-én a Vajdaságban. A 18 főből álló csoport többségét kitevő gyakorló közforgalmú gyógyszerészek mellé érdeklődéssel kapcsolódott egyetemi tanár is. Itt magyar, magyarul beszélő, illetve Szegeden végzett gyógyszerészekkel – több patikában hosszan és alaposan – átbeszélték a gyógyszertárak gyakorlati működését és a gyógyszerészet helyzetét. Mi nem ismertük a vajdasági viszonyokat, de a határon túli gyógyszerészek tájékozottak voltak a magyarországi gyógyszerészeti helyzettel. Ismerték a jelenlegi furcsa és súlyos, lakosságellenes helyzetet, intézkedéseket.

A látogatások és konzultációk helyszíne Palics, Zenta, Bajmok, Szabadka, a szálláshely Palicson volt. A Vajdaságban és Szerbiában többségében, illetve meghatározó részarránnyal, állami, vagy úgynevezett vállalati jelleggel működnek a gyógyszertárak. Jelentős számban és csökkentett ellátási jogkörrel léteznek magánpatikák is.

A látogatás során 3 állami/vállalati gyógyszertárban és 1 magángyógyszertárban volt a magyarországi látogatók egy-egy csoportja. A patikák a következők:

– Palics, állami/vállalati gyógyszertár, üdülőhelyi jelleggel,

– Bajmok, állami/vállalati gyógyszertár, falusias jelleggel,

– Szabadka, állami/vállalati gyógyszertár nagyvárosi központi jelleggel, állandó ügyelettel,

– Szabadka, magángyógyszertár, ambiciózus, aktív, vállalkozói jellegű létesítmény.

A palicsi és a szabadkai állami/vállalati gyógyszertár működésére vonatkozóan elmondható, hogy mindkét gyógyszertárban minden dolgozó jól beszél magyarul, szinte teljes számban magyarnak tekinthetők. Meghatározó a Magyarországon végzett kollegák jelenléte. A szabadkai székhelyű vállalat mintegy 17–18 gyógyszertárat működtet. Önállóan 10 munkatárs dolgozik irányító, függetlenített, patikákon kívüli munkakörben (közéjük tartozik a gépkocsivezető is). A központ ellátja a személyzeti, adminisztratív, gazdasági, ügyviteli, könyvelési, adózási, bérelszámolási feladatokat. Egyben működtet egy laboratóriumot, ahol gyógyszerkészítés és alapanyagok kicsomagolása folyik patikai szintű igényekre. Más vonatkozásokban minden gyógyszertár mindent önállóan szerez be, de a beszerzéseit a központ finanszírozza. Akciók, kedvezmények ügyében a patika maga dönt és az eredmény a gyógyszertárban jelenik meg. Csak az állami/vállalati patikák állnak kapcsolatban a biztosítóval, így a betegek gyógyszereket támogatással csak ezekben a gyógyszertárakban kaphatnak. A vényes, számítógépes gyógyszerkiadás eltér a hazaitól. A retaxa sokkal bonyolultabb, erősebb és többszöröse a miénknek. A végső elszámolást a központ végzi és a vényeket is elviszik.

Az ügyeleti rendszer a nagy forgalmú szabadkai patikára alapozódik, az ügyeletet a vállalati gyógyszerészek váltva, mintegy vendégmunkásként végzik. A gyógyszertári dolgozók vállalati szintű bérezése méltányos, az értelmiségi szintnek megfelelő életnívót biztosít. A gyógyszerészek nem igénylik a privatizációt, mert a viszonylag nagyfokú önállóság mellett elfogadható jövedelemszintet érnek el, mégis döntés született a teljes körű privatizációról. Ez sok bizonytalanságot okoz.

Erősek a magyarországi kapcsolatok. Gyakori az itteni zárójelentések alapján a magyar gyógyszerek iránti igény.

A patikák ellenőrzése nem túl jelentős. A hatósági ellenőrzés lényegében a tisztiorvos kezében van. Gyógyszerészi vélemény figyelembe vétele még a nagyobb problémák, panaszok esetén sem jellemző, illetve, az orvos magával visz a vizsgálatra egy másik patikában dolgozó – függetlennek vélt – gyógyszerészt. A szabályozottság nem különösebben jelentős, általában hatnak a szokások, de erősödik a kereskedelmi jelleg és érzékelhető a magyarországi behatás. Tapasztalható a Szegedi Tudományegyetem szellemisége, kisugárzó hatása még a patikai rendben, a gyakorlati munkában is.

A szabadidőben kirándultunk Zentára a Duna-parti emlékműhöz és kellemes sétákat tettünk Palics hangulatos fürdőhelyén. A szabadkai városnézés kiemelkedő eseménye volt a Városháza megtekintése. A magyar múlt, a folyamatos jelenlét, a minden szempontból remekműnek tekinthető alkotások, szinte elkápráztattak, hiszen ezeket a valamikori Magyarország kiváló művészei és szakiparosai, egy viszonylag kis városkában alkották. Réztáblán évszázadra visszamenőleg olvashattuk a magyar polgármesterek, bírók neveit.

Ezzel a látogatással befejeződött a Szövetség 2001-ben megtervezett határon túli programja. Tapasztalatainkról, eredményeinkről, felvetődött megoldatlan kérdéseinkről összefoglaló készül.

Dr. Burgetti László
elnökhelyettes

GYÓGYSZERÉSZ KIRÁNDULÁS A SZIGETKÖZBEN

A Budapesti Szervezet szervezésében 45 gyógyszerész 2006. szeptember 17-én reggel indult el busszal a Batthyány térről. A vasárnapi kirándulás célja a Szigetköz megtekintése és a budapesti gyógyszerészek egymáshoz közelebb hozása volt. Másfél óra utazás után megérkeztek Mosonmagyaróvárra, ahol már kollégáimmal vártuk őket. Az idő egész nap kedvezett, igazi kirándulóidőnk volt, szikrázó napsütéssel. A nap első felében a Szigetköz kapuját, Mosonmagyaróvárt látogattuk meg, a nap második felében a Szigetköz közelebbi megismerése volt a tervezett programunk.

Első állomásunk az Óváron 1690 óta működő Segítő Máriához címzett gyógyszertár volt, ahol a XIX. század végén az első gyógyszerész doktornő, *dr. Légrády Erzsébet* is dolgozott. A klasszikus régi patikát összehasonlíthattuk egy vérnyomásmérés keretén belül az 1994. év modern patikájával, a Fehér Kígyó Patikával. Utunkat Mosonmagyaróvár sétálóutcáján folytattuk, majd az európai uniós és a trianoni emlékmű után a Lajta folyót átlépve rövid sétát tettünk a mosonmagyaróvári vár bástyáján. A vár belseje nem látogatható, mert a Nyugat-Magyarországi Egyetemnek biztosít helyet.

A Kisalföldi Erdőgazdaság Zrt. közreműködésével nézhettük meg kompal a Szigetköz vízi világát. De mindenek előtt az erdészet Finnországból szállított faházát tekintettük meg a városi Wittmann Antal parkban. Itt rövid szigetközi ismertetést hallhattunk, majd utunk Sérfenyőszigetre, a Fekete Tulipán étterembe vezetett. Ebéd után bő egy órát töltöttünk a Duna nyílt vizén, majd kikötés után busszal jutottunk el az ún. hallépcsőhöz. A hallépcső az 1995. évi szigetközi vízi katasztrófa után épült keresztgát kiegészítője. A gát 2 oldala közötti 4–5 méteres szintkülönbség leküzdését segíti elő a dunai halaknak. Továbbhaladva a Duna mellékága mentén, elértünk az „öreg Dunához", majd a szigetközi kirándulás Dunaremeténél ért véget egy vadasparki látogatással.

A Budapesti Szervezet nevében ezúton köszönöm a kiránduláson való részvételt és a helyi segítők közreműködését.

Pápai Katalin
a Budapesti Szervezet titkára

SZAKIRODALMI TALLÓZÓ

KÖNYVISMERTETÉS

Az Erdélyi Múzeum-Egyesület Orvostudományi Szakosztályának százéves tevékenysége 1906-2006.

Péter Mihály, Péter H. Mária: Erdélyi Múzeum-Egyesület, Kolozsvár, 2006. 175x240 mm, kötve, 366 oldal. ISBN (10) 973-8231-60-4 és ISBN (13) 978-973-8231-60-3 (árjelzés nélkül).

A *gr. Mikó Imre* által létrehozott EME alapításának 150. évfordulója megünneplésének előkészítése jegyében született ez a könyv, az önálló Orvostudományi Szakosztály centenáriuma évében. Szerzői: *Péter Mihály* az orvostudomány doktora, a marosvásárhelyi orvosegyetemen a mikrobiológia ny. professzora, az MTA külső tagja, 1994–98 és 2002–06 között Egyesületünk alelnöke, választmányának tagja (1990–2006), az orvostudományi szakosztály választmányi tagja (1992–2006); *Péter H. Mária* a gyógyszerésztudomány doktora, gyógynövénykutató ny. egyetemi adjunktus, 1990–2002 között a szakosztályi választmány tagja, 1992–94 közt a szakosztály titkára. Mindkettőjük tudománytörténeti munkássága közismert: így *Péter Mihály* cikkei és könyve az erdélyi fogorvoslás történetéről, *Péter H. Mária* közleményei és könyve az erdélyi gyógyszerészet magyar vonatkozásairól. Mindketten a Magyar Orvostörténeti Társaság kitüntetettjei a Zsámboki Emlékéremmel és Oklevéllel. Szakosztályunk történetéről számos dolgozatuk jelent meg, ezek sorát koronázza a most ismertetendő könyvük.

A centenáriumi kötet anyagát a szerzők 3 nagy fejezetben és egy terjedelmes függelékben tárják elénk. A három fő fejezet a szakosztály (tovább röv. SzO) történetét, tevékenységi ágazatait, szervezeti felépítését tárgyalja. A függelék 156 oldalon (190–346 old.) a SzO számos dokumentumát, különböző tudományos kiadványait, az ezekben foglalt dolgozatok jegyzékét és a tagnévsorokat tartalmazza. A szöveget 12 táblázat és 28 ábra egészíti ki.

A SzO *történetéről* szóló rész (10–41 old.) az eseményeket az EME történetébe ágyazva mutatja be. Részletesen tárgyalja az előzményeket: az 1859-ben alapított Egyesület két első szakosztályának, a történettudományi és természettudományi szakosztálynak a megjelenését (1861), a *Hőgyes Endre* által kezdeményezett Kolozsvári Orvos-Természettudományi Társulat és közlönye: az Értesítő beindulását (1876), e társulat beolvadását az EME keretébe s ezzel az Orvos-Természettudományi Szakosztály létrejöttét (1884), majd utóbbi kettéválásával 1906-ban az önálló Természettudományi és Orvostudományi szakosztályok kialakulását. A további évek korszakolása történelmünk sorsfordító dátumaihoz igazodik. Így a szerzők öt tevékeny periódust különböztetnek meg: 1906–1919, 1922–1940, 1941–1948, 1990–2006 között, ezek a 100 évből 13+17+10+16 évet összesen 56 esztendőt ölelnek fel, amit a kényszerű elhallgattatás 3+41, tehát 44 éve szakított meg. Az 1990-es újjáéledéskor került a kolozsvári központú Egyesület Orvostudományi Szakosztályának székhelye Marosvásárhelyre, a helybeli orvosegyetem vonzotta nagyobb számú szakember jelenléte miatt, majd 1998-tól a neve Orvos- és Gyógyszerésztudományi Szakosztály lett. A történelmi áttekintésből kiviláglik az EME kölcsönös termékeny kapcsolata az erdélyi magyar egyetemi élettel. Láttatják a magyar orvostudomány egyes nagy személyiségeinek tevékeny részvételét a szakosztály életében, hogy csak *Hőgyes Endre, Purjesz Zsigmond, Lechner Károly, Genersich Antal, Szabó Dénes, Jakabházy Zsigmond, Berde Károly, Haynal Imre* nevére utaljak.

A SzO *tevékenységi ágainak* szentelt nagy fejezetben (42–138 old.) a szerzők részletesen szólnak a rendezvényekről és a kiadványokról, amelyek egyaránt az alapvető célkitűzést: a tudomány művelésének és terjesztésének az előmozdítását szolgálták.

A rendezvények két típusa közül előbb a kezdetektől 1948-ig rendszeresen tartott szakülésekről esik szó. Ezeket, a tudományos élet fő megnyilvánulását jelentő összejöveteleket rövid időközökkel, sok időszakban hetente tartották; keretükben a medicina és a gyógyszerészet különböző ágainak képviselői 2–3 előadással vagy bemutatással szerepeltek kutatási eredményeik, megfigyeléseik, szakterületeik újdonságai tárgyköréből. 1906–1948 között 433 szakülés zajlott le s ezeken 1034 előadás ill. bemutatás hangzott el. 1922 és 1940 között ezek az ülések képezték a romániai magyar orvosok tudományos életének fő fórumát, a SzO székhelyén – Kolozsvárt.

Az EME 1990-es újjászerveződése után, a medicina szakosodásának megfelelően, a vegyes programú szakülések helyét átvették a SzO később említésre kerülő szakcsoportjai és területi csoportjai által szervezett összejövetelek, amelyeken egy-egy szűkebb szakma területéről hangzottak el eredeti eredményeket bemutató vagy továbbképző jellegű előadások.

Ritkábban sorra kerülő, nagyobb lélegzetű rendezvények voltak az Erdély különböző városaiban rendezett vándorgyűlések, az ezek keretében tartott orvoskongresszusok, újabban pedig az évi tudományos ülésszakok. A vándorgyűlések egyesületi rendezvények voltak, amelyeken a szakosztályok – így az orvostudományi is – egy-két, többnyire ismeretterjesztő előadással szerepeltek. 1906 és 1913 között 8 vándorgyűlést, 1930–1939 közt újra 8, 1941–1944 között pedig 2, összesen tehát 18 vándorgyűlést tartottak. A 4 orvoskongresszus a marosvásárhelyi (1930), nagybányai (1932), brassói (1934), tordai (1938) vándorgyűlésekhez csatlakozott, nagyobb részt eredeti tapasztalatokról szóló, kisebb részt továbbképző jellegű előadásokból álló, gazdag tárgysorozattal. Szerzőink összeszámlálása szerint ezen a 22 nagy összejövetelen 222 orvostudományi előadás hangzott el. 1991–2006 között, mint tudjuk, 16 évi tudományos ülésszakra került sor, egyre nagyobb számú résztvevővel és gazdagabb tárgysorozattal. Külön történik említés az 1999 óta évente megrendezett „Magyar Tudomány Napja Erdélyben" rendezvénysorozatról. Mindezen rendezvények előadásai fel vannak sorolva a könyv lapjain.

A tudományos élet írásbeliségét megjelenítő kiadványok közül, amelyek az utókor számára is megörökítik szakosztályunk tevékenységét, a szerzők előbb folyóiratunkat, az *Értesítőt* említik, majd a könyv jellegű nyomdatermékekről szólnak. Az 1876-ban indult *Értesítő* 1906-tól lett a SzO saját közlönye s az maradt mind a mai napig. Anyagát elsősorban a szakülések és tudományos ülésszakok keretében bemutatott dolgozatok képezik, teljes terjedelmű (in extenso) szöveggel, illetve a '20-as és '30-as évek idején többnyire bő kivonatok formájában. 1906–1948 között az *Értesítő* 31 kötete jelent meg, 61 füzetben, 7624 oldalon, 413 in extenso dolgozattal. 1991–2006 között évente egy-egy kötet látott

napvilágot, összesen 6057 oldalon, 1319 dolgozattal. Nagyon jelentős dokumentációs értékűnek tartom azt, hogy a függelékben az *Értesítő* valamennyi számának teljes tartalomjegyzékét megtalálhatjuk. Emellett a könyv megfelelő fejezetében a folyóirat szerkesztőiről is olvashatunk.

A könyv jellegű kiadványok közé sorolt emlékkönyvek egy-egy ünnepi alkalomból megjelent, több szerzős, cikksorozat-szerű munkák. Az 1919 előtti időből a *Lechner Károly, Purjesz Zsigmond, Szabó Dénes* professzorok tiszteletére összeállított kötetek jelentek meg; az 1930–1940 közötti években kiadottak a vándorgyűlések és orvoskongresszusok anyagát tartalmazzák, s ezek tartalomjegyzékét is megtaláljuk a könyvben. 1990 után az EME orvos- és gyógyszerésztudományi szakkönyvek kiadását is vállalta. E művek jegyzékéből említjük *Kun Imre Zoltán, Ferencz László, Bocskay István, Gyéresi Árpád* professzorok és munkatársaik egyetemi tankönyveit, *Péter H. Mária* gyógyszerésztörténeti monográfiáját.

Az ismertetett könyv harmadik fejezete (139–189 old.) a SzO *szervezeti felépítésével* foglalkozik. Taglalja szakosztályunk helyét az EME korábban 4, ma 7 szakosztálya között, hasonlóképpen az orvostudományi SzO belső szervezési vonatkozásait. Szól az 1990 után létesült 12 szakcsoportról, köztük a gyógyszerészeti szakcsoportról és 15 területi csoportról, amelyek ma munkánk alappilléreit képezik. A szerzők megjegyzik, hogy amíg 1906–1945 között a SzO életét a Kolozsvár-központúság jellemezte, mára a tevékenység jelentősen decentralizálódott, Erdély és a Partium jóformán minden megyéjét átfogja.

A SzO tagságát illetően bemutatják a taglétszám növekedését az 1909-es 124 személyről a 2006–os 1031-re. A függelékben megtalálhatók az 1909, 1943 és 2006 évi teljes tagnévsorok, amelyek a tagok beiratkozási évét és lakhelyét is feltüntetik. A SzO vezető testületeire, vagyis a választmányra és a tisztségviselőkre nézve nemcsak részletes névsort találunk, hanem a tisztségviselők – elnök, alelnök, titkár, jegyző – életrajzi adatait is megismerhetjük.

Külön említést érdemlő szervezeti egység a SzO könyvtára. Ennek jórésze, az EME tulajdonjogának fenntartása mellett, ma a marosvásárhelyi Studium Alapítvány szakkönyvtárában van elhelyezve; egy kisebb kézi könyvtár anyaga maradt a SzO székházában. A marosvásárhelyi székház létesítése 1993 nyarán valósult meg. A helyiség átírásával és berendezésével kapcsolatos feladatokat az akkori SzO titkár, *Péter H. Mária* végezte el s azóta több pályázat elnyerésével sikerült a székházat a mai színvonalra fejleszteni.

Az említett szervezési vonatkozások után részletes adatok következnek a SzO külső kapcsolatairól, együttműködéséről a tudományos kutatás és a tudományszervezés különböző hazai és anyaországi testületeivel (mint az MTA, az MGYT és más tudományos intézmények, intézetek, társaságok, alapítványok). Lényegében ehhez a kérdéskörhöz csatlakozik az a tevékenység is, amit a SzO az elmúlt években díjak, ösztöndíjak, továbbképzési támogatások odaítélésének adminisztrálása terén végzett.

Áttekintve az ismertetett könyv tartalmát, megállapítható, hogy a száz esztendős SzO minden vonatkozásáról bőséges és biztos információt nyújt. A kötet adatgazdagsága mellett hangsúlyozni kell adatainak pontosságát, megállapításainak megbízhatóságát. A műben a szerzők óriási munkája testesül meg: Marosvásárhelytől Kolozsváron és Budapesten át Bécsig terjedő szorgos levéltári és könyvtári búvárkodás, az eredeti források, egykori dokumentumok, jegyzőkönyvek feltárása érdekében. Munkájuk igazi szolgálat volt mind a tudománytörténetnek, mind önismeretünknek. A könyv egybekapcsolja a múltat a jelennel; méltó folytatóként illeszkedik az *Erdélyi Pál, Kelemen Lajos, György Lajos, Szabó T. Attila* nevével fémjelzett EME-történeti munkák sorába, ugyanakkor útmutatás a jövőre nézve, további helytállásra kötelez. Melegen ajánlom minden érdeklődő figyelmébe és a dokumentációs könyvtárak polcaira.

Feszt György dr.

CONTENTS

I. Erős: Greetings . . . 1
Report on the 52nd General Assembly of Delegates
Prof. Dr. István Erős is the new president of the Hungarian Society for Pharmaceutical Sciences . . . 5
L. Botz: Activity of HSPS between 4 December 2004 – 20 November 2006. Secretary General's report for the 52nd General Assembly of Delegates . . . 8
Reports of HSPS professional and territorial organizations . . . 17
Reports of HSPS Sections . . . 25
Reports of HSPS Committees . . . 30
Editorial report about the HSPS publications . . . 33
Dr. Kálmán Szendrei, the laureate of Végh Antal niveau prize in 2006 . . . 35

THE POSITION OF HERBAL PRODUCTS TODAY
K. Szendrei, E. Háznagy-Radnai and E. Varga: The significance of phytosterols in the treatment of benign prostatic hyperplasia (BPH). . . . 38

PAPERS OF HISTORY OF PHARMACY
L. Szmodits: Anno... Reputed Hungarian pharmacists jubilee in 2007 . . .

CURRENT PAGES
Handing over jubilee diplomas in Budapest and Szeged . . . 48

NEWS 53

CLEANING IN THE PROFESSIONAL PHARMACEUTICAL LITERATURE 71

MINŐSÉG – MEGBÍZHATÓSÁG – MEGFIZETHETŐSÉG

Van, amiben igazán jók vagyunk

Ha a betegség az ellenfél,
mi a Richter Gedeon készítményeit használjuk, mert a Richternek a legtöbb betegségre van korszerű, hatékony és megfizethető megoldása.

Ha a betegség támad,
kérje Ön is orvosát, hogy – ha lehet – Richter készítményt írjon fel.*

* Ha az orvos által választott készítmény helyettesíthető.

dr. Kiss Gergely, olimpiai bajnok vízilabdázó - Domino-BHSE

RICHTER GEDEON

1103 Budapest, Gyömrői út 19-21. 1475 Budapest 10., Pf. 27.
Telefon: 431-4000 Fax: 260-6650, 260-4891
www.richter.hu

ONLINE akciók!

Rendeljen könnyedén, gyorsan akciós kínálatunkból az interneten keresztül!

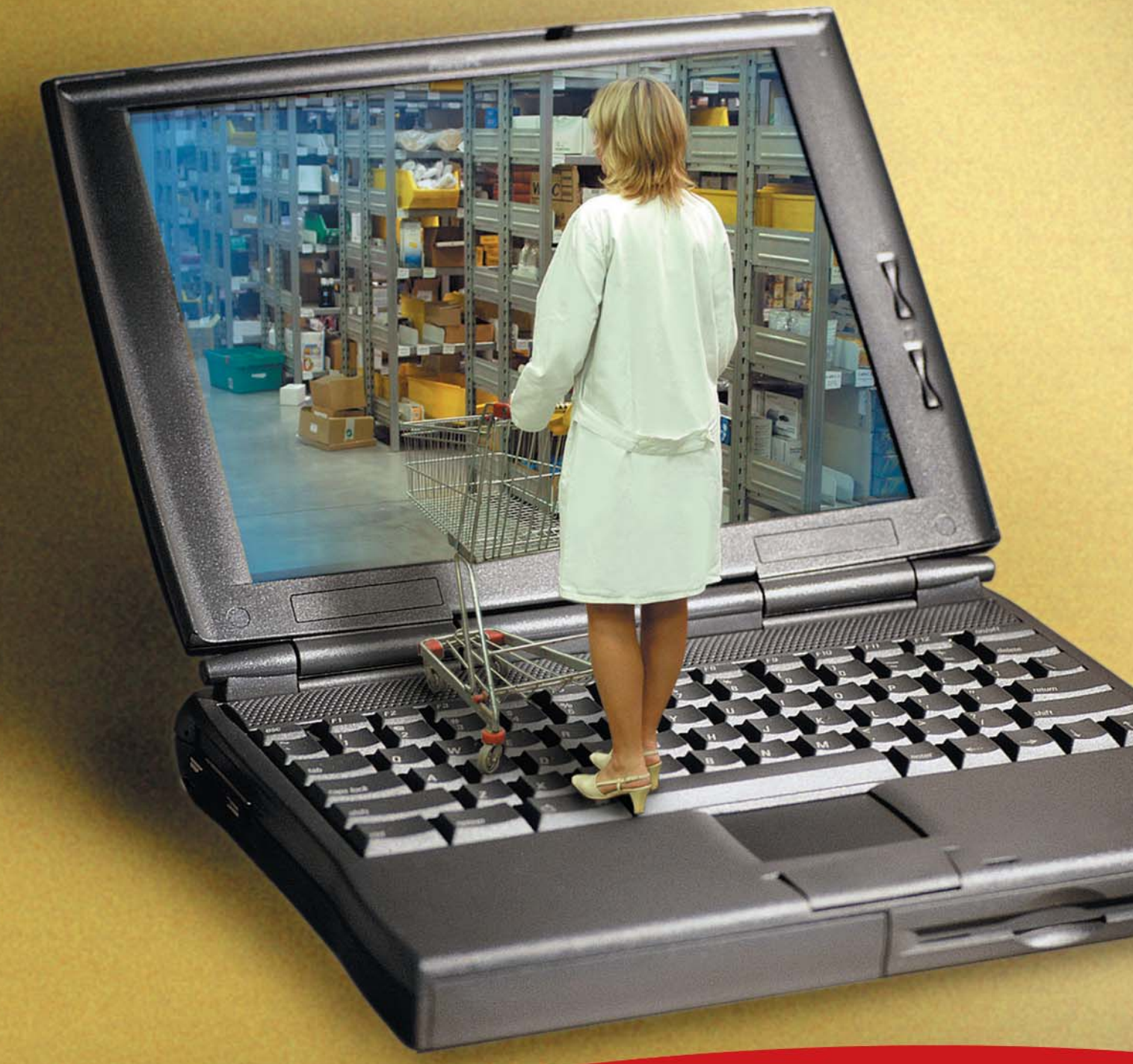

www.p-i-n.hu
(vásárlóink oldala)

PHOENIX Pharma

A company of PHOENIX group